

प्रकरण पाच

ग्रामपंचायत विभाग

प्रमुख ग्रामपंचायतींचे लेखापरीक्षण

संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अधिपत्याखाली लेखापरीक्षा आस्थापनेमार्फत ज्या ग्रामपंचायतीचे ग्रामनिधीतील वार्षिक उत्पन्न रुपये 25,000/- अथवा त्याहुन अधिक आहे, अशा राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या लेखांचे वार्षिक लेखापरीक्षण केले जाते. ग्रामपंचायत लेखापरीक्षणांती लेखापरीक्षण अहवाल संबंधित ग्रामपंचायतींना निर्गमित केले जातात. ग्रामपंचायतींच्या लेखापरीक्षण अहवालाच्या अनुपालनाची पडताळणी या विभागामार्फत करण्यात येत नाही. ग्रामपंचायत लेखापरीक्षण अहवालातील मोठ्या प्रमाणावरील आर्थिक अनियमिततांचे स्वरूप पाहता अनुपालन पडताळणीचे अधिकार स्थानिक निधी लेखापरीक्षा विभागाकडे देणे आवश्यक वाटते.

ग्रामपंचायतींच्या लेखापरीक्षण अहवालात अंतर्भूत असलेले काही महत्त्वाचे आक्षेप पुढीलप्रमाणे -

5.1 वसुलीच्या रक्कमा बँकेत भरणा न करता रोखीने खर्च केलेबाबत/धनादेशाने रक्कमा प्रदान न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत दहिसर, तालुका कल्याण, जिल्हा ठाणे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - सदरबाबत एकूण रुपये 6,24,571/- एवढा खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

मुंबई ग्रामपंचायत अभिरक्षा व गुंतवणूक नियम 1959 च्या नियम 2 नुसार वसूल केलेल्या रक्कमा (सर्व निधी) व त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही विधीच्या उपबंधामध्ये 2 नुसार सात दिवसाचे आत बँकेत जमा न करता परस्पर खर्च केलेल्या आहेत. तसेच मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 5(अ) नुसार रुपये 500/- वरील रक्कमा धनादेशाद्वारे प्रदान करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5.2 14 वा वित्त आयोगातून केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत चेरपोली, तालुका शहापूर, जिल्हा ठाणे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 28) - ग्रामपंचायतीस 14 वा वित्त आयोगातून प्राप्त अनुदानातून केलेल्या खर्चाचे लेखे तपासले असता खालील अनियमितता आढळून आल्या आहेत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीच्या उपलब्ध लेख्यांवरून पंचायतीस रक्कम रुपये 16,94,129/- इतके अनुदान प्राप्त झाले आहे. महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक चौविआ/2016/प्र.क्र.144/वित्त-4, दिनांक 02/01/2017 मधील तरतूदीनुसार ग्रामपंचायत स्तरावर निकषाचे पालन करणे आवश्यक आहे. तसेच वितरीत सर्व अनुदान चौदाव्या वित्त आयोगाच्या खाती जमा झाल्याची खात्री सक्षम प्राधिका-याच्या दाखल्या अभावी करता आली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखर/1088/2512 उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रुपये 50,000/- वरील रक्कमेची वर्तमानपत्रात जाहिरात देणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 5(अ) नुसार रुपये 500/- वरील रक्कमा धनादेशाद्वारे प्रदान करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

4) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2010/प्र.क्र.172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 नुसार बांधकामासाठी व दुरुस्तीसाठी रक्कम रुपये 1,00,000/- व त्यावरील किंमतीचे साहित्य खरेदी करण्यापूर्वी ई-टेंडरींग प्रणालीचा वापर करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) खरेदी साहित्याच्या नोंदी नमुना नंबर 18 ला घेतलेल्या नाहीत. त्यामुळे त्याच्या विनियोगाची खात्री करता आली नाही. तसेच बांधकामाच्या नोंदी नमुना नंबर 26 व 27 मध्ये घेतलेल्या नाहीत. तसेच मजूरांचे अंगठ्याचे ठसे प्रमाणित केलेले नाहीत.

6) बांधकामाच्या खालील जागा पंचायतीच्या अथवा जिल्हा परिषदेच्या मालकीच्या असल्याचे लेखे (कागदपत्रे) लेखापरीक्षणास सादर केलेले नाहीत.

7) महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/1009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार स्वामित्वधनाची रक्कम कपात केलेली नाही.

8) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक जीआर-34/सा-4/5999, दिनांक 08/01/2007 नुसार वापरलेल्या साहित्याची गुणवत्ता प्रमाणपत्रे घेतलेली नाहीत.

9) विमा संचालनालय यांचे पत्र क्रमांक प्रवि-2903/सहविमा/जिप/संकीर्ण अभियांत्रिकी एम-2, दिनांक 27/06/2003 प्रमाणे कामावर काम करणा-या मजूरांचा विमा उतरविण्यात आलेला नाही.

5.3 प्रमाणके, उपप्रमाणके, प्राक्कलन व मुल्यांकनाशिवाय रक्कमा खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत आलिमघर, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 11) - सदरबाबत एकूण रक्कम रुपये 45,260/- एवढा खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 5(अ) नुसार रुपये 500/- वरील रक्कमा धनादेशाद्वारे प्रदान करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही. त्या अदा करत असताना रोखीने तसेच नियमबाह्यपणे स्वःताचे नावे धनादेशाने रक्कमा बँकेतून काढलेल्या आहेत.

2) साहित्य खरेदीच्या दुकानाच्या पावत्या (बिले), त्यांची प्रमाणके व उपप्रमाणके यासारखे कोणतेच लेखे न ठेवता रक्कमा मोघम स्वरूपात व कोणास व कशासाठी अदा केल्या याचा तपशिल नमूद न करता तसेच मजूरीवर लावलेल्या मजूरांचा हजेरीपट उपलब्ध न करता व संबंधीत मजूरांची रक्कम मिळाल्याची पोच न घेता रोखवहीत खर्ची दाखविण्यात आलेल्या आहेत.

5.4 विकास कामांबाबत.

ग्रामपंचायत सोनाळे, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीने एकूण 25 विकास कामे केलेली असून सदर कामांवर रक्कम रुपये 24,20,031/- खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक निविदा-2014/प्र.क्र.260/पंरा-7, दिनांक 27/05/2015 अन्वये ग्रामपंचायतीने त्यांच्या स्तरावरील रुपये 3,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक निविदा मुल्यांच्या सर्व कामांसाठी व रुपये 1,00,000/- व त्यावरील किंमतीचे साहित्य खरेदी करण्यासाठी ई-टेंडरींग प्रणालीचा वापर करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 (सी) नुसार दिनांक 01/07/2010 पासून ठेकेदार व उप-ठेकेदारास एकाच वेळी प्रदान रक्कम रुपये 30,000/- व वार्षिक रुपये 75,000/- असेल तेव्हा अनुक्रमे 2 टक्के (संस्थात्मक) व 1 टक्के (वैयक्तिक नावे) या दराने आयकर कपात करणे आवश्यक असतांना आयकर कपात केलेली नाही.

3) मुल्यवर्धित कर, कामगार कल्याण उपकर, कंत्राटदाराचा विमा, सुरक्षा अनामत संबंधीत ठेकेदारांकडून वसूल केलेला नाही.

4) बांधकामाच्या नोंदी नमुना नंबर 25, 26 व 27 मध्ये घेतलेल्या नाहीत.

5) बांधकामाच्या खालील जागा पंचायतीच्या अथवा जिल्हा परिषदेच्या मालकीच्या असल्याचे लेखे (कागदपत्रे) लेखापरीक्षणास सादर केलेली नाहीत.

6) महाराष्ट्र शासन, महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/1009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार स्वामित्वधनाची रक्कम कपात केलेली नाही.

7) कामाची सविस्तर बाबनिहाय मुल्यांकने न घेता केवळ मुल्यांकन दाखले घेतलेले आहेत. त्यामुळे कामे प्राकलनाप्रमाणे झाल्याची खात्री करता आली नाही.

8) प्रत्येक कामाची स्वतंत्र मोजमाप पुस्तिका ठेवलेली नाही. ग्रामपंचायतीमार्फत करावयाच्या कामांना सक्षम प्राधिका-याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेतलेली नाही.

9) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1099/प्र.क्र.74/08, दिनांक 20/05/1999 नुसार ग्रामपंचायतीने स्वनिधीतून व अन्य अनुदानातून केलेल्या सर्व विकास कामांचे 3 इंच जाडीच्या अक्षरात जनतेच्या नजरेस पडतील अशा ठिकाणी कामाचे फलक लावलेले नाहीत.

10) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक ग्रापई-2011/प्र.क्र. 1/पंरा-7, दिनांक 20/04/2012 अन्वये ग्रामपंचायतीच्या नवीन कार्यालयीन इमारत बांधकामाचा सुधारीत नकाशा व मार्गदर्शक सूचना यांचा अवलंब केलेला नाही.

5.5 दरपत्रके / निविदा न मागविता वस्तू खरेदी केलेबाबत व खरेदी वस्तूंच्या नोंदी साठा नोंदवहीत न घेतलेबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळास, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - सदरबाबत सादिल, फर्निचर, दिवाबत्ती साहित्य, टीसीएल पावडर व इतर साहित्य खरेदीसाठी एकूण रुपये 3,62,909/- एवढा खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) साहित्य खरेदी करण्यापूर्वी मॅन्युअल ऑफ प्रोसीजर फॉर स्टोअर्स गव्हर्नमेंट डिपार्टमेंट भाग-2 मधील 1 (जी) नुसार कमीत कमी तीन दरपत्रके / निविदा मागवून खरेदी करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही. त्यामुळे स्पर्धात्मक दराचा लाभ ग्रामपंचायतीस झालेला नाही.

2) मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 5(अ) नुसार रुपये 500/- वरील रक्कम धनादेशाव्दारे प्रदान करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही. नियमबाह्यतेबाबत खुलासा करावा.

3) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक ग्रापापू/1096/प्र.क्र.1157/पापु 1996, अन्वये ग्रामपंचायतीला टीसीएल खर्चाच्या 50टक्के अनुदान शासनाकडून प्राप्त होणे आवश्यक असतांना ते प्राप्त झालेले नाहीत त्याची मागणी करावी.

4) खरेदी टीसीएल पावडर मध्ये 33 टक्के क्लोरीनचे प्रमाण असलेबाबत प्राधिकृत अधिका-याचे प्रमाणपत्र घेतलेले नाही.

5) खरेदी साहित्याच्या नोंदी नमुना नंबर 18 ला घेतलेल्या नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या विनियोगाची खात्री करता आलेली नाही. तसेच साहित्य खरेदी करण्यापूर्वी त्यास मासिक सभेची मंजूरी घेतलेली नाही.

5.6 ग्रामपंचायत विभाग ग्रामपंचायतीने केलेले विकासकामे मुल्यांकन न घेता केलेल्या खर्चाबाबत. (ग्रामनिधी / 13 व्या वित्त आयोग / जनसुविधा / अंगणवाडी).

ग्रामपंचायत वाढवण, तालुका इहाणू, जिल्हा पालघर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) -ग्रामपंचायत वाढवण, तालुका इहाणू, जिल्हा पालघर, यांची वित्तीय वर्ष सन 2015-2016 करीता ग्रामपंचायतीने केलेले विकासकामे मुल्यांकने न घेता रक्कम रुपये 13,21,104/- केलेल्या खर्चाबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाजपत्रक तयार करून त्याचे तंत्र शाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 चे नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिका-याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तथापि अशी कार्यवाही केली नाही.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 164 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे मोजमाप पुस्तक हे अतिशय महत्वाचा अभिलेख असून परिमाणांच्या सर्व हिशोबांचे आधार असतात बांधकाम सुलभपणे ओळखता यावे यासाठी मोजणी केलेल्या बांधकामाचा पूर्ण तपशील मोजणी दिनांकासह आणि नाव मोजणी पुस्तकात देणे आवश्यक आहे जेणे करून एकाच कामाचे दुबार प्रदान होणार नाही. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 166 (अ)(3) नुसार मोजणीबाबतची प्रत्येक नोंद करणे आवश्यक आहे. तांत्रिक अधिकारी यांनी अशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) बचत / अधिक्य विवरणपत्र, कामाचे साहित्य वापर विवारणपत्र, कामाचे काम पूर्ण त्याचे दाखले उपलब्ध केले नाही.

4) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमास-1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 20/06/1998 आणि ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/प्र.क्र.837/परा-8(35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी ठेकेदाराने व कामावरील मजुरांच्या विमा, शासकीय विमा निधी मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. अशी कार्यवाही केली नाही.

5) मुंबई गौण खनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18.22 व 22 अनुसूची 1 मधील दर व शासन निर्णय क्रमांक गौखनी 10/0206/प्र.क्र.57ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार प्रति घनमीटर रुपये 70.67 दरानुसार मोजमाप नोंदवही कपाती दर्शविण्याबाबत तसेच भरणा केलेली चलने उपलब्ध केले नाही.

6) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखसं 1088/2512/उद्योग 6, दिनांक 02/01/1992 मधील अटी व शर्तीनुसार साहित्य खरेदीची कार्यवाही केली नाही.

7) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 22 व 23 मध्ये नोंदी घेतल्या नाहीत.

8) विकासकामे ही ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केली असल्याबाबत जागेचे सातबारा उतारे, नमुना क्रमांक 8 उपलब्ध करण्यात आले नाही.

9) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीए/2009/प्र.क्र.108/कामगार 7अ, दिनांक 17/06/2010 नुसार देयकातून 1 टक्के कामगार कल्याण उपकाराची रक्कम कपात करणे अनिवार्य आहे. तरी संबंधीताकडून रक्कम रुपये 13,211/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

10) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-1093/प्र.क्र. 1516/भाग 2/33, दिनांक 27/04/2000 अन्वये कामाचे तुकडे करण्यात येऊ नये. संबंधीत कामाचे तुकडे केल्याचे दिसून येते.

11) खरेदी केलेल्या साहित्याच्या नोंदी साठा नोंदवही (18) मध्ये घेण्यात आलेल्या नाहीत. व साठा नोंदवही अद्ययावत ठेवलेले नाही.

12) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणे बंधनकारक आहे, तसेच नियम 164 प्रमाणे उपअभियंता यांनी 100 टक्के मोजमापे प्रमाणित करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

13) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बिडीजी/2005/प्र.क्र.324/इमा.2, दिनांक 03/03/2006 मधील मुद्दा क्रमांक 4 नुसार मुख्यवर्धित कर 2 टक्के वसूल करणे आवश्यक असताना अशी वसुली रुपये 52,844/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

14) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1099/प्र.क्र.74/08, दिनांक 20/05/1999 व नियोजन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक स्थाविका/1093/370/योजना-6, दिनांक 10/12/1993 नुसार ग्रामपंचायतच्या स्वनिधी व अन्य निधीतून केलेल्या विकासकामाचे फलक लावले नाहीत.

15) अर्धसमाप्त पत्र क्रमांक 1, दिनांक 07/12/2016 अन्वये मोजमाप पुस्तकांची मागणी केली असताना तांत्रिक अधिकाऱ्याने निश्चित न केलेल्या मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च रक्कम रुपये 13,21,104/- लेखापरीक्षात मान्य करता येत नाही.

5.7 प्रमाणकाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत. (ग्रामनिधी / 13 वा वित्त आयोग)

ग्रामपंचायत दहयाळे, तालुका डहाणू, जिल्हा पालघर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत दहयाळे, तालुका डहाणू, जिल्हा पालघर, लेखापरीक्षण वर्ष 2015-2016 ग्रामपंचायतीचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता खालील तपशिलात नमूद केलेली एकूण रक्कम रुपये 11,42,519/- ची उपप्रमाणके, हजेरीपट, साहित्य खरेदी प्रक्रिया नस्ती, साहित्य वापर नोंदवही, विकास कामाचे प्राक्कलन, मुल्यांकन, मोजमाप नोंदवही इत्यादी लेखे प्राप्त झाले नाही, त्यामुळे सदर रक्कमेचा संशयित अपहार झाला असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 मधील तरतुदीनुसार नमुना क्रमांक 15 प्रमाणे खर्चाचे देयक तयार करून खरेदी केलेल्या वस्तूचे उपप्रमाणक अद्ययावत ठेवणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र शासन राजपत्र दिनांक 13/05/2005 मधील नियम 24 पोटनियम 8 अन्वये देयक तयार करून नियम 9 अन्वये मंजुरी आदेश नोंद करून त्यावर सरपंचाची स्वाक्षरी घेऊन प्रदान करणे आवश्यक असताना अशी कार्यवाही केली नाही.

2) ज्या विक्रेत्याकडून साहित्य खरेदी केलेले आहे, त्या विक्रेत्याकडील साहित्यांच्या पावत्या उपलब्ध नाहीत. त्यामुळे साहित्य खरेदी केले किंवा कसे याबाबतची खात्री करता आली नाही.

3) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखंस 1088/2512 उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 व शासन निर्णय क्रमांक भाखंस-1093/2635/उद्योग-6, दिनांक 16/07/1993 मधील परिच्छेद क्रमांक 8.3 (इ) नुसार दरकरारा व्यतिरिक्त वस्तूची खरेदी तीन दरपत्रके मागवून तसेच परिच्छेद क्रमांक 8.3 (फ) नुसार दरकरारा व्यतिरिक्त वस्तूची खरेदी निविदेची वृत्तपत्रात जाहिरात देऊन खरेदी प्रक्रिया पूर्ण करणे आवश्यक आहे. अशी कार्यवाही करणेत आलेली नाही.

4) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 मधील नियम 5 अ अन्वये रुपये 500/- च्या वरील रक्कमा धनादेशाने संबंधितांना अदा करणे क्रमप्राप्त असताना त्या रोख स्वरूपात अदा केल्या आहेत.

5) खरेदी साहित्याची नोंद साठा नोंदवही (नमुना क्रमांक18) घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे साहित्याची पडताळणी करता आली नाही.

6) अर्धसमास पत्राने ठक्कर बाप्पा योजनेचे लेखे मागणी करूनही सादर केलेले नाहीत. परंतु रोखवहीत ठक्कर बाप्पा योजनेकडे रक्कम वर्ग केल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे या योजनेतून कोणत्या प्रकारची कामे केली याची पडताळणी करता आली नाही. सदर योजनेचे कामांची प्राक्कलने, मुल्यांकने, मोजमाप नोंदवही, काम पूर्णत्वाचा दाखला, कामाचे फोटो लेखापरीक्षणास उपलब्ध करणे आवश्यक आहे.

7) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 पोटकलम 3 व 4 प्रमाणे पंचायतीचे सचिव व सरपंच यांनी संयुक्तपणे जबाबदारी पार पाडलेली नाही.

8) जनरल बेसिक रोखवहीत दिनांक 27/10/2015 रक्कम रुपये 6,000/- नयन मोबाईल यांच्या नावे बँकेत रक्कम खर्च नमूद आहे, परंतु रोखवहीत लिहिलेले नाही. रोखवहीत खर्च नोंद न घेता रक्कम प्रदान केली आहे.

5.8 कर वसुली केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीमधून बँकेत जमा न करता खर्च केलेबाबत

ग्रामपंचायत माजिवली, तालुका वसई, जिल्हा पालघर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम 2 व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 57 (2) व (3) ड नुसार व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील नियम 11 (8) नुसार वसूल रक्कमा रोखवहीत जमा दाखविणे आवश्यक आहे आणि ती रक्कम पंचायतीच्या ग्रामनिधीच्या बँक खात्यात जमा करणे आवश्यक आहे. मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील 3 (1) नुसार ग्रामपंचायतीच्या सचिवास चालू खर्च भागविण्यास व वाजवी किंमतीत विकण्यात येणाऱ्या मालाची दुकाने चालविण्या-या पंचायतीच्या बाबतीत रुपये 500/- पेक्षा अधिक नसेल इतकी व इतर ग्रामपंचायतीच्या बाबतीत रुपये 150/- अधिक नसेल इतकी कायम स्वरूपाची आगाऊ रक्कम ठेवण्याची तरतूद असताना घरपट्टी वसुली रक्कम ज्या दिवशी प्राप्त झाली त्याच दिवशी बँकेत जमा करताना परस्पर खर्च करण्यात आलेले आहे. तसेच पावती क्रमांक

169 ते 200 ने वसूल रक्कम रुपये 17,878/- इतकी असताना रोखवहीत रक्कम रुपये 17,600/- जमा दर्शविलेले आहे. त्यामुळे कमी जमा रक्कम रुपये 278/- वसूलपात्र ठेवण्यात येत आहे.

5.9 प्रमाणकाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत भालगांव, तालुका रोहा, जिल्हा रायगड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत भालगांवच्या सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाच्या लेखापरिक्षणात ग्रामपंचायतीने एकूण रक्कम रुपये 2,71,145/- चे खर्च प्रमाणके लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून दिले नाहीत, तसेच विकास कामाचे प्राक्कलन व मुल्यांकन उपलब्ध करून दिले नाही, या बाबत अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 29/12/2016 अन्वये मागणी करूनही सदरची प्रमाणके उपलब्ध करून दिले नाहीत, त्यामुळे सदर रक्कमेचा संशयित अपहार झाल्याचे दिसून येत आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 1959 मधील नियम 5(अ) अन्वये रुपये 500/- च्या वरील रक्कमा धनादेशाने संबंधितास अदा करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही न करता रोखीने रक्कमा अदा केल्या आहेत.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 1959 मधील तरतुदीनुसार नमुना नंबर 15 मध्ये खर्चाचे देयक तयार करून खरेदी केलेल्या वस्तुचे उपप्रमाणक अद्ययावत ठेवणे आवश्यक आहे. तथापि ग्रामसेवक यांनी त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही. महाराष्ट्र शासन, राजपत्र दिनांक 13/05/2005 मधील नियम 24 पोट नियम 8 अन्वये देयक तयार करून नियम 9 अन्वये मंजूरी आदेश नोंद करून त्यावर सरपंचांची स्वाक्षरी घेऊन प्रदान करणे आवश्यक होते, मात्र त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

3) रोखवहीत खर्च दर्शविलेल्या साहित्य खरेदीच्या पावत्या लेखापरिक्षणास उपलब्ध न झाल्याने साहित्य खरेदीबाबत खात्री करता आली नाही. तसेच साहित्य खरेदीच्या साठा रजिष्टरला नोंदी व विनियोग दर्शविलेला नाही.

4) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38 पोट कलम 1 व 2 नुसार संबंधितांनी ग्रामपंचायतीच्या आर्थिक व्यवहारावर देखरेख व नियंत्रण ठेवणे आवश्यक होते, मात्र तसे नियंत्रण ठेवल्याचे दिसून येत नाही.

5) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 पोट कलम 3 व 4 प्रमाणे ग्रामपंचायतीचे ग्रामसेवक / सरपंच यांनी संयुक्तपणे जबाबदारी पार पाडलेली नाही.

6) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक परास-1500/प्र.क्र.590/20, दिनांक 27/07/2011 नुसार ग्रामपंचायतीमध्ये गैर व्यवहार होऊ नये म्हणून ग्रामपंचायत तपासणीचे काम वेळोवेळी व विहित कालावधीत गटविकास अधिकारी / विस्तार अधिकारी यांनी करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही.

5.10 ग्रामनिधीतून प्रमाणके नसतांना खर्च दाखवून केलेल्या संशयित अपहार रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत देवकान्हे, तालुका रोहा, जिल्हा रायगड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत देवकान्हे, तालुका रोहाचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखे तपासले असता ग्रामपंचायतीने रक्कम रुपये 15,22,702/- एवढ्या रक्कमेची खर्च प्रमाणके/ उपप्रमाणके नसतांना प्रत्यक्ष खर्च केलेला दिसून येत आहे.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (हिशेब तपासणी) नियम 10 नुसार अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 22/12/2016 नुसार खर्च प्रमाणके चेक बुक, बँक पासबुक, व इतर अनुषंगिक लेखे उपलब्ध करून देण्याबाबत कळविले होते, तथापि सदर मागणी नुसार विद्यमान सरपंच / ग्रामसेवक यांनी दिनांक 06/01/2017 रोजी ग्रामपंचायत स्तरावर खर्च प्रमाणके नस्ती, 13 वा वित्त आयोग कॅश बुक उपलब्ध नसल्याने लेखापरिक्षणासाठी उपलब्ध करून देण्याबाबत असमर्थता दर्शविलेली आहे.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील नियम 9 व 10 अन्वये कोणताही खर्च करतांना ग्रामसेवक व सरपंच यांनी उपरोक्त नियमांचे पालन न करता प्रमाणकाशिवाय खर्च केल्याचे निदर्शनास येते. तसेच

उपरोक्त लेखा संहिता नियम 24(ग) नुसार केवळ प्रमाणकांच्या आधारेच खर्च करणे अपेक्षित असतांना तशी कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही.

5.11 दिवाबत्ती खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत दाखणे, तालुका माणगांव, जिल्हा रायगड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायत दाखणे यांनी सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षात दिवाबत्तीवर एकूण रक्कम रुपये 4,49,069/- एवढा खर्च केला आहे, सदर वित्तीय वर्षाच्या लेखापरिक्षणात दिवाबत्ती खर्चाबाबत संशयित अपहार आढळून आला आहे.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या प्रचलित शासन निर्णयानुसार साहित्य खरेदी करतांना कमीत कमी तीन दरपत्रके / निविदा मागविणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

2) महाराष्ट्र लेखा संहिता 2011 नियम 44, 45, 47 अन्वये खरेदी साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 15 व 16 मध्ये नोंदवून त्यांचे विनियोगाचे हिशोब सादर केलेले नाहीत.

3) लाईट दुरुस्ती करावयाची असल्याबाबत ग्रामस्थांचे तक्रारी अर्ज प्रमाणकांसोबत नसल्याने केलेल्या दुरुस्त्या योग्य असल्याबाबत खात्री करता आली नाही.

4) साहित्याचे विनियोग झाल्याबाबतचे ग्रामपंचायतीचे सदस्य व वायरमन यांचे दाखले प्रमाणकांसोबत जोडले नाहीत.

5) पंचायतीने सदर खर्च अंदाजपत्रकीय रक्कम रुपये 1,13,166/- च्या मर्यादेत न करता जास्त खर्च झालेला दिसून येत आहे.

6) सर्व साधारणपणे साहित्य खरेदी पावत्यांवर विक्रीकर विभागाकडून देण्यात येणारे व्हॅट क्रमांक नसून सदर प्रमाणके मान्य खर्चास गृहीत धरता येत नाहीत. तसेच लेखा संहिता नियम 24 नुसार रक्कम रुपये 5,000/- वरील प्रदाने केवळ धनादेशाने करणे बंधनकारक असतांना बऱ्याच रक्कमा रोखीने अदा केलेल्या दिसून येत आहेत. सदरबाब वित्तीय शिस्तीचे उल्लंघन करणारी आहे.

5.12 प्रमाणकाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत तळेगांव / गोरेगांव, तालुका माणगांव, जिल्हा रायगड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (हिशोब तपासणी) नियम 1961 मधील नियम 10 नुसार लेखापरिक्षणास प्रमाणके उपलब्ध करून देणे अनिवार्य आहे, तसेच महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 च्या नियम 24(2) (ग) नुसार निधीतून कोणतीही रक्कम काढावयाची असल्यास ती प्रमाणकांच्या आधारेच काढता येईल असे असतांना देखील पंचायतीने प्रमाणकांशिवाय रक्कमा खर्च दाखविलेल्या आहेत. त्यामुळे संबंधितांनी रक्कम रुपये 33,870/- चा संशयित अपहार केल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5.13 मुल्यांकनाशिवाय / मुल्यांकनापेक्षा जास्त / अंदाजपत्रकाशिवाय व प्रशासकीय मंजूरीशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत गणपतीपुळे, तालुका रत्नागिरी, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 18) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत गणपतीपुळेचे लेखापरिक्षण केले असता ग्रामपंचायतीने बांधकामावर रक्कम रुपये 12,46,412/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने पूर्ण केलेल्या बांधकामावर केलेला प्रत्यक्ष खर्च हा तांत्रिक अधिका-याने निश्चित केलेल्या मुल्यांकनापेक्षा रक्कम रुपये 2,53,882/- जादा आहे. तसेच, मुल्यांकनाशिवाय झालेला खर्च रक्कम रुपये 9,92,530/- लेखापरिक्षणास मान्य करता येत नाही.

2) तांत्रिक अधिकारी यांनी तयार केलेल्या कामाची अंदाजपत्रके तपासणीस उपलब्ध झालेली नाहीत.

3) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 पोटकलम 3 व 4 प्रमाणे ग्रामपंचायतीचे सचिव व सरपंच यांनी संयुक्तपणे जबाबदारी पार पाडलेली नाही.

4) ग्रामपंचायत लेखा संहिता नियम 2011 प्रकरण 12 (बांधकाम सदर) नियम 51 नुसार ग्रामपंचायतीच्या हद्दीतील प्रत्येक बांधकामास परिशिष्ट 3 नुसार प्रशासकीय मंजूरी (ठराव) आवश्यक असून ते तपासणीस उपलब्ध झाले नाहीत.

5) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक परास 1500/प्र.क्र.590/20, दिनांक 27/07/2001 नुसार ग्रामपंचायतीमध्ये गैरव्यवहार होऊ नयेत म्हणून ग्रामपंचायतीचे तपासणीचे काम वेळोवेळी गटविकास अधिकारी व विस्तार अधिकारी यांनी करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डिईएन 2006/प्र.क्र.771/आस्था-12, दिनांक 28/09/2006 नुसार ग्रामपंचायतीमधील अपहार प्रकरणी संबंधीत ग्रामसेवक व सरपंच यांचे व्यतिरिक्त विस्तार अधिकारी / कनिष्ठ अभियंता / शाखा अभियंता (गटविकास अधिकारी संबंधीत असल्यास) यांनाही जबाबदार धरण्यात यावे.

तरी संबंधितांवर जबाबदारी निश्चित करून अपहारित रक्कम रुपये 12,46,412/- वसूल करून शासन सदरी भरणा करणे आवश्यक आहे.

5.14 तेरावा वा वित्त आयोगातून रोजकिर्द, प्रमाणके, उपप्रमाणके, अंदाजपत्रक व मुल्यांकनाशिवाय केलेल्या अपहारीत रक्कमेच्या वसुलीबाबत.

ग्रामपंचायत वेर्ले, तालुका सावंतवाडी, जिल्हा सिंधुदुर्ग, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत वेर्लेचे लेखापरीक्षण केले असता खर्चाची प्रमाणके व मुल्यांकनाशिवाय रक्कम रुपये 1,51,900/- खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत वेर्ले, तालुका सावंतवाडी सन 2015-2016, तेरावा वित्त आयोगाचे लेखे तपासले असता पंचायतीने रुपये 1,51,900/- एवढी रक्कम रोजकिर्द, प्रमाणके, उपप्रमाणके, अंदाजपत्रक, मोजमाप पुस्तिका, मुल्यांकनाशिवाय खर्च केलेला आहे. त्यामुळे सदरची रक्कम लेखापरीक्षणात कायम अमान्य करण्यात येत आहे. रक्कम रुपये 1,51,900/- संबंधीत जबाबदार यांचेकडून वसूल करून शासननिधीत जमा करण्यात यावी.

5.15 साटेली तर्फे सातार्डा मुख्य रस्ता ते जाधववाडी रस्ताखडीकरण सिमेंटीकरण करणे. (किमी.0/106 ते 0/400)

ग्रामपंचायत साटेली तर्फे सातार्डा, तालुका सावंतवाडी, जिल्हा सिंधुदुर्ग, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 10) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत साटेली तर्फे सातार्डा, तालुका सावंतवाडीचे, लेखापरीक्षण केले असता सदर कामावर रक्कम रुपये 4,63,815/- याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत साटेली तर्फे सातार्डा यांनी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व नवबौध्द घटकांचा विकास योजनेतून सदरचे काम करण्यात आलेले आहे. सदर कामाचे वाटप करताना पंचायतीने ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात आलेली नाही. सदर कामाच्या देयकातून शासकिय वजावटी करण्यात आलेल्या नाहीत. वजावटीची रक्कम रुपये 53,346/- व निविदा 7टक्के कमी दराने मंजूरीची फरक रक्कम रुपये 3,505/- अशी एकूण रक्कम रुपये 56,851/- संबंधीतांकडून वसूल करून शासन खाती भरणा करावी.

5.16 मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च झालेल्या रक्कमेच्या वसुलीबाबत.

ग्रामपंचायत माणगांव, तालुका कुडाळ, जिल्हा सिंधुदुर्ग, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 26) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत माणगांव, तालुका कुडाळचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत माणगांव, तालुका कुडाळचे सन 2015-2016 चे पर्यावरण संतुलित समृद्ध ग्राम योजना निधीचे लेखे तपासले असता माणगांव टेंबेवाडी गणेश घाट बांधणे या कामावर कामाचे मुल्यांकन रुपये 1,50,000/- असताना प्रत्यक्ष खर्च रुपये 1,87,000/- झाला आहे. सदर मुल्यांकनापेक्षा जादा झालेली रक्कम रुपये 37,000/- संबंधीतांकडून वसूल करून योजना निधीत जमा करून पुर्तता दाखवावी.

5.17 मुल्यांकनापेक्षा जादा झालेल्या खर्चाच्या वसुलीबाबत.

ग्रामपंचायत माणगांव, तालुका कुडाळ, जिल्हा सिंधुदुर्ग, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 27) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत माणगांव, तालुका कुडाळचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत माणगाव, तालुका कुडाळ, जिल्हा सिंधुदुर्ग सन 2015-2016 चे तेरावा वित्त आयोग व ग्रामनिधीचे लेखे तपासले असता माणगाव पेडणेकरवाडी गणेश घाट पाय-या बांधणे या कामावर कामाचे मुल्यांकन रुपये 1,49,912/- असताना प्रत्यक्ष खर्च रुपये 1,97,500/- झाला आहे. सदर मुल्यांकनापेक्षा जादा झालेली रक्कम रुपये 47,588/- संबंधीतांकडून वसूल करून योजनानिधीत जमा करून पुर्तता दाखवावी.

5.18 रोखवहीत व्यवहार नोंदविला नसलेबाबत.

ग्रामपंचायत गोंदे, तालुका पेठ, जिल्हा नाशिक, (परिच्छेद क्रमांक 14) - 13 वा वित्त आयोग सन 2012-2013, 2013-2014 चे लेखापरीक्षणात रोखवही तपासली असता दिनांक 01/04/2012 ते दिनांक 12/07/2012 पर्यंत पासबुकाप्रमाणे अनुदान व व्याजाचे रक्कम रुपये 76,083/- इतक्या रक्कमेचे व्यवहार झालेले आहे. परंतु सदर व्यवहार रोखवहीत नोंदविलेले नाही. तसेच धनादेश क्रमांक 985071, दिनांक 23/10/2013 रक्कम रुपये 42,891/- श्री मालघवे धनंजय यांना रक्कम अदा केलेली आहे, असे बँक पासबुकावरून दिसून येते. तथापि, तसा व्यवहार रोखवहीला नोंदविलेला नाही व त्याबाबतचे प्रमाणक घेतलेले नाही. रोखवहीत व्यवहार न नोंदविता धनादेशाने रक्कमा बँकेतून काढणे ही बाब अत्यंत गंभीर आहे. त्यामुळे रक्कम रुपये 42,891/- चा संबंधितांनी कायम स्वरुपी अपहार केलेला आहे. तरी संबंधीतांकडून अपहारीत रक्कम वसूल करून ग्रामनिधीत जमा करावी व संबंधितांवर योग्य ती कायदेशीर कारवाई करावी.

5.19 प्रमाणकांशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत खोपडी, तालुका सिन्नर, जिल्हा नाशिक, सन 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सन 2013-2014 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी व पाणीपुरवठा रोखवही व प्रमाणकांची तपासणी केली असता ग्रामनिधीची रक्कम रुपये 25,193/-, पाणीपुरवठा निधीची रुपये 15,240/- इतक्या रक्कमेची प्रमाणके दप्तरी आढळून आली नाही. प्रमाणके न घेता रोखवहीत खर्च नोंदविणे नियमबाह्य आहे. त्यामुळे सदरचा खर्च लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. सदर प्रमाणकांद्वारे खरेदी केलेल्या साहित्याचा नोंदी नमुना नंबर 18 साठा नोंदवहीवर केलेली नाही. त्यामुळे संबंधीतांकडून ग्रामनिधीत रक्कम रुपये 25,193/- व पाणीपुरवठा निधी रक्कम रुपये 15,240/- अशी एकूण रक्कम रुपये 40,433/- वसूल करून संबंधीत निधीत भरणा करून भरणा चलन दाखवावे. तसेच पंचायत समितीने चौकशी करून योग्य ती प्रशासकीय कार्यवाही केल्याचे दाखवावे.

5.20 प्रमाणकांशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत ओझरखेड, तालुका त्र्यंबकेश्वर, जिल्हा नाशिक, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 15) - सन 2012-2013 ते 2013-2014 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी व पाणीपुरवठा रोखवही व प्रमाणकांची तपासणी केली असता ग्रामनिधीची रक्कम रुपये 1,67,012/-, पाणीपुरवठा निधीची रुपये 5,400/-, 13 वा वित्त आयोगाच्या रक्कम रुपये 32,500/- इतक्या रक्कमेची प्रमाणके दप्तरी आढळून आली नाही. प्रमाणके न घेता रोखवहीत खर्च नोंदविणे नियमबाह्य आहे. त्यामुळे सदरचा खर्च

लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. सदर प्रमाणकांद्वारे खरेदी केलेल्या साहित्याचा नोंदी नमुना नंबर 18 साठा नोंदवहीवर केलेली नाही. त्यामुळे संबंधीतांकडून ग्रामनिधीत रक्कम रुपये 1,67,012/- व पाणीपुरवठा निधी रक्कम रुपये 5,400/- व 13 वा वित्त आयोगाच्या रक्कम रुपये 32,500/- अशी एकूण रक्कम रुपये 2,04,192/- वसूल करून संबंधीत निधीत भरणा करून चलन दाखवावे. तसेच पंचायत समितीने चौकशी करून योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी.

5.21 जनसुविधा योजना निधीचे खर्चाचे प्रमाणके उपलब्ध न करून वैयक्तिक नावाने रक्कम आहरण केलेबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळगाव जलाल, तालुका येवला, जिल्हा नाशिक, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 2) - जनसुविधा योजनांतर्गत सन 2014-2015 या कालावधीचे लेखापरीक्षास अभिलेखे उपलब्ध करून देणेकामी कार्यरत ग्रामसेवक यांना विनंती करण्यात आलेली होती. परंतु दिनांक 29/01/2016 रोजी सदरचे अभिलेखे श्री. एस. एच. धोंगडे कार्यरत ग्रामसेवक यांनी उपलब्ध करण्यात आलेल्या अभिलेख्यानुसार तपासणी केली असता जनसुविधा योजनांतर्गत ग्रामपंचायत कार्यालय बांधकामासाठी खर्चाचे प्रमाणके, उपप्रमाणके यांची लेखापरीक्षासाठी मागणी केली असता रक्कम रुपये 51,000/- ची प्रमाणके उपलब्ध करण्यात आलेली नाही. रोखवहीत निनावी खर्च दाखविण्यात येवून रक्कमा बँकेतून आहरीत करून रोखवहीत खर्च नोंदविलेला आहे. सदर खर्चाचे प्रमाणक, उपप्रमाणक उपलब्ध न केल्याने रक्कमेचा गैरव्यवहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सदर निधीचे खर्चाचे प्रमाणक उपलब्ध न करणे म्हणजेच लेखे न ठेवणे ही गंभीर बाब आहे. सदर निधीतील रक्कमेची प्रमाणके न ठेवता लेख्याबाहेर रक्कमेचा गैरव्यवहार केलेला आहे. सदर रक्कमेचा केलेल्या खर्चाचे प्रयोजनाबाबत प्रमाणक अभावी पडताळणी करता आली नाही. सदर निधीचे प्रमाणक उपलब्ध न केल्याने रक्कमेचा गैरविनियोग केलेबाबत आपल्या स्तरावर चौकशी करण्यात येवून नियमोचित कार्यवाही करण्यात येवून संबंधीतांकडून सदरची रक्कम वसूल करावी.

5.22 लेखापरीक्षास 13 वा वित्त आयोग निधीचे खर्चाचे प्रमाणक, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका उपलब्ध न करून देणेबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळगाव जलाल, तालुका येवला, जिल्हा नाशिक, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 4) - 13 वा वित्त आयोग निधीचे दिनांक 01/11/2014 ते दिनांक 31/03/2015 या कालावधीतील खर्चाचे प्रमाणक, सामान्य पावती पुस्तक नमुना नंबर 7, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका इत्यादी आवश्यक ते अभिलेखे लेखापरीक्षासाठी मागणी करण्यात येवूनही उपलब्ध करण्यात आलेली नाही. सदरची अभिलेख मागणी करण्यात येवूनही संबंधीत ग्रामसेवकाने उपलब्ध करण्यात आलेली नाही. रोखवहीत नावे खर्च दाखविण्यात येवून रक्कमा काढण्यात आलेल्या आहेत. सदर निधीचे खर्चाचे प्रमाणक उपलब्ध न करणे तसेच कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका इत्यादी लेखे न ठेवणे ही गंभीर बाब आहे. सदर निधीतील रक्कमेचा लेख्याबाहेर गैरव्यवहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सदर रक्कमेचा केलेल्या खर्चाचे प्रयोजनाबाबत प्रमाणक अभावी पडताळणी करता आली नाही. सदर निधीचे प्रमाणक उपलब्ध न केल्याने रक्कमेचा गैरविनियोग केलेबाबत चौकशी करण्यात येवून नियमोचित कार्यवाही करण्यात येवून संबंधीतांकडून सदरची रक्कम वसूल करावी. दिनांक 01/04/2014 ते 31/03/2015 या कालावधीतील प्रमाणके उपलब्ध न झाल्याने रुपये 66,450/- खर्च लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. सदरचा खर्च संबंधीतांकडून वसूल करण्यात यावा.

5.23 निनावी नोंदविलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत वाघाडी, तालुका शिरपुर, जिल्हा धुळे, लेखापरीक्षण वर्ष सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - रोख नोंदवहीनुसार एकूण रुपये 10,695/- इतका खर्च झालेला आहे, रक्कम कोणास अदा केली याचा तपशिल नमुद न करता रक्कमा अदा केलेल्या आहेत, सदर प्रमाणकेही लेखापरीक्षास उपलब्ध न झाल्याने अपहार झाला आहे. याबाबत प्रशासकीय कार्यवाही करून रक्कम वसूल करावी.

5.24 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध न केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत वाघाडी, तालुका शिरपुर, जिल्हा धुळे, लेखापरीक्षण वर्ष सन 2015-2016

(परिच्छेद क्रमांक 7) - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत नियम 1961(10) नुसार लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध नसल्यामुळे व साठा नोंदवही अप्राप्त असल्याने खरेदी साहित्याबाबत खात्री होऊ शकली नाही. याबाबत चौकशी करून खात्री अंती रक्कम 3,10,056/- वसूल करावी.

5.25 ग्रामनिधी, पाणी पुरवठा निधी, मागासक्षेत्र (बी.आर.जी.एफ), 14 वित्त आयोग निधीचे सन 2015-2016 या कालावधीतील खर्चाचे प्रमाणके, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका इत्यादी उपलब्ध न होणेबाबत.

ग्रामपंचायत दिघावे, तालुका साक्री, जिल्हा धुळे, लेखापरीक्षण वर्ष सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामनिधी, पाणी पुरवठा निधी, मागासक्षेत्र (बी.आर.जी.एफ), 14 वा वित्त

आयोग इत्यादी निधीचे सन 2015-2016 या कालावधीतील खर्चाचे प्रमाणके, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका इत्यादी आवश्यक अभिलेखे अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 16/05/2017 अन्वये मागणी करूनही ग्रामसेवकांनी अभिलेखे उपलब्ध करून दिले नाही. सदर कालावधीत रोखवहीतील खर्चाच्या प्रयोजनाबाबत प्रमाणक व उपप्रमाणक अभावी पडताळणी करून अभिप्राय देता आला नाही. खर्चात गैरव्यवहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. याबाबत चौकशी रुपये 51,19,805/- रक्कम वसुलीची कार्यवाही करण्यात यावी.

5.26 13 वा वित्त आयोग निधीचे सन 2015-2016 या कालावधीतील रोखवही, बँक पासबुक, खर्चाचे प्रमाणके, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका इत्यादी अभिलेखे सादर न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत दिघावे, तालुका साक्री, जिल्हा धुळे, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 5) - सन 2015-2016 या कालावधीतील 13 वा वित्त आयोग निधीचे रोखवही, बँक पासबुक, खर्चाचे प्रमाणके, कामाचे प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तिका, इत्यादी अभिलेखे ग्रामसेवक श्री एस. बी. बोरसे अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 16/05/2017 अन्वये मागणी करूनही उपलब्ध करून दिले नाही. ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग यांचे पत्र क्रमांक लेखाप-2013/प्र.क्र.6/वित्त-4, दिनांक 05/02/2013 तसेच महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक लेखाप/2013/प्र.क्र.81/वित्त-5, दिनांक 18/02/2014 अन्वये लेखापरीक्षणास अभिलेखे विहित कालावधीत सादर न करणा-या अधिकारी व कर्मचा-यांविरुद्ध दंडात्मक व प्रशासकीय कारवाई करणेबाबत सुचित केले आहे. त्याअन्वये संबंधीत अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर मुंबई स्थानिक निधी लेखापरीक्षा अधिनियम 1930 (6) व 7(1) नुसार दंडात्मक तसेच महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम 1981 च्या शिस्त व अपील यामधील नियम 7, 8 व 10 अन्वये प्रशासकीय कारवाई करण्यात यावी.

5.27 श्री शेखर यशवंत पाटील, ग्रामसेवक यांना सेल्फ चेकव्दारे अग्रीम अदा करणेबाबत.

ग्रामपंचायत वार (कुंडाने), तालुका धुळे, जिल्हा धुळे लेखापरीक्षण वर्ष सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 19) - सन 2015-2016 मध्ये श्री. पाटील यांनी रुपये 3,63,300/- रक्कम सेल्फ

चेकव्दारे रोखवहीत अग्रीम म्हणून खर्च नोंदविण्यात आला आहे.

1) ग्रामपंचायतीस दिनांक 25/04/2015 रोजी प्राप्त अनुदान रुपये 1,50,410/- सरपंच मानधन, बैठक भत्ता व कर्मचारी वेतन व रुपये 1,81,200/- गौण खनिज, जमिन समाणीकरण प्रयोजना शिवाय श्री.शेखर यशवंत पाटील यांनी एकूण रक्कम रुपये 3,63,300/- सेल्फ चेक काढून रोख वहीत अग्रीम नोंद घेतलेली आहे.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील प्रकरण 6 नियम 24 अन्वये रुपये 5,000/- वरील रक्कमा धनादेशाव्दारे प्रदान करणे आवश्यक असताना रोखीने प्रदान केले आहे. वित्तीय नियमांचे पालन करण्यात आलेले नाहीत.

3) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील प्रकरण 14 नियम 64 अन्वये अग्रीम देणेबाबत तरतूद असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही. तसेच सन 2015-2016 मध्ये अग्रीमाचे समायोजन / वसुली केलेली नाही.

4) ग्रामपंचायत नियमानुसार अग्रीम देणेबाबत तरतूद नसताना श्री.पाटील यांना रक्कम रुपये 3,63,300/- अदा केले आहे, त्यामुळे विकास कामे विहित वेळेत झालेली नाहीत. रक्कम अदा केल्याने व्याजाचेही नुकसान झाले आहे. लेखा संहिता 2011 मधील नियम क्रमांक 8 व 9 प्रमाणे वित्तीय सुत्राचे पालन न करता रक्कम अदा केलेल्या आहेत ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे नियम 129 अन्वये रक्कम रुपये 3,63,000/- वसुलीबाबतची कारवाई करून संबंधितांवर प्रशासकीय कार्यवाही करण्यात यावी.

5.28 मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत फुलसरे, तालुका नंदुरबार, जिल्हा नंदुरबार सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायतीच्या सन 2015-2016 या कालावधीच्या लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी अंतर्गत महिला वर्कशेड या कामावर रक्कम रुपये 4,23,000/- एवढा खर्च करण्यात आलेला असून मोजमाप पुस्तिका पान क्रमांक 22 ते 32 वर नोंदविले नुसार मुल्यांकन रक्कम रुपये 4,09,169/- एवढे झालेले आहे. म्हणजेच सदर कामावर मुल्यांकनापेक्षा रक्कम रुपये 13,831/- जादा खर्च करण्यात आलेला आहे. सदर जादा खर्च संबंधिताकडून वसुली करून योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

5.29 मुल्यांकनाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत पेचरीदेव, तालुका अक्कलकुवा, जिल्हा नंदुरबार सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत पेचरी देव, तालुका अक्कलकुवा, जिल्हा नंदुरबार सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षण केले असता रस्ता काँक्रीटीकरण कामासाठी रक्कम रुपये 6,90,000/- व आरोग्य उपकेंद्र दुरुस्ती 2,44,000/- एकूण रुपये 9,34,000/- एवढा खर्च करण्यात आलेला आहे. परंतु त्याचे मुल्यांकन घेण्यात आलेले नाही. तरी मुल्यांकनाशिवाय खर्च कसा केला याबाबत संबंधितांची जबाबदारी निश्चित करून योग्य ती कार्यवाही करावी.

5.30 मोजमाप न ठेवणेबाबत.

ग्रामपंचायत दोनगांव बु., तालुका धरणगांव, जिल्हा जळगांव, सन 2007-2008 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये केलेल्या कामांची मोजमापे ठेवलेली नाहीत.

याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय देण्यात येत आहे.

ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये एकूण रुपये 27,11,088/- एवढ्या रक्कमेची 89 कामे केलेली आहेत. सदर कामांची मोजमापे नमुना नंबर 23 मध्ये ठेवण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे झालेल्या कामांवरील खर्च वाजवी झालेला आहे, असे म्हणता येत नाही.

5.31 मोजमाप न ठेवणेबाबत.

ग्रामपंचायत बांबरुड प्र.बो. (राणीचे), तालुका पाचोरा, जिल्हा जळगांव, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 16) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये केलेल्या कामांची मोजमापे ठेवलेली नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये एकूण रक्कम रुपये 3,19,650/- एवढ्या रक्कमेची 17 कामे केलेली आहेत. सदर कामांची मोजमापे नमुना नंबर 23 मध्ये ठेवण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे झालेल्या कामांवरील खर्च वाजवी झालेला आहे असे म्हणता येत नाही.

5.32 जनरेटर झालेल्या डिझेल व दुरुस्ती खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत मेणगांव, तालुका जामनेर, जिल्हा जळगांव, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 13) - अहवाल वर्ष सन 2013-2014 ते 2015-2016 या वर्षात जनरेटरसाठी डिझेल दुरुस्तीसाठी रुपये 40,800/- खर्च करण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये जनरेटरसाठी डिझेल व दुरुस्तीसाठी रक्कम रुपये 40,800/- खर्च केलेला आहे. तथापी डिझेलबाबत स्टॉक नोंदवही ठेवण्यात आलेली नाही.

2) जनरेटर वापराबाबत नोंदवही ठेवलेली नाही. त्यामुळे खरेदी केलेल्या डिझेलच्या वापराबाबत शिल्लक डिझेल साठा पडताळणी होत नाही.

5.33 धनादेशाव्दारे रक्कम काढून आर्थिक व्यवहार न नोंदविलेबाबत.

ग्रामपंचायत निबोंडी, तालुका कर्जत, जिल्हा अहमदनगर, सन 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 31) - खालीलप्रमाणे मागासक्षेत्र विकास निधी बँक पासबुकातून, धनादेश रक्कम काढलेल्या असून रोखवहीत सदर तारखेची कोणतीही आर्थिक व्यवहाराची नोंद केलेली नाही.

1) सन 2012-2013 मध्ये रोखवहीत पान क्रमांक 19 वर संबंधीताने कार्यभार घेतलेला असून तदनंतर रक्कम रुपये 1,04,550/- काढलेली असून रोखवहीत कोणतीही आर्थिक व्यवहार नोंदवलेली नाही.

2) सदर व्यवहाराबाबत अर्धसमाप्त पत्र क्रमांक 2, दिनांक 13/02/2015 रोजी लेखी देवूनही आर्थिक व्यवहार खर्च प्रमाणके तसेच कोणत्या कामासाठी सदरच्या रक्कमा अदा केल्यात याची माहिती उपलब्ध झाली नाही. तसेच मोजमाप पुस्तक, मुल्यांकन ही सादर केलेले नाही. सबब संबंधीतांनी धनादेशान्वये रक्कम काढून आर्थिक व्यवहार न नोंदविता मागासक्षेत्र विकास निधीचा अपहार केलेला आहे. संबंधीतांकडून रक्कम रुपये 1,04,550/- वसूल करून मागासक्षेत्र विकास निधीच्या बँकखाती रक्कम भरणा करावी.

5.34 प्रमाणक / उपप्रमाणकाशिवाय रोखवहीत नोंदवलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत चिचौडी, तालुका पाथर्डी, जिल्हा अहमदनगर, सन 2010-2011 ते 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 6) - पंचायतीच्या सन 2010-2011 ते 2013-2014 या कालावधीच्या लेखापरीक्षणात प्रमाणके नसताना खर्च रोखवहीत नोंदविल्याचे आढळून आले. प्रत्यक्ष व्यवहार घडताना किंवा घडल्यानंतर अदा केलेल्या रक्कमेची प्रमाणके प्राप्त करून घेऊन त्या प्रमाणकानुसार प्रदान केलेली रक्कम रोखवहीत खर्च म्हणून नोंदविणे आवश्यक आहे. वस्तुस्थिती पहाता रक्कम रुपये 39,284/- एवढ्या रक्कमेच्या खर्चाचा पुरावा म्हणून प्रमाणके मागणी करूनही उपलब्ध केली नाहीत.

धनादेशांची प्रतिपत्रे किंवा काऊंटर स्लीप तपासणी कामी उपलब्ध झाली नाहीत. त्यामुळे संबंधीतांना रक्कम रेखांकित धनादेशानेच प्रदान करण्यात आल्याची खात्री करता आली नाही. मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 5 (अ) व ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम 1570/21116/इ, दिनांक 03/10/1970 नुसार रुपये 500/- पेक्षा अधिक रक्कमेचे प्रदाने रेखांकित धनादेशाने करणे आवश्यक असताना पंचायतीने नियमबाह्यपणे काही प्रदाने रोखीने अदा केलेली आहेत. रक्कम रुपये 10,434/- लेखापरीक्षणात अमान्य करण्यात येत असून सदरची रक्कम योग्य त्या चौकशी अंती संबंधीताची जबाबदारी निश्चित करून त्यांचेकडून वसूल करून ग्रामनिधी व पाणीपुरवठा खाती जमा करावी. उर्वरीत खर्च रक्कम रुपये 28,850/- (39284-10434) चे बाबतीत खर्चाचा पुरावा म्हणून प्रमाणके / उपप्रमाणके उपलब्ध न झाल्यास चौकशी करून त्यात काही गैरप्रकार आढळल्यास संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम रुपये 28,850/- वसूल करावी.

5.35 प्रमाणकाशिवाय खर्च नोंदवलेबाबत.

ग्रामपंचायत जांभळी, तालुका पाथर्डी, जिल्हा अहमदनगर, सन 2012-2013 ते 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 2) - पंचायतीने ग्रामनिधी सन 2012-2013 ते 2013-2014 या कालावधीची

प्रमाणके लेखापरीक्षण तपासणीस अर्धसमासपत्र क्रमांक 3, दिनांक 21/07/2015 अन्वये मागणी करुनही उपलब्ध करण्यात आलेली नाही.

अधिनियम व नियमातील तरतुदीनुसार पंचायतीस आपली कर्तव्य पार पाडण्यासाठी ग्रामनिधीतून विहित नियमांचे अधिन राहून खर्च करता येईल. यानुसार पंचायतीस कोणताही खर्च केल्याबाबत संबंधीत खर्चाचे साहित्य वा सेवा पुरवठ्याचे उपप्रमाणक प्राप्त केल्याखेरीज (धनादेशाव्दारेही) प्रदाने करता येणार नाहीत. तसेच त्याबाबत रोखवहीत पुरवठादाराचे उपप्रमाणक प्राप्त केल्याशिवाय खर्च नोंदविता येणार नाही. ग्रामनिधीतील प्रमाणकांशिवाय केलेला खर्च रुपये 21,515/- संशयास्पद असून कायम स्वरुपी अपहार करण्यात आलेला आहे. सबब सदर रक्कम संबंधीतांकडून वसूल करुन निधीत भरणा करावी व संबंधीतांवर योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी.

5.36 वसूल रक्कमा रोखवहीत कमी जमा / जमा न घेता केलेल्या अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत निमगांव कव्हाळे, तालुका राहता, जिल्हा अहमदनगर, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 21) - लेखापरीक्षण वर्षात नमुना नंबर 7 व नमुना नंबर 10 च्या पावत्यांच्या वसूल रक्कमा कमी जमा केलेली आहे. मुंबई ग्रामपंचायत ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक नियम 1959 ते नियम 2 प्रमाणे वसूल केलेल्या रक्कमा रोखवहीत जमा करण्यात आलेल्या नाहीत. व नियम 4 अन्वये बँकेत जमा केलेल्या नाहीत यावरून संबंधीतांनी सदर रक्कमा जमा न करता अपहार केलेला आहे. जमा न केलेली रुपये 12,000/- संबंधीतांकडून वसूल करुन योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी.

5.37 वसूल केलेल्या रक्कमा रोजकीर्द कामी जमा घेणेबाबत.

ग्रामपंचायत वाघापुर, तालुका अकोले, जिल्हा अहमदनगर, सन 2010-2011 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 1) - लेखापरीक्षण वर्षात नमुना नंबर 7 व नमुना नंबर 10 च्या पावत्यांच्या वसूल रक्कमा कमी जमा केलेल्या आहेत. मुंबई ग्रामपंचायत ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक नियम 1959 चे नियम 2 प्रमाणे वसूल रक्कमा ताबडतोब ग्रामनिधी निधीत जमा करणे आवश्यक असताना रुपये 3,765/- वसूल केलेल्या रक्कमा रोखवहीत जमा करण्यात आलेल्या नाहीत व नियम 4 अन्वये बँकेत जमा केलेल्या नाहीत यावरून संबंधीतांनी रक्कम जमा न करता गैरवापर केलेला आहे. जमा न केलेली रक्कम रुपये 3,765/- संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित करुन वसूल करुन संबंधीत बँक खात्यामध्ये भरणा करावी.

5.38 विकास कामांवर केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत साल, तालुका आंबेगाव, जिल्हा पुणे, सन 2010-2011 ते 2011-2012 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी, ग्रामीण पाणीपुरवठा निधी, 12 वा वित्त आयोग, 13 वा वित्त आयोग, इंदिरा आवास घरकुल योजना, पर्यावरण संतुलित समृद्ध ग्रामयोजना या योजनांमधून सन 2010-2011 ते 2011-2012 मध्ये विविध विकास कामे केलेली आहेत. त्यावर रक्कम रुपये 14,33,558/- इतका खर्च केलेला आहे. सदर कामांचे प्राक्कलन व मोजमाप पुस्तके, मुल्यांकने प्रमाणके यांची अर्धसमास पत्र क्रमांक 1, दिनांक 30/05/2015 अन्वये मागणी करण्यात आली होती. तथापि अनुपालन सादर न झाल्याने खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ उद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार साहित्य खरेदी तसेच रक्कम रुपये 50,000/- वरील कामांची निविदा स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये प्रसिद्ध करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही न करता सदरची कामे मक्तेदारांना देण्यापूर्वी रितसर निविदा मागविण्यात आलेल्या नाहीत.

2) बांधकामाखालील जमिनी, रस्ते व इतर केलेली कामे पंचायतीच्या मालकीची असलेबाबत आवश्यक कागदपत्रे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विकास 2011/प्र.क्र.217/ परा 8, दिनांक 15/11/2011 नुसार बांधकामावर वापरण्यात आलेले साहित्य तपासून प्रमाणित करून घेण्यात आलेले नाही व त्याची नोंद साठा नोंदवहीमध्ये घेऊन साठा विनियोग नोंदविणेत आला नाही.

4) कामांबाबत ग्रामपंचायत मासिक सभेमध्ये ठराव घेणेत आलेले नाहीत व कामाचे प्राक्कलन तयार करून तांत्रिक मंजूरी घेण्यात आली नाही.

5) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 मधील नियम 5अ व महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपी/सीएस/2687/3020/21, दिनांक 05/07/1989 अन्वये रुपये 500/- वरील रक्कमेचे व्यवहार धनादेशाने करावेत. असे असताना बांधकामावरील साहित्य खरेदी ही स्वतःचे व इतर व्यक्तींच्या नावे धनादेश काढून केलेली आहे.

6) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक 1099/प्र.क्र.11/जल, दिनांक 25/02/2000 नुसार पूर्ण केलेल्या कामांचे मोजमापे नोंदवून एक महिन्याच्या आत मुल्यांकन होणे आवश्यक असताना अहवालातील काम क्रमांक 01, 07, 09, 10, 11, 12 या कामांचे मोजमापे व मुल्यांकन दाखले लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेले नाहीत.

7) विकास कामांची देयके मुल्यांकन प्राप्त न करताच अदा केलेली आहे. सदर अनियमितता टाळण्यासाठी मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 अंतर्गत कलम 57 पोटकलम 3 व 4 प्रमाणे ग्रामपंचायत सरपंच व सचिव यांनी संयुक्तपणे जबाबदारी पार पाडलेली नाही.

8) शाखा अभियंता यांनी प्रत्यक्ष काम पाहून कामाचे मुल्यांकन मोजमाप नोंदवहीमध्ये घेणे आवश्यक होते परंतु तशी कार्यवाही केलेली नाही.

9) जिल्हा दर सूची उपलब्ध केलेली नाही. त्यामुळे जिल्हा दरसूचीप्रमाणे प्राक्कलने बनविण्यात आली किंवा नाही याची खात्री करता आली नाही.

10) ग्रामपंचायतीने देयके अदा करताना बांधकामाच्या देयकांमधून आयकर, विक्रीकर, कार्य कंत्राट कर, विमा व कामगार कल्याण उपकर तसेच स्वामित्वधन (रॉयल्टी) च्या रक्कमा वसूल करून शासन निधीत जमा केलेली नाही.

11) ग्रामपंचायत हद्दीत विकास कामे करताना 1) योजनेचे नाव 2) कामाचे नाव 3) प्रशासकीय मान्यता 4) तांत्रिक मान्यता 5) स्थान निश्चिती 7/12, 8 अ उतारा, नमुना 26 चा उतारा 6) कार्यारंभ आदेश 7) काम पूर्ण करण्याची मुदत 8) साहित्याचे चाचणी अहवाल 9) कामाच्या सुरवातीचे व नंतरचे फोटो व इतर अनुषंगिक माहिती ठेवण्यात आलेली नाही.

5.39 ग्रामनिधीतील धनादेश स्वतःचे नावे व ग्रामपंचायत नोकरांचे नावे काढून प्रत्यक्ष रोजकिर्दीस वेगळ्या नावाने व बाबीवर खर्च नोंदविलेबाबत.

ग्रामपंचायत साल, तालुका आंबेगाव, जिल्हा पुणे, सन 2010-2011 ते 2011-2012 (परिच्छेद क्रमांक 16) - ग्रामनिधीतील धनादेश स्वतःचे नावे व ग्रामपंचायत नोकरांचे नावे काढून प्रत्यक्ष रोजकिर्दीस वेगळ्या नावाने खर्च रक्कम रुपये 79,500/- इतका नोंदविला आहे. सदरबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामनिधी बँक खाते क्रमांक 25/14 मधून रोखवहीमधून स्वतःच्या व नोकरांच्या नावे धनादेश काढून रक्कम रुपये 79,500/- अदा केले असून त्याची प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाहीत.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 मधील नियम 5अ व महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपी/सीएस/2687/3020/21, दिनांक 05/07/1989 अन्वये रुपये 500/- वरील रक्कमेचे व्यवहार धनादेशाव्दारे करावे असे असताना ज्या व्यक्तीच्या नावे धनादेश काढणे आवश्यक होते. त्याऐवजी स्वतःचे व नोकरांचे नावे धनादेश काढून रक्कम रुपये 79,500/- नियमबाह्यपणे अदा केलेले आहे.

5.40 विकास कामांवर केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत शिनोली, तालुका आंबेगाव, जिल्हा पुणे, सन 2012-2013 ते 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतीने जिल्हा परिषद, पंचायत समितीकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून तसेच ग्रामनिधीमधून सन 2012-2013 ते 2013-2014 या कालावधीत विविध विकास कामे केलेली आहेत. त्यावर रुपये 30,36,000/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) आक्षेपात नमुद केल्याप्रमाणे अनुक्रमांक 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 14 मध्ये नमुद कामांची मंजूर प्राक्कलने व मोजमाप पुस्तके, मुल्यांकन दाखले लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाहीत.

2) लेखापरीक्षण कालावधीत केलेल्या विकास कामाकरीता खर्च करताना महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/उद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार साहित्य खरेदी तसेच रुपये 50,000/- वरील कामांची निविदा स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये प्रसिद्ध करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) विकास कामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या दर्जाबाबत प्रयोगशाळेचा दाखला घेतलेला नाही.

4) विकास कामांच्या नोंदी रस्ता नोंदवही व मालमत्ता नोंदवहीमध्ये घेतलेल्या नाहीत.

5) विकास कामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीला घेतलेल्या नाहीत. तसेच वापरलेले साहित्य व मोजमाप पुस्तकानुसार आवश्यक साहित्य यांचा मेळ घेतलेला नाही.

6) परिच्छेदात नमुद केले नुसार काम क्रमांक 7,12,13,14 ही कामे मक्तेदारांना देण्यात आलेले आहेत. सदर कामांच्या निविदा न मागविल्यामुळे पंचायतीस स्पर्धात्मक लाभास मुकावे लागले आहे. तसेच मक्तेदारास काय दराने काम दिले याबाबत तपशील उपलब्ध झाला नाही.

7) परिच्छेदात नमुद केले नुसार काम क्रमांक 7,12,13,14 या विकास कामाच्या देयकातून आयकर, विक्रीकर तसेच गौण खनिजाच्या रक्कमा वसूल करून शासन निधीत जमा केलेल्या नाहीत.

5.41 विकास कामांवर केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत तळेराण, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे, सन 2012-2013 ते 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीने जिल्हा परिषद, पंचायत समिती यांचेकडून प्राप्त झालेल्या

अनुदानातून / ग्रामपंचायत फंडातून मूळ अहवालासोबत जोडलेल्या प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेप्रमाणे विकास कामांवर एकूण रक्कम रुपये 39,59,065/- इतका खर्च केलेला आहे. सदरबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय देणेत येत आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेनुसार अनुक्रमांक 01 ते 18 या विकासकामांची मंजूर प्राक्कलने लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

2) ग्रामपंचायतीने प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेनुसार अनुक्रमांक 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17 व 18 या कामांवरील झालेला एकूण खर्च रक्कम रुपये 29,25,352/- एवढा असून सदर कामांची मोजमापे व मुल्यांकन पुस्तिका / दाखले लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

3) ग्रामपंचायतीने प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेनुसार अनुक्रमांक 7 दलितवस्ती वसईवाडी समाजमंदिर बांधणे या कामाची मोजमाप नोंदवही नुसार मोजमापे तपासणी केली असता कामाचे मुल्यांकन रक्कम रुपये 3,03,444/- एवढे असताना प्रत्यक्षात सदर कामावर खर्च मात्र रक्कम रुपये 3,60,000/- एवढा झाला आहे. म्हणजेच मुल्यांकन रक्कमेपेक्षा रक्कम रुपये 56,556/- एवढा जादा खर्च केलेला आहे. सदर कामावर मुल्यांकनापेक्षा केलेला जादा खर्च रक्कम रुपये 56,556/- संबधीतांकडून वसूल करून शासन निधीमध्ये भरणा करणे आवश्यक आहे.

4) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ उद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार साहित्य खरेदी तसेच रक्कम रुपये 50,000/- वरील कामांची निविदा स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये प्रसिद्ध करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही न करता खर्च केलेला आहे. सदरची कामे मक्तेदारांना देण्यापूर्वी रितसर निविदा मागविण्यात आलेल्या नाहीत.

5) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामासाठी वापरलेले साहित्य योग्य दर्जाचे असलेबाबतचा सक्षम प्रयोगशाळेचा दाखले घेण्यात आलेले नाहीत. तसेच खरेदी केलेल्या साहित्याच्या (दगड, मुरूम, वाळू, सिमेंट, लाकूड इत्यादी) विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीमध्ये घेतलेल्या नाहीत. कामाकरिता वापरलेले साहित्य व मोजमाप पुस्तकानुसार आवश्यक साहित्य याचा मेळ घेता आलेला नाही.

6) सदर कामाची नोंद रस्ता नोंदवही व मालमत्ता नोंदवहीमध्ये घेतलेली नाही.

7) ग्रामपंचायतीने प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेनुसार उपरोक्त काम क्रमांक 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 18 च्या प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता घेतलेचे दस्तऐवज लेखापरीक्षणावेळी उपलब्ध झाले नाहीत.

8) ग्रामपंचायतीने प्रपत्र-अ मध्ये नमूद केलेप्रमाणे उपरोक्त काम क्रमांक 01 ते 18 च्या अदा केलेल्या बांधकामाच्या देयकामधून आयकर, विक्रीकर, कार्य कंत्राट कर, विमा व कामगार कल्याण उपकर तसेच स्वामित्वधन (रॉयल्टी) च्या रक्कमा वसूल करून शासन निधीत जमा केलेली नाही.

5.42 विकास कामांवर केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत चांडोली बु., तालुका आंबेगाव, जिल्हा पुणे, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 18) - ग्रामपंचायतीने जिल्हा परिषद, पंचायत समितीकडून प्राप्त झालेल्या

अनुदानातून तसेच ग्रामनिधीमधून सन 2012-2013 ते 2013-2014 या कालावधीत विविध विकास कामे केलेली आहेत. त्यावर रुपये 19,64,121/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) लेखापरीक्षण कालावधीत केलेल्या विकास कामाकरीता खर्च करताना महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ऊद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार साहित्य खरेदी तसेच रुपये 50,000/- वरील कामांची निविदा स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये प्रसिध्द करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) विकास कामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीला घेतल्याबाबत लेखे तपासणीस सादर केलेले नाहीत.

3) विकास कामांच्या नोंदी रस्ता नोंदवही व मालमत्ता नोंदवहीमध्ये घेतलेल्या नाहीत.

4) विकास कामे केलेली जागा पंचायत मालकीची असलेबाबत आवश्यक कागदपत्राअभावी खात्री करता आलेली नाही.

5) महाराष्ट्र शासन, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/2006/प्र.क्र.57/ख, दिनांक 15/12/2006 नुसार गौण खनिजाची रक्कम भरणा केलेली नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2010/275/प्र.क्र.172/परा-7, दिनांक 19/10/2011 नुसार ग्रामपंचायतीने रुपये 1,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी करताना व रुपये 5,00,000/- च्यावरील विकास कामे करताना ई-निविदेचा वापर करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

7) विकास कामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या दर्जाबाबत प्रयोगशाळेचा दाखला घेतलेला नाही.

8) आक्षेपात नमुद केलेप्रमाणे विकास कामाच्या प्राप्त अनुदानापैकी अखर्चित रक्कम रुपये 79,702/- शासनास जमा केलेली नाही.

5.43 दुबार खर्च नोंदविल्याबद्दल.

ग्रामपंचायत निंभोरे, तालुका फलटण, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 14) - रोख नोंदवहीची तपासणी केली असता रक्कम रुपये 20,908/- दुबार नोंदवून रक्कम अदा केल्या असून अशा खर्चास पंचायतीने मान्यता दिली आहे. सदर बाब गंभीर असून दुबार अदा रक्कम संबधीतांकडून वसूल करावी.

5.44 वसुल केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीमध्ये जमा न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत शाहुपुरी, तालुका सातारा, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम 2 व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 57(2) नुसार व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील नियम 11(8) नुसार वसुल रक्कमा लेख्यांमध्ये भरणा केलेल्या नाहीत. तरी रक्कम रुपये 17,608/- संबंधीतांकडून वसुल करावी व योग्य ती कार्यवाही करावी.

5.45 मुल्यांकनाशिवाय / मुल्यांकनापेक्षा जास्त खर्च केलेबाबत.

ग्रामपंचायत हिंगनोळे, तालुका कराड, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायतीकडे केलेल्या बांधकामाच्या खर्चाचे लेखापरीक्षणामध्ये, केलेल्या विकास कामांचे मुल्यांकन न करता मुल्यांकनाशिवाय नोंदविलेला खर्च रक्कम रुपये 18,63,000/- संबंधीतांकडून वसुल करावा.

5.46 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत कोडोली, तालुका सातारा, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 13) - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (हिशोब तपासणी) नियम 1961 मधील नियम 10 नुसार लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध होणे अनिवार्य आहे. परंतु तपासणी कालावधीत रक्कम रुपये 52,30,490/- इतक्या रक्कमांची प्रमाणके लेखापरीक्षेस लेखापरीक्षणकामी उपलब्ध झाली नाहीत. सदर बाब गंभीर आहे. सदर प्रमाणके उपलब्ध करणे आवश्यक असून ती न झालेस रक्कम वसुल करणे क्रमप्राप्त आहे.

5.47 जामिन कदबे न घेतलेबाबत.

ग्रामपंचायत भुईज, तालुका वाई, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 30) - मुंबई वित्तीय नियम 1959 मधील नियम 51 नुसार रोख रक्कम हाताळणारे / साठा / भांडार सांभाळणाऱ्या कर्मचाऱ्यांकडून महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 मधील नियम 12 नुसार विहित केलेल्या दराप्रमाणे जामिन कदबे घेणे आवश्यक आहे. ते घेतलेले नाहीत.

5.48 किर्दीस कमी जमा घेतलेबाबत.

ग्रामपंचायत लावंडमाची, तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 6) - लेखापरीक्षण कालावधीत करापासून वसूल केलेल्या रक्कमा किर्दीस जमा केलेल्या नाहीत. मुंबई ग्रामपंचायत (अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे नियम 2 अन्वये कोणतीही वसूल केलेली रक्कम सात दिवसांच्या आत संबंधीत निधीमध्ये जमा केली पाहिजे. तेव्हा किर्दीवर कमी जमा करणे ही बाब नियमबाह्य आहे. अशाप्रकारे कमी जमेची रक्कम रुपये 17,000/- संबंधीतांकडून वसूल करून सदर निधीत भरणा करावी व पुर्तता लेखापरीक्षणास दाखवावी.

5.49 मोजमाप पुस्तकाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत नागाव, तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 9) - लेखापरीक्षण कालावधीत पंचायतीने ग्रामनिधीतून कामे केलेली असून सदर कामाची मोजमापे घेण्यात आलेली नाहीत. सबब झालेल्या खर्चाची सत्यता व अचूकतेची खात्री करता आली नाही. तसेच मुल्यांकनापेक्षा खर्च जादा आहे किंवा कसे याचा बोध होत नाही. मोजमापाशिवाय खर्च कोणत्या आधारे करावा याचा खुलासा करावा व मुल्यांकनापेक्षा खर्च जादा असल्यास तो संबंधीतांकडून वसूल करून ग्रामनिधीत भरणा करावा. तोपर्यंत मोजमाप पुस्तकाशिवाय झालेला खर्च रक्कम रुपये 1,80,899/- लेखापरीक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.50 प्रमाणकाशिवाय नोंदवलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत फार्णेवाडी (शि.), तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 10) - रक्कम रुपये 3,33,491/- इतक्या खर्चाची प्रमाणके दफ्तरी नाहीत.

प्रमाणकाशिवाय खर्च किर्दीस कशाच्या आधारे नोंदवलेला आहे याचा खुलासा करावा. नियमबाह्य खर्च रक्कमांची प्रमाणके उपलब्ध करावी अन्यथा खर्च रक्कम रुपये 3,33,491/- संबंधीत जबाबदार व्यक्तीकडून वसूल करून ग्रामनिधीत जमा करावी.

5.51 पाणी पुरवठा किर्दीतील हात शिल्लक रक्कमेचा अपहार केलेबाबत.

ग्रामपंचायत पोळगांव, तालुका आजरा, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 4) - लेखापरीक्षण कालावधीत करापासून वसूल केलेल्या रक्कमा किर्दीस जमा

केलेल्या नाहीत. मुंबई ग्रामपंचायत (अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे नियम 2 अन्वये कोणतीही वसूल केलेली रक्कम सात दिवसांच्या आत संबंधीत निधीमध्ये जमा केली पाहिजे. तेव्हा किर्दीवर कमी जमा करणे ही बाब नियमबाह्य आहे. अशाप्रकारे कमी जमेची रक्कम रुपये 67,689/- संबंधीतांकडून वसूल करून सदर निधीत भरणा करावी व पुर्तता लेखापरीक्षणास दाखवावी. व जबाबदारी निश्चित करून योग्य ती कारवाई करावी.

5.52 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध करून न दिलेबाबत.

ग्रामपंचायत कोवाडे, तालुका आजरा, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायतीचे सन 2012-2013 ते 2013-2014 चे लेखापरीक्षण करीत

असताना पर्यावरण किर्दीकडे एकूण रुपये 5,84,702/- इतक्या रक्कमेची प्रमाणके लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध झाली नाहीत. सदर बाब गंभीर असून प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येणार नाही. सबब प्रमाणके उपलब्ध करून सत्यता दर्शवावी. अन्यथा रक्कम रुपये 5,84,702/- संबंधीतांकडून वसूलपात्र राहतील.

5.53 13 वा वित्त आयोग मधून वाढीव पाईप लाईनचे काम केलेबाबत.

ग्रामपंचायत टोप, तालुका हातकणंगले, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 38) - ग्रामपंचायत टोप, तालुका हातकणंगलेचे सन 2012-2013 चे लेखापरीक्षण

अंतर्गत 13 वा वित्त आयोग मधून वाढीव पाईप लाईनचे काम करून रक्कम रुपये 1,35,500/- खर्च करण्यात आले आहेत. याबाबत लेखापरीक्षणाचे खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) 13 वा वित्त आयोग अंतर्गत करावयाची काम ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ/2010/प्रक्र./22/वित्त 4, दिनांक 30/08/2010 मध्ये नमूद करण्यात आली आहेत. सदर बाबीमध्ये वाढीव पाईप लाईन व पाणी पुरवठ्याची कामे समाविष्ट केलेली नसताना सदरचे काम 13 वा वित्त आयोगामधून करण्यात आले आहे.

2) सदर कामाचे अंदाजपत्रक लेखापरीक्षण पथकास पडताळणीस उपलब्ध झाले नाही.

5.54 विकास निधीचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झालेबाबत.

ग्रामपंचायत होनेवाडी, तालुका आजरा, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत होनेवाडी, तालुका आजराचे सन 2012-2013 व 2013-2014 या आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षण करताना संबंधीतांस वेळोवेळी तोंडी सूचना देवूनही व अर्धसमास पत्र क्रमांक 2, दिनांक 20/05/2015 अन्वये मागणी करूनही 13 वा वित्त आयोग पर्यावरण संतुलित ग्राम समृद्ध योजना, दलित वस्तीसुधार योजना व इतर योजनांचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास सादर केले नाहीत. सबब उपरोक्त योजनेतून झालेल्या खर्चाचे लेखापरीक्षण होवू शकले नाही.

5.55 मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च.

ग्रामपंचायत माडवळे, तालुका चंदगड, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 7) - सन 2012-2013 व 2013-2014 या आर्थिक वर्षामध्ये किरकोळ विकास कामावर / दुरुस्त्यांवर खर्च केला आहे. सदर खर्च करण्यापूर्वी पंचायतीची मान्यता, अंदाजपत्रक, त्यास तांत्रिक मंजूरी, सदर कामाची मोजमापे ग्रामपंचायतीचे मोजमाप पुस्तकात उतरून ती सक्षम तांत्रिक अधिकारी यांचेकडून तपासून घेवून ग्रामपंचायत कायदा कलम 139 (अ) नुसार कामाच्या मुल्यनिर्धारणाचे आणि परिपुर्ततेचे दाखले तांत्रिक अधिकारी यांचेकडून गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती चंदगड यांचेमार्फत घेणेत आलेले नाहीत. तरी आता दाखले उपलब्ध करून घ्यावेत अन्यथा मुल्यांकनाशिवाय खर्च केलेली रक्कम रुपये 93,100/- संबंधीत जबाबदार व्यक्तीकडून वसूल करावी.

5.56 वसुल केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीमध्ये जमा न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत पांगरी, तालुका बार्शी, जिल्हा सोलापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत पांगरी, तालुका बार्शीचे सन 2012-2013 व 2013-2014 चे लेखापरीक्षण केले असता ग्रामपंचायत करापोटी वसुल करण्यात आलेल्या रक्कमा मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम क्रमांक 2 अन्वये ग्रामनिधीमध्ये जमा करण्यात आलेल्या नाही. त्यामध्ये सन 2013-2014 मधील ग्रामनिधीची रक्कम रुपये 14,936/- व पाणीपुरवठा निधीची रक्कम रुपये 3,803/- अशी एकुण रक्कम रुपये 18,739/- असुन सदरची रक्कम संबंधीताकडून व्याजासह वसुलात आणून ग्रामनिधीमध्ये जमा करावी.

5.57 वसुल केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीमध्ये जमा न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपरी (पा), तालुका बार्शी, जिल्हा सोलापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत पिंपरी (पा), तालुका बार्शीचे सन 2012-2013 व 2013-2014 चे लेखापरीक्षण केले असता ग्रामपंचायत करापोटी वसुल करण्यात आलेल्या रक्कमा मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम क्रमांक 2 अन्वये ग्रामनिधीमध्ये जमा करण्यात आलेली नाही. त्यामध्ये सन 2012-2013 व 2013-2014 मधील ग्रामनिधीची एकुण रक्कम रुपये 70,762/- असुन सदरची रक्कम संबंधीताकडून व्याजासह वसुलात आणून ग्रामनिधीमध्ये जमा करावी.

5.58 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध नसलेबाबत.

ग्रामपंचायत पाकणी, तालुका उत्तर सोलापूर, जिल्हा सोलापूर, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 5) -

ग्रामपंचायत पाकणी, तालुका उत्तर सोलापूरचे सन 2014-2015 चे लेखापरीक्षण केले असता महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1961 कलम 10 अन्वये लेखापरीक्षकामार्फत मागणी करण्यात आलेली रक्कम रुपये 28,74,685/- ची प्रमाणके लेखापरीक्षणास सादर न केल्यामुळे सदरची खर्च केलेली रक्कम प्रमाणका अभावी लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही.

5.59 प्रमाणकाशिवाय रोखपुस्तकात नियमबाह्य खर्च नोंदविणेबाबत.

ग्रामपंचायत सलोना, तालुका चिखलदरा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - संबंधीत सचिवाने सामान्य निधीमध्ये सन 2013-2014-2015 मध्ये रुपये 14,72,621/- एवढा प्रमाणकाशिवाय खर्च नोंदविला आहे. यावर खालील अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) व 62(4) तथा मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब तपासणी नियम 1959 चे 5(1) नुसार लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवाची आहे. नियमाप्रमाणे प्रमाणके असल्याशिवाय खर्च नोंदविणे म्हणजे वित्तीय नियमांचा भंग करणे होय.

2) ग्रामपंचायतीच्या दफ्तराची विस्तार अधिकारी पंचायत यांनी वेळोवेळी तपासणी करणे आवश्यक असताना अशा प्रकारची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

3) ग्रामपंचायत सलोना यांनी रुपये 14,72,621/- ची प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून न दिल्याने संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.

5.60 प्रमाणके नसणेबाबत ग्रामपंचायत आमझरी.

ग्रामपंचायत आमझरी, तालुका चिखलदरा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत सचिव यांनी सामान्य निधीमध्ये सन 2013-2014 ते 2014 - 2015 मध्ये रुपये 14,73,665/- एवढा खर्च प्रमाणके नसताना नोंदविला आहे. यावर खालील अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) व 62(4) तथा मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब तपासणी नियम 1959 चे 5(1) नुसार लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवाची आहे. नियमाप्रमाणे प्रमाणके असल्याशिवाय खर्च नोंदविणे म्हणजे वित्तीय नियमांचा भंग करणे होय.

2) ग्रामपंचायतीच्या दफ्तराची विस्तार अधिकारी पंचायत यांनी वेळोवेळी तपासणी करणे आवश्यक असताना अशा प्रकारची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

3) ग्रामपंचायत आमझरी यांनी रुपये 14,73,665/- ची प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून न दिल्याने संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.

5.61 कमी जमा रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत घाटलाडकी, तालुका चांदुर बाजार, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतीचे संबंधीत सचिवाने दाखला फी, कोंडवाडा फी, घरकर इत्यादी बाबत रुपये 15,885/- एवढी रक्कम वसूल केली असताना प्रत्यक्षात रोखपुस्तकात रक्कम रुपये 3,290/- एवढी जमा करण्यात आली आहे. यावर खालील अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 (3) अन्वये ग्रामनिधी करिता सर्वस्वी जाबाबदारी सचिव यांची आहे. ग्रामनिधी अभिरक्षा गुंतवणुक नियम 4 मधील तरतुदीनुसार वसुलीच्या रक्कमा बँकेत भरणा करण्यात आल्या नाहीत.

2) ग्रामपंचायतीचे दफ्तराची विस्तार अधिकारी पंचायत यांनी नियमित तपासणी केली नाही.

3) रोखपुस्तकात कमी जमा करणेत आलेला रक्कम रुपये 12,595/- वसूल करून ग्रामनिधीत जमा करावी.

5.62 आर्थिक व्यवहारातील गैरव्यवहारामुळे निधीच्या झालेल्या हानीबाबत.

ग्रामपंचायत पापळ, तालुका नांदगाव खंडेश्वर, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत पापळ येथील दिनांक 21/09/2011 ते दिनांक 22/11/2011 या कालावधीचे खर्चाचे व्यवहार रोखपुस्तकात नमुद न केल्याने पावतीनुसार वसुलीची रक्कम रुपये 31,648/- कमी जमा करण्यात आली आहे. ग्रामनिधी व पाणी पुरवठा निधीचे रोखपुस्तकाची तपासणी केली असता सुरुवातीच्या व अखेरच्या शिल्लकेत अनुक्रमे रक्कम रुपये 59,456/- व रुपये 17,531/- तफावत असल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 अल्पसे कलम 38(5) च्या अधिन राहून ग्रामनिधीची जबाबदारी सचिवाची असल्याने यावरील कालावधीचे रोखपुस्तक न लिहील्याने रक्कम रुपये 1,08,635/- निधीची हानी झाली आहे.

2) ग्रामनिधी व पाणी पुरवठा निधीच्या पंचायतीस प्राप्त झालेल्या व वसुलीच्या रक्कमा मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम 2 व 4(1) च्या तरतुदीप्रमाणे बँक खात्यात जमा करणे

आवश्यक असताना तसे न करता मर्यादेपेक्षा जादा रक्कम सचिव व ग्रामपंचायत कर्मचारी यांचेकडे हातशिल्लक ठेवून गैरव्यवहार करण्यात आला आहे.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम 26187/1813 3020/21, दिनांक 05/07/1989 मधील परिच्छेद क्रमांक 4(2) नुसार ग्रामपंचायत दफ्तराची दर तीन महिन्यांनी तपासणी करणे आवश्यक असताना तशा प्रकारची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

4) पावती क्रमांक 7/21, दिनांक 01/12/2011 नुसार रुपये 5,505/- अपहाराबाबत वसूल करण्यात आले परंतु 2011-2012 चे जमा खर्च अहवालात नोंद नाही. तसेच सन 2012-2013 मधील रुपये 6,000/- अपहारीत रक्कम वसुलीचा तपशिल नमुद नाही. सबब वरील रक्कम रुपये 1,08,635/- वसूल करून निधीत जमा करावे.

5.63 एकाच स्थळावर बांधकामे दर्शवून शासनाच्या अनुदानात रक्कमेच्या केलेल्या हानीबाबत.

ग्रामपंचायत नेरपिंगळीई, तालुका मोर्शी, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परीच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत नेरपिंगळीई येथील लेखापरिक्षणात लोकवर्गणीतून बांधकाम केलेल्या

दुकान गाळ्याच्या बांधकामाचे संबंधीत अभिलेख्याची तपासणी केली असता ज्या जागेवर ग्रामपंचायतीने सन 2010-2011 ते 2012-2013 मध्ये महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषी विकास प्रकल्प अंतर्गत प्राप्त अनुदानातून रोख पुस्तकानुसार रक्कम रुपये 20,24,198/- एवढी रक्कम खर्च करून जिल्हापरिषद मालकीच्या ग्रामपंचायतीच्या गावठाणातील खुली जागा मालमत्ता क्रमांक 1423 वर आठवडी बाजार बांधकाम करण्यात आले. त्याच जागेवर ग्रामपंचायतीने लोकवर्गणीतून दुकान गाळ्याचे बांधकाम केले असल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) जागतीक बँक अर्थसहाय्यातून महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषी विकास प्रकल्पा अंतर्गत आठवडी बाजार सुधार कार्यक्रमानुसार ग्रामपंचायतीला प्राप्त अनुदान रुपये अठरा लक्ष मधून गावातील आठवडी बाजारात शेतमाल विकेत्यासाठी शेड, पाणी पुरवठा, स्वच्छता गृहे, पार्किंग इत्यादी सुविधा करिता ग्रामसभेचा ठराव दिनांक 21/11/2011 नुसार बाजार व्यवस्थापन व देखभाल समिती स्थापन करून सरपंच व सचिव यांचे संयुक्त स्वाक्षरीचे आर्थिक व्यवहार करण्याबाबत बँक खाते उघडण्यात आले. परंतु ग्रामसभा नोंदवहीची तपासणी केली असता त्यात सदरचा ठराव घेतला नसल्याचे तपासणीत आढळले.

2) सदर प्रस्तावाला तांत्रिक अधिकारी महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषी विकास प्रकल्प, पुणे यांनी रुपये 20,31,000/- ला तांत्रिक मान्यता दिली आहे. सदर प्रस्तावातील परिशिष्ट-2 व परिशिष्ट-5 (बी) नुसार बाजारहाटाचे बांधकाम जिल्हा परिषदेच्या मालकीच्या ग्रामपंचायतीच्या गावठाणातील मालमत्ता क्रमांक 1423 वर करण्याचे प्रस्तावीत होते.

3) आठवडी बाजारहाट बांधकामाबाबत कंत्राटदार शैलेश साहेबराव तट्टे यांना रक्कम रुपये 20,24,198/- एवढी रक्कम प्रदान करण्यात आली असून बाजार क्षेत्र अभियंता महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषी विकास प्रकल्प, पुणे यांच्या प्रमाणपत्रानुसार सदर बांधकामावर रक्कम रुपये 19,99,306/- एवढा खर्च झाला असून दिनांक 16/09/2013 पुर्वी बांधकाम पूर्ण झाल्याचे दिसून येते.

4) बाजारहाट बांधकामाची मोजमाप पुस्तिका व काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून दिले नाही. बांधकाम पूर्ण झाल्यानंतर स्थावर मालमत्ता नोंदवही नमुना 25 व नमुना 8 ला नोंदी घेण्यात आल्या नाहीत.

5) प्रत्यक्ष बाजारहाट स्थळाची पाहणी केली असता वर नमुद केल्यानुसार प्रस्तावीत बांधकाम केले नसल्याचे तसेच त्याच स्थळावर 20 दुकान गाळ्याचे बांधकाम अपूर्ण स्थितीत असल्याचे दिसून आले. यावरून बाजारहाटाचे बांधकाम न करता बाजारहाट खात्यातून रुपये 20,24,198/- रक्कम काढून अपहार केला असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. सदर रक्कमेबाबत संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित करून वसुलीबाबत कार्यवाही करावी.

6) ग्रामसभा ठराव क्रमांक 10, दिनांक 01/05/2014 नुसार जिल्हा परिषदेने सर्वसाधारण सभा दिनांक 12/02/2014 विषय क्रमांक 26 नुसार गावठाणातील बाजाराची खुली जागा 1,15,168 चौरस फूट पैकी 15,000 चौरस फूट जागा ग्रामसचिवालय बांधकामाला, 53,207 चौरस फूट जागा दुकान गाळे बांधकामासाठी ग्रामपंचायतीला

हस्तांतरीत केली आहे. हस्तांतरीत जागेवर 40 गाळे, रस्ता व नाली बांधकामासाठी रुपये 1,39,35,805/- खर्च अपेक्षित होता त्यापैकी रुपये 3,50,000/- लोकवर्गणीतून भरण्यास मंजुरी दिली आहे. परंतु सदर ठरावाच्या नोंदवहीवर सरपंच, सदस्य व उपस्थित सभासदांची स्वाक्षरी नाही.

त्याचप्रमाणे वरील हस्तांतरीत जागेवर दिनांक 16/09/2013 पुर्वी बाजारहाट बांधकाम केले असल्याने सदरची जागा खाली नसताना जिल्हा परिषदने सर्वसाधारण सभा दिनांक 12/02/2014 विषय क्रमांक 10 नुसार सदरची जागा ग्रामपंचायतीला कशी हस्तांतरीत केली याबाबत बोध होत नाही.

7) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेडपीए-1087/सीआर-2853/28, दिनांक 24/03/1987 नुसार जिल्हा परिषदेची स्थावर मालमत्ता हस्तांतरीत करताना शासनाची परवानगी घेतलेली नाही. तसेच जिल्हा परिषदेचा सर्वसाधारण सभेचा ठराव मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी प्रमाणित केला नसल्याचे दिसून येते.

8) ग्रामसभा ठराव क्रमांक 10, दिनांक 01/05/2014 नुसार मंजूर करण्यात आलेले 40 गाळे बांधकामाचे रोख पुस्तक व सेंट्रल बँक खाते क्रमांक 3396760774 पासबुकची तपासणी केली असता. कोणताही जमा खर्च नोंदविला नसताना तसेच लोकवर्गणीची कोणतीही रक्कम प्राप्त नसताना 20 गाळ्याचे अपूर्ण बांधकाम कसे करण्यात आले याचा बोध होत नाही. यावरून बाजारहाट बांधकाम न करता महाराष्ट्र स्पर्धात्मक कृषी विकास प्रकल्प अंतर्गत आठवडी बाजार सुधारणा कार्यक्रमानुसार प्राप्त अनुदानाची रक्कम बाजारहाट खात्यातून आहारीत करून सदर रक्कमेचा अपहार केला आहे. सबब सदरच्या रक्कमेची जबाबदारी नियमाप्रमाणे सरपंच व सचिव यांच्यावर निश्चित करून वसूल करण्यात यावी.

5.64 रोखपुस्तकामध्ये वसुलीच्या रक्कमा कमी जमा करणेबाबत.

ग्रामपंचायत नेरपिंगळीई, तालुका मोर्शी, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीच्या सचिवाने घर कर व पाणी कर बाबत वसूल केलेल्या रक्कमा पैकी रुपये 7,176/- एवढी रक्कम कमी जमा केली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार तसेच मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब तपासणी नियम 1959 चे नियम 1 नुसार लेखे लिहिण्याची जबाबदारी संबंधीत सचिवाची आहे.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 45 अनुषंगाने अनुसूची 1 ग्रामसूची बाब क्रमांक 54 अन्वये ग्रामपंचायतीचे अभिलेखे तयार करणे, सुस्थितीत ठेवणे व त्याची निगा राखणे हि सचिवाची जबाबदारी आहे. सबब संबंधीताकडून रुपये 7,176/- वसूल करून निधीत जमा दर्शवावे.

5.65 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत नेरपिंगळीई, तालुका मोर्शी, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीचे सामान्य व पाणी पुरवठा निधीचे लेखापरीक्षण केले असता रुपये 5,27,058/- ची प्रमाणके नसताना सचिवाने रोख पुस्तकात नियमबाह्यपणे खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 45 तसेच मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब नियम 1959 चे नियम 5(1) अन्वये मुळ प्रमाणके दप्तरी ठेवणे आवश्यक आहे.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) अन्वये लेखे लिहिण्याची जबाबदारी संबंधीत सचिवाची आहे. त्यामुळे मुळ प्रमाणकाशिवाय नियमबाह्य नोंदविलेली रक्कम वसूल करून निधीत जमा दर्शवावी.

5.66 वसुलीची रक्कम परस्पर खर्च करणेबाबत.

ग्रापंचायत वडाळी सटवाई, तालुका अकोट, जिल्हा अकोला, सन 2013-14 व 2014-15

(परिच्छेद क्रमांक 11) - सन 2013-14 ते 2014-15 वित्तीय लेखापरिक्षणात ग्रामपंचायत वडाळी सटवाई येथील ग्रामसेवकाने दिनांक 14/08/2013 ते 01/03/2015 या कालावधीत वेगवेगळ्या दिनांकाला वसूल केलेली रक्कम रुपये 2,21,977/- मधुन नियमाचे पालन न करता, सदर रक्कम ठराव पुस्तकात न घेता परस्पर खर्च केल्याने याबाबत चौकशी करून रक्कम वसूल करावी.

5.67 जनसुविधा योजने अंतर्गत केलेल्या बांधकामातील अनियमितताबाबत.

ग्रापंचायत उमरा, तालुका अकोट, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 3) - सन 2013-2014 मध्ये अंगणवाडी खड्डे खोदण्यावर रक्कम रुपये 6,600/- सन 2013-2014 मध्ये स्मशानभूमी व सिमेंट रस्ता यावर रक्कम रुपये 6,85,000/- सन 2014-2015 मध्ये रस्ता डांबरीकरणावर रक्कम रुपये 8,72,190/- व सन 2014-2015 मध्ये स्मशान भूमीवर रक्कम रुपये 1,44,300/- असा एकुण रक्कम रुपये 17,08,090/- खर्च केला असुन याकामाचे प्राक्कलन व मुल्यांकन उपलब्ध झाले नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उद्योग, उर्जा विभागाचा खरेदीचा शासन निर्णयानुसार विहित पध्दतीचा अवलंब न करता साहित्याची खरेदी केली आहे.

2) प्राक्कलन व मुल्यांकन उपलब्ध न झाल्यामुळे रोखवहीत नोंदविलेला सदर खर्चाची सत्यता पडताळता येत नाही.

3) साठा पुस्तकामध्ये नोंद घेण्यात आली नाही.

4) धनादेशाने खर्च न करता रोखीने खर्च केल्यामुळे संशयीत अपहार असुन याबाबत चौकशी होणे आवश्यक आहे.

5) प्रमाणक क्रमांक 3, दिनांक 10/05/2014 रक्कम रुपये 50,000/- व प्रमाणक क्रमांक 4, दिनांक 15/05/2014 रक्कम रुपये 78,000/- असे एकुण रक्कम रुपये 1,28,000/- ची मंजूरीचे प्रमाणके उपलब्ध झाले नाही. सदर खर्च वसूलपात्र आहे.

6) ग्रामविकास विभागाचे दिनांक 30/06/2000 परिपत्रकानुसार साहित्याचा वापर करण्यापूर्वी शासकीय प्रयोगशाळेतून साहित्याची चाचणी केली नाही.

7) गौणखनिजाच्या रॉयल्टी पासेस नसल्यामुळे शासन महसुलाचे नुकसान झाले आहे.

8) 2 टक्के आयकर कपात केला नाही.

9) मालमत्ता नोंदवहीत नोंदी घेतल्या नाहीत.

5.68 मंजूर प्राक्कलन, मोजमाप मुल्यांकनाशिवाय रोखपुस्तकात नियमबाह्य खर्च केल्याबाबत.

ग्रापंचायत भांबेरी, तालुका तेलहारा, जिल्हा अकोला, सन 2013-14 व 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 11) -

सन 2013-2014 ते 2014-2015 मध्ये ग्रामपंचायत भांबेरी यांनी सामान्य निधीतून रक्कम रुपये 41,400/- पाणीपुरवठा निधी मधुन रक्कम रुपये 2,80,634/- तेरावा वित्त आयोग निधीतून रक्कम रुपये 2,92,960/- ग्रामसुविधा निधीतून रक्कम रुपये 2,82,530/- व दलित वस्तीसुधार योजनेतून रक्कम रुपये 1,48,734/- असे एकुण रक्कम रुपये 10,46,258/- चे प्राक्कलन व मोजमाप पुस्तिका मुल्यांकनाशिवाय खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम कलम 57(3) अ अन्वये ठरावाच्या अनुषंगाने कामे करणे आवश्यक आहे. तथापि फक्त दोन कामे वगळता इतर बांधकामाचे मंजूर प्राक्कलन तांत्रिक मंजूरीसह लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

2) मंजूर प्राक्कलन, मोजमाप पुस्तक व काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्रासह लेखापरिक्षणास सादर करण्यात आला नाही.

3) बिनचूक लेखे ठेवणे हे सचिवाचे कर्तव्य ठरते. रक्कम रुपये 10,46,258/- हे कशाचे आधारे खर्च करण्यात आले याबाबत खुलासा करावा.

4) शासन निर्णय, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाचे दिनांक 25/02/2002 चे शासन परिपत्रक क्रमांक 2 अन्वये कामाचे मुल्यांकन वेळीच करून घेण्याची जबाबदारी सचिवाची आहे. त्यामुळे सदर खर्च नियमबाह्य झाल्याचे दिसून येते. शासन निर्णय, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग दिनांक 05/07/1989 परिपत्रकानुसार ग्रामपंचायतीचे अपहारीत प्रकरणे हातळणे संबंधी शासनाचे स्वतंत्र आदेश असून विस्तार अधिकारी पंचायत यांनी दरमहा नियमित दप्तराची तपासणीची कार्यवाही झाली नसल्याने दोषीवर कार्यवाही करण्यात यावी.

5.69 ग्रामपंचायत कर्मचारी श्री. सलाउद्दीन इमोमोद्दीन पठाण यांना एकाच कालावधीचे सामान्यनिधी व पाणीपुरवठा निधीतून वेतन अदा केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत जामटी बु, तालुका मुर्तिजापुर, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - सन 2010-2011 ते 2014-2015 या कालावधीत ग्रामपंचायत कर्मचारी श्री. सलाउद्दीन इमोमोद्दीन पठाण यांना सामान्य निधीतून सप्टेंबर, आक्टोंबर व नोव्हेंबर, 2014 चे वेतन प्रदान केले असताना त्याच महिन्याचे वेतन पाणीपुरवठा निधीतून दुबार प्रदान करण्यात आले आहे. एकाच कालावधीचे वेतन दोन निधीतून दिल्यामुळे संबंधीताकडून रक्कम रुपये 13,724/- वसुलीस पात्र ठरते.

5.70 13 वा वित्त आयोग निधीचे अभिलेखे लेखापरिक्षणास उपलब्ध न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत भरतपुर, तालुका बाळापुर, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 7) - सन 2010-2011 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे 13 व्या वित्त आयोग मधून सन 2013-2014 मध्ये जमा रक्कम रुपये 1,43,642/- व खर्च रक्कम रुपये 1,68,800/- तसेच 2014-2015 मध्ये जमा रक्कम रुपये 2,62,638/- व खर्च रक्कम रुपये 2,63,500/- इतका जमा व खर्च झाला असून यासंबंधी रोखपुस्तक, पासबुक, प्रमाणके, अंदाजपत्रक, मोजमाप पुस्तक न ठेवल्यामुळे सचिवाने कर्तव्यात कसुर केली आहे. सदर खर्च हा Online करण्यात आला आहे. सदर अभिलेखे न ठेवल्यामुळे सदर खर्च मान्य करता येत नाही. रक्कम रुपये 4,32,300/- वसुलपात्र आहे.

5.71 जाहिरातवर नियमबाह्यपणे केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत शिरपुर जैन, तालुका मालेगाव, जिल्हा वाशिम, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीचे सन 2010-2011 ते 2012-2013 चे लेखापरीक्षण केले असता पंचायतीने जाहिरातीवर नियमबाह्यपणे खर्च रुपये 74,160/- नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

पंचायतीने शुभेच्छा जाहिरातीवर रुपये 74,160/- खर्च नोंदविला आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 45 व वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बिजेटी / 4594 / प्र.क्र.108/अर्थसंकल्प/19, दिनांक 20/11/1998 वर वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बिजेटी / 2500 / प्र.क्र.16/200/अर्थसंकल्प, दिनांक 19/06/2000 नुसार पंचायतीला शुभेच्छा जाहिरात प्रकाशित करता येत नाही. परंतु पंचायतीने शुभेच्छा जाहिरातीवर खर्च केला आहे. सदर जाहिरातीवर केलेला खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. खर्चाबाबत संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित करून रुपये 74,160/- वसुल करून निधीत जमा करण्यात यावा.

5.72 कार्यालय भाडे प्रदानातील अनियमिततेबाबत.

ग्रामपंचायत खेर्डा (कारंजा), तालुका कारंजा, जिल्हा वाशिम, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायतीने सन 2010-2011 ते 2012-2013 चे लेखापरीक्षण केले असता

पंचायतीने कार्यालयासाठी इमारत भाड्याने घेवून दरमहा भाडे रक्कम रुपये 1,200/- प्रदान केलेले आहेत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने कार्यालयाच्या वापरासाठी घेतलेल्या इमारती कोणत्या दराने व किती कालावधीसाठी भाड्याने घेतली आहे. याबाबतचे करारनामे व इतर अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

2) ग्रामपंचायतीने कार्यालयाच्या वापरासाठी घेतलेल्या इमारतीचे चटई क्षेत्र व शासकिय नियमानुसार प्रदान केलेले भाडे वाजवी असल्याबाबत. तसेच ग्रामपंचायत हदीत ग्रामपंचायत अथवा जिल्हा परिषदेच्या मालकीची जागा / इमारत उपलब्ध नसल्याबाबत बांधकाम विभागाचे प्रमाणपत्र लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

5.73 अंगणवाडी बांधकामाबाबत.

ग्रामपंचायत म्हसला (कुन्हाड), तालुका कारंजा, जिल्हा वाशिम, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परीच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत म्हसला येथे अंगणवाडी बांधकामाकरीता रुपये 3,13,300/- खर्च करण्यात आला. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर कामास प्रशासकिय मंजूरी घेतल्याचे अभिलेखे उपलब्ध झाले नाही.

2) ग्रामपंचायत म्हसला येथील मोजमाप पुस्तिका क्रमांक 139 मध्ये रुपये 1,60,000/- मुल्यांकन करण्यात आले, परंतु खर्च रुपये 3,13,300/- करण्यात आला आहे. मुल्यांकन न करता रुपये 1,53,300/- चा खर्च मुल्यांकनाशिवाय असल्यामुळे लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस/1081/2512/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये रुपये 1,000/- वरील खरेदी करीता दरपत्रके मागविण्याचे अभिलेखे नाही. महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1099/प्र.क्र.54, दिनांक 20/05/1999 मधील परीच्छेद क्रमांक 1 व 2 नुसार रुपये 20,000/- पेक्षा जास्त किंमतीच्या कामाच्या ठिकाणी सर्व तपशिलवार लॉखडी फलक लावणे बंधनकारक आहे. परंतु तशी कार्यवाही केल्याबाबतचे अभिलेखे तपासणीस उपलब्ध झाले नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-2687/1813/3020/21, दिनांक 05/07/1989 परीच्छेद 4 (1) नुसार रुपये 500/- वरील प्रत्येक रक्कमेचे शोधन धनादेशाव्दारे करण्यात यावे. असे निर्देश असताना तशाप्रकारची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

5.74 दलित वस्तीसुधार योजने अंतर्गत करण्यात आलेल्या क्रॉक्रीट रोड बांधकामाबाबत.

ग्रामपंचायत मुगळा, तालुका मालेगाव, जिल्हा वाशिम, सन 2007-2008 ते 2009-2010 (परीच्छेद क्रमांक 5) - सन 2007-2008 ते 2009-2010 मध्ये दलित वस्ती सुधार योजनेतुन कामावर 1,02,000/- एवढा खर्च करण्यात आला असुन याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) लेखापरीक्षण पथकाचे अर्धसमास पत्र क्रमांक 4, दिनांक 16/03/2015 नुसार प्रमाणकाची मागणी करुन रुपये 1,02,000/- ची प्रमाणके सादर करण्यात आले नाही. तसेच मोजमाप पुस्तिका, अदाजपत्रक व बँक पासबुक उपलब्ध करण्यात आले नाही. त्यामुळे प्रत्यक्ष झालेल्या खर्चाबाबत पडताळणी करता आली नाही.

2) समाजकल्याण अधिकारी यांनी अटी व शर्ती नुसार दलित वस्तीसुधार योजना बांधकामासंबंधी कामाची पाहणी करणे आवश्यक असताना अभिप्राय नोंदवही अभावी ती केल्याबाबत खात्री करता आली नाही. तसेच अट क्रमांक 6 नुसार ग्रामपंचायतीचे करारनाम्याची सत्यप्रत उपलब्ध करण्यात आली नाही. तसेच अट क्रमांक 8 अन्वये बांधकामाची सुरुवात त्या विशिष्ट पंचायत समितीचे उपअभियंता आणि गटविकास अधिकारी यांचे सल्ल्याने करण्यात यावी. परंतु कामास सुरुवात करण्यासंबंधीचा आदेश लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाला नाही. त्यामुळे कामाची सुरुवात सक्षम अधिकाऱ्याच्या सल्ल्याने दलित वस्तीतच दलितांसाठीच झाल्याचे प्रमाणित करता येत नाही.

3) उपरोक्त कामावर साहित्य खरेदी करण्यात आले असुन महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस/1093(2636)/उद्योग-6, दिनांक 16/07/1993 अन्वये दरपत्रके मागवुन किंवा वाजवी बाजार भावानुसार खरेदी करणे आवश्यक असताना ती करण्यात आली नाही.

4) खरेदी करण्यात आलेल्या साहित्याची नोंद नमुना 18 मध्ये घेण्यात आली नाही. त्यामुळे बांधकाम साहित्य प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याबाबत खात्री करता आली नाही. बांधकामाच्या नोंदी मालमत्ता संपादन नमुना 25 ला घेण्यात आली नाही.

5) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बिडीजी 2005/प्र.क्र.324/इमारती-2/मुंबई, दिनांक 03/03/2006 नुसार मुख्यवर्धीत कर प्रणाली लागू केल्याने नोंदणीकृत कंत्राटदाराकडून 2 टक्के व बिगर नोंदणीकृत कंत्राटदाराकडून 4 टक्के विक्री कराच्या रक्कमा वसूल केल्या नाही. तसेच महाराष्ट्र शासन, राजपत्र महसूल व वन विभागाची अधिसूचना क्रमांक गौखनि/10/1009/प्र.क्र.309 खा(3) खानर व खनिजे विनियमन व विकास व अधिनियम 1957 व पोटकलम 1 व 3 व्दारा 11/02/2010 नुसार सन 2007-2008 ते 2009-2010 या कालावधीत गौण खनिजाच्या रक्कमा शासन खाती भरणा करण्यात आल्या नाहीत.

5.75 तेरावा वित्त आयोग बांधकामातील अनियमितता.

ग्रामपंचायत बोरव्हा खुर्द, तालुका मंगरुळपीर, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परीच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत बोरव्हा खुर्दचे सन 2013-2014 ते 2014-2015 मध्ये तेरावा वित्त आयोगातून विविध बांधकामावर रुपये 3,61,400/- खर्च करण्यात आला. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) रक्कमा अदा केल्यानंतर प्राप्त कर्त्याची स्वाक्षरी पोचपावती नाही.
- 2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस/1093(2636)/उद्योग-6, दिनांक 16/07/1993 अन्वये रुपये 1,000/- च्या वरील खरेदी करण्यात आल्याबाबतचे अभिलेखे दप्तरी उपलब्ध नाही. व खरेदी करण्यात आलेल्या साहित्याची नोंद नमुना 18 मध्ये घेण्यात आली नाही.
- 3) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती 1968 चे नियम 87 व शासन निर्णय संकिर्ण यंत्र कक्ष (बासा) दिनांक 18/11/2009 नुसार बांधकाम करण्यापूर्वी बांधकाम साहित्याची शासकिय प्रयोगशाळेत गुणवत्ता चाचणी करून घेतल्याबाबतचे अभिलेखे दप्तरी उपलब्ध नाही.
- 4) लेखापरीक्षण पथकाचे अर्धसमास पत्र क्रमांक 2, दिनांक 13/08/2015 अन्वये कामाच्या मुल्यांकनाबाबत मागणी करूनही मुल्यांकन नोंदवही उपलब्ध झाली नाही.
- 5) बांधकाम पूर्ण झाल्यानंतर बांधकामाच्या नोंदी मालमत्ता संपादन नोंदवही नमुना 25 व 26 ला घेण्यात आली नाही. त्यामुळे बांधकाम झाल्याबाबत सत्यता पडताळता आली नाही. तसेच 13 वा वित्त आयोगामधुन केलेल्या बांधकामाबाबत महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ/20/10/प्र.क्र.22/वित्त, दिनांक 30/08/2010 मध्ये नमुद केल्याप्रकारे योजना राबवायच्या मार्गदर्शक तत्वाचे पालन केले नाही.

5.76 मागास क्षेत्र अनुदान निधी अंतर्गत झालेल्या बांधकामा खर्चातील अनियमितताबाबत.

ग्रामपंचायत पारवा, तालुका घाटंजी, जिल्हा यवतमाळ, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परीच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत पारवा, पंचायत समिती घाटंजी येथील मागास क्षेत्र विकास निधीचे सन 2010-2011 ते 2012-2013 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता बांधकामावर एकुण रुपये 14,01,964/- खर्च केला आहे. उपलब्ध कागदपत्रांची तपासणी केली असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 150 अन्वये रक्कम रुपये 3,000/- वरील बांधकाम करण्यापूर्वी खर्चाचे प्राक्कलन तयार करून त्यास तांत्रिक मंजूरी प्राप्त करणे तसेच बांधकाम झाल्यानंतर मुल्यांकन प्राप्त करणे बंधनकारक आहे. तसेच नियम 190 नुसार कामाचे पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र प्राप्त करणे आवश्यक असताना तसे केले नाही. सिमेंट कॉक्रीट नाली व रस्ते बांधकाम व सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकाम-3 चे प्राक्कलन तसेच उपरोक्त सर्व बांधकामाचे मोजमाप पुस्तिका व काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र (नमुना क्रमांक 65) अर्धसमास पत्र क्रमांक 2, दिनांक 07/08/2015 अन्वये मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून दिले नाही.

2) सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकाम-2 चे मजुरांचे हजेरीपट (नमुना नंबर 22) लेखापरीक्षणात सादर केले नाही. त्यामुळे मजुरीवर दर्शविलेला खर्च रक्कम रुपये 37,120/- संबंधीत सचिवावर जबाबदारी निश्चित करून वसूल करण्यात यावे.

3) बांधकामाचे काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र आढळून आले नाही. त्यामुळे काम पूर्ण झाल्याचे प्रमाणित करता येत नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण 2010/275/प्रक्र.172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 मधील बाब क्रमांक ब (2) नुसार बांधकामासाठी जे साहित्य खरेदी करावयाचे आहे ते रक्कम रुपये 1,00,000/- पेक्षा जास्त किंमत असल्यास प्रत्येक बाब ई-निविदाच्या माध्यमातून निविदा मागवून खरेदी करणे आवश्यक असताना तशाप्रकारची कार्यवाही ग्रामपंचायती मार्फत न केल्यामुळे साहित्य योग्य भावाप्रमाणे खरेदी झाल्याची व योग्य बाजार भावाचा फायदा पंचायतीला झाल्याची खात्री करता आलेली नाही.

5) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस 1088/(2555)/उददोग 6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये तथा महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक 1093/2335/उद्योग 6, दिनांक 16/07/1993 नुसार रक्कम रुपये 1,000/- वरील प्रत्येकी खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठाधारकाकडून दरपत्रके मागवूनच खरेदी करणे बंधनकारक आहे. तशाप्रकारची रितसर कार्यवाही न केल्यामुळे साहित्य योग्य बाजारभावाप्रमाणे खरेदी झाल्याची व योग्य बाजार भावाचा फायदा पंचायतीला झाल्याची खात्री करता आली नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएफ 2687/1813/3020, दिनांक 21/07/1989, शासन परिपत्रक क्रमांक 4(1) नुसार तसेच मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब नियम 5अ नुसार रक्कम रुपये 500/- वरील प्रत्येक रक्कमेचे शोधन धनादेशाव्दारे करावयास पाहिजे, परंतु नियमाचे पालन न करता बँकेतून रक्कमांची उचल रुपये शोधन रोखीने करण्यात आले असून बाब गंभीर स्वरूपाची आहे.

7) खरेदी केलेल्या साहित्याचे साठा नोंदवही उपलब्ध झालेली नाही, त्यामुळे साहित्याचा वापर करताना दिनांक निहाय तसेच काम निहाय नोंदी नसल्याने साहित्याचा वापर योग्य झाल्याची लेखापरीक्षणास खात्री पटत नाही.

8) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक जि.आर/3/का 4/5169, दिनांक 09/01/1987, महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक 1099/प्र.क्र./56/35, दिनांक 30/06/2000 अन्वये गिटी, रेती, सिमेंट यांचा वापर करण्यापूर्वी शासकीय प्रयोग शाळेतून चाचणी करून घेणे बंधनकारक आहे परंतु कामाचे चाचणी अहवाल उपलब्ध झाले नाहीत.

9) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीए/2007/प्र.क्र.788/कामगार 7, दिनांक 21/04/2008 व महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीए/2007/प्र.क्र.788/कामगार 7, दिनांक 26/10/2009 अन्वये इमारत व इतर बांधकाम अधिनियम 1996 तसेच इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर नियम 1998 अंतर्गत बांधकामाच्या मुल्याच्या 1 टक्के उपकराची रक्कम वसूल करणे आवश्यक असताना वसूल केले नाही. सदर बांधकामातून 1 टक्के विम्याची रक्कम वसूल करून शासन खाती भरणा करावी.

10) विमा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक प्रविणी/2301/सहविमा/1 व शासन निर्णय क्रमांक जि.प. 2/2000/प्र.क्र.837/35, दिनांक 08/05/2002 नुसार अंदाजपत्रकाचे 1 टक्के विमा रक्कम ठेकेदार / ग्रामपंचायतीने कामगारांचा विमा न उतरविल्याने कामांच्या देयकातून विम्याची रक्कम कपात करणे आवश्यक होते. परंतु वसूल केलेले नाही. सदर बांधकामातून 1 टक्के विमाची रक्कम वसूल करून योग्य लेखाशिर्षकात शासनखाती भरणा करावी.

11) बांधकाम / मालमत्ता नोंदवही लेखापरीक्षणास उपलब्ध केली नाही.

5.77 बँकेमधुन रक्कम उचल करुन, 13 वा वित्त आयोग, मागासक्षेत्र विकास निधी व दलीत निधीचा अपहार केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत उचेगाव, तालुका दारव्हा, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - पंचायतीचे सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता, उपरोक्त निधीचे दिनांक 01/04/2013 ते दिनांक 30/09/2013 या कालावधीचे रोखपुस्तक खर्च प्रमाणके व संबंधीत आवश्यक अभिलेखे, मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेले नाहीत. दिनांक 27/07/2015 रोजी अर्धसमासपत्र देवुन सुचित करण्यात आले असता, माजी सचिवाकडुन सदर अभिलेखे प्रभारात प्राप्त न झाल्यामुळे उपलब्ध करता येत नसल्याचे म्हटले आहे. परंतु सदर योजनेचे बँकपासबुक प्राप्त झाले आहे. सदर बँकपासबुकाची पडताळणी केली असता, रक्कम रुपये 2,51,046/- अनुदानाच्या रक्कमा जमा असुन रक्कम रुपये 3,63,500/- उचल करण्यात आली आहे.

1) तेरावा वित्त आयोग :- स्टेट बँक ऑफ इंडिया दारव्हा खाते क्रमांक 31500527288

यावर लेखापरीक्षणात खालील आक्षेप नोंदविण्यात येत आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब नियम 1959 चे कलम 62 प्रमाणे प्रत्येक व्यवहाराची नोंद विहित नमुना क्रमांक 5 मध्ये म्हणजेच रोखवहीमध्ये करणे अनिवार्य आहे. परंतु वरील रक्कमांची नोंद रोख वहीला न घेता रक्कमा लेख्याबाहेर ठेवुन परस्पर रक्कम बँके मधुन उचल करुन उपरोक्त निधीचा अपहार, दुरुपयोग, दुर्नियोग केलेला आहे.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब नियम 1959 चे नियम 5(1) अन्वये नस्ती क्रमांक 3 ते 27 मध्ये लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवाची असुन, ग्रामपंचायत अधिनियम कलम 62 (4) अन्वये लेखे लिहिण्याची जबाबदारी सचिवाचीच आहे. परंतु नियमानुसार लेखे अद्ययावत ठेवणेत आले नाहीत.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक पं.रा.स. 1500/ प्रक्र.590/20, दिनांक 27/07/2001 अन्वये ग्रामपंचायतीमध्ये गैरव्यवहार घडू नये, म्हणून गटविकास अधिकारी/विस्तार अधिकारी (पंचायत) यांची वेळेवेळी दफ्तराची तपासणी करणे बंधनकारक आहे. तथापि नियमाप्रमाणे तपासण्या न झाल्यामुळे आर्थिक अनियमितता करण्यास सचिवास वाव मिळालेला आहे.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डीईएन 2006/ प्र.क्र.771/आस्था12, दिनांक 28/09/2006 मधील बाब क्रमांक 1 ते 5 नुसार ग्रामपंचायतीमधील गैरव्यवहारा संबंधी संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करणेबाबत निर्देशित केलेले आहे. त्यानुसार कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

5.78 नमुना 22 बाबत.

ग्रामपंचायत कोपरा, तालुका आर्णी, जिल्हा यवतमाळ, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 4) - पंचायतीने सन 2011-2012 या आर्थिक वर्षात सामान्य निधी अंतर्गत झालेल्या रस्ता डांबरीकरण व सिमेंट रस्ता बांधकामाचे नमुना नंबर 22 चे लेखापरीक्षण केले असता एकच व्यक्ती सारख्या कालावधीमध्ये एकाच कामावर दोन ते तीन वेळा दर्शवुन जादा शोधन केल्याचे आढळुन आले आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) नमुना नंबर 22 प्रमाणे सदर कामाकरीता मजुरी रक्कम रुपये 2,48,000/- प्रमाणक क्रमांक 63, दिनांक 08/12/2011 व्दारे प्रदान केली व उर्वरित मजुरी रक्कम रुपये 10,150/- प्रमाणक क्रमांक 90 व्दारे दिनांक 13/02/2012 ला प्रदान केली आहे. दिनांक 02/12/2011 ते दिनांक 07/12/2011 पर्यंत सदर कामाकरीता देयकानुसार साहित्य खरेदी व मजुरी रक्कम रुपये 2,48,000/- दिनांक 08/12/2011 ला प्रदान केल्याचे उपलब्ध अभिलेख्यावरुन दिसुन येते. नमुना नंबर 22 चे पान क्रमांक 7 ते 12 प्रमाणे दिनांक 01 ते 07 पर्यंत रस्ता बांधकाम केल्याचे दिसते परंतु त्यामध्ये महिना नमुद केलेला नाही. नमुना नंबर 22 मध्ये मजुरांनी केलेल्या कामाचा दिनांक व महिना दोन्ही बाबी नमुद करणे आवश्यक असताना फक्त दिनांक नमुद करुन लेखापरीक्षणाचा दिशाभूल करण्याचा प्रयत्न ग्राम सचिवाने केलेला आहे. ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 45 चे अनुषंगाने अनुसूची 1

ग्रामसुची बाब क्रमांक 56 अन्वये पंचायतीचे अभिलेखे तयार करणे, सुस्थितीत ठेवणे व त्याची निगा राखणे ही सचिवाची जबाबदारी आहे. सचिवांनी लेखे तयार करताना मुंबई वित्तीय नियम 1959 मधील वित्तीय औचित्याच्या सुत्राचे पालन करण्याची जबाबदारी ग्रामपंचायत सचिवाची आहे.

2) देयकांवरून सदर बांधकामाकरीता साहित्य खरेदी दिनांक 02/12/2011 ते दिनांक 07/12/2011 पर्यंत केले आहे व नमुना नंबर 22 प्रमाणे दिनांक 01 ते 07 पर्यंत मजुरांनी काम केल्याचे दिसून येते. बँक स्टेटमेंटनुसार सचिवाने दिनांक 10/12/2011 ला नमुना नंबर 22 प्रमाणे दर्शविलेली मजुरीची रक्कम रक्कम रुपये 2,48,000/- बँकेतून काढले आहे. यावरून मजुरांनी सदर बांधकाम दिनांक 01/12/2011 ते 07/12/2011 पर्यंत केल्याचे स्पष्ट होते. परंतु नमुना नंबर 22 मध्ये एकच व्यक्ती सारख्या कालावधीमध्ये म्हणजे दिनांक 01/12/2011 ते 07/12/2011 मध्ये एकाच कामावर दोन ते तीन वेळा दर्शवून वरीलप्रमाणे रक्कम रुपये 1,58,250/- चे जादा शोधन केले आहे.

3) सदर कामाव्यतिरिक्त पंचायतीमध्ये ठक्कर बाबा आदिवासी विकास योजने अंतर्गत सिमेंट रस्ता बांधकामाची दोन कामे झाली आहेत. त्यामध्ये मजुरीवर रक्कम रुपये 2,26,300/- खर्च झाला आहे. परंतु सामान्य निधी अंतर्गत झालेल्या रस्ता डांबरीकरण व सिमेंट रस्ता बांधकामाचे मुल्यांकन रक्कम रुपये 10,02,138/- असताना रक्कम रुपये 2,48,000/- + रुपये 10,150/- = रक्कम रुपये 2,58,150/- मजुरीवर दर्शविलेला खर्च सिमेंट रस्ता बांधकामाचे तुलनात्मकरीत्या खुप जास्त आहे. त्यामुळे सदर बांधकामाच्या मजुरीवर दर्शविलेल्या खर्चामध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे नाकारता येत नाही.

5.79 ग्रामपंचायतीस प्राप्त काम नियमबाह्यपणे ठेक्याने देणे व ठेकेदाराकडून शासकीय कपातीची रक्कम करून वसूल करणेबाबत.

ग्रामपंचायत वाईमेंढी, तालुका दिग्रस, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परीच्छेद क्रमांक 6) - गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती दिग्रसकडून प्राप्त काम नियमबाह्यपणे ठेक्याने मंजूर सहकारी संस्थांस देवून मंजूर सहकारी संस्थेस रक्कम रुपये 4,93,700/- प्रदान केले त्यावर खालील अभिप्राय देण्यात येते.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 नियम 136 नुसार ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेडपीए 2000/प्र.क्र.18/13, दिनांक 02/05/2000 व शासन निर्णय क्रमांक 2004/प्र.क्र.18/वित्त, दिनांक 30/06/2004 नुसार ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रातील कामे ग्रामपंचायतीला तिच्या आर्थिक विकास साधण्यासाठी देण्यात येत असतात, त्यानुसार सदर कामे ग्रामपंचायतीकडे सोपविली तथापी ग्रामपंचायतींनी ते सदर कामे स्वतः न करता ठेकेदारांना नियमबाह्यरित्या दिली याबाबत प्रशासकीय चौकशी होवून जबाबदारी निश्चित घेवून संबंधितावर कार्यवाही होणे आवश्यक आहेत.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीए/2007/ प्र.क्र.788/कामगार7, दिनांक 21/04/2008 व महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बीसीए 2007/प्र.क्र.788/कामगार 7अ, दिनांक 26/10/2009 अन्वये इमारत व इतर बांधकाम कामगार अधिनियम 1996 तसेच इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर नियम 1998 अंतर्गत बांधकामाचा मुल्याच्या एक टक्के उपकराची रक्कम वसूल करणे आवश्यक असताना वसूल केली नाही.

सदर कामातून 1 टक्का रक्कम रुपये 4,937/- वसूल करून शासन खाती भरणा करावी.

3) विमा संचालनालय मुंबई यांचे पत्र क्रमांक प्रविणी/2301/सहाविमा/1 व शासन निर्णय क्रमांक जि.प.- 2/2000/प्र.क्र.837/35, दिनांक 08/05/2002 नुसार अंदाजपत्रकाचे 1 टक्के विमा रक्कम ठेकेदार / ग्रामपंचायतीने कामगारांचा विमा न उतरविल्याने कामांच्या देयकांतून विम्याची रक्कम कपात करणे आवश्यक होते परंतु वसूल केली नाही. सदर पुर्ण बांधकामातून रुपये 4,937/- विमाची रक्कम वसूल करून योग्य लेखाशिर्षकात रक्कमेचा 1 टक्का विम्याची रक्कम वसूल करून योग्य लेखाशिर्षकात भरणा करावी.

4) मुल्यवर्धीत कर अधिनियमांतर्गत नोंदणी न झालेल्या कंत्राटदाराकडून 4 टक्के व नोंदणीकृत कंत्राटदाराकडून 2 टक्के व्हॅट / विक्रीकर वसुल करणे आवश्यक असताना वसूल केले नाही. ठेकेदारांनी नोंदणी न केल्याने व्हॅट कर प्रत्येकी 5 टक्के वसुल करणे आवश्यक आहेत. परंतु वसूल केले नाही. सबब ठेकेदाराकडून व्हॅट कर वसुल न केल्याने संबंधिताकडून रुपये 24,685/- वसूल करावी.

5) जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा दुरुस्ती व शाळा शौचालय बांधकामाचे मोजमापाची साक्षांकित प्रत उपलब्ध केले नाहीत. मोजमाप पुस्तका अभावी मूल्यांकनाबाबत पडताळणी करता आली नाही.

6) अधिसूचना महसुल व वन विभाग क्रमांक गौखनी 10/0206/प्र.क्र.57(ख) (1), दिनांक 15/12/2006 तथा सुधारीत महाराष्ट्र शासन, महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनी 10/1009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 11/02/2010 अन्वये बांधकामावर वापर गौणखजिनाजावर प्रति ब्रास रुपये 100/200 अथवा प्रति घनमीटर रुपये 35.34/70.68 प्रमाणे स्वामित्व धनाची रक्कम वसुल करणे आवश्यक आहे. परंतु वसुल केले नाहीत.

7) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक जि.आर/3/का4/ 5169, दिनांक 09/01/1987 व महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक 1099/प्र.क्र.56/35, दिनांक 30/06/2000 अन्वये गिट्टी, रेती, सिमेंट, यांचा वापर करण्यापूर्वी शासकीय प्रयोग शाळेतून चाचणी करून घेणे बंधनकारक आहे. परंतु तशाप्रकारची कारवाई न केल्याने साहित्य योग्य गुणवत्तेची असल्याची पडताळणी करता आली नाही.

8) बांधकामाची नोंद मालमत्ता नोंदवहीला घेतल्याचे आढळून आले नाही.

5.80 प्रमाणके नसणे / साठा रजिस्टर वर नोंदी नसणे.

ग्रामपंचायत उमरी रोड, तालुका पांढरकवडा, जिल्हा यवतमाळ, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परीच्छेद क्रमांक 10) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब नियम 1959 चे नियम 5(1) अन्वये नमुना क्रमांक 3 ते 27 मध्ये लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवाची असून ग्रामपंचायत अधिनियम 62(4) अन्वये लेखे लिहिण्याची जबाबदारी आहे. सचिवाने उक्त नियमाप्रमाणे रोख पुस्तकामध्ये दर्शविलेला खर्चाचे मुळ प्रमाणके लेखापरीक्षण दिनांकापर्यंत दर्शविले नसल्याने ग्रामनिधीची हानी केली असल्याने याची संबंधित सचिवावर जबाबदारी निश्चित करून वसुली करावी.

2) सचिवाने सन 2010-2011 ते 2012-2013 या वित्तीय वर्षात विद्युत साहित्य व स्टेशनरी खरेदी केलेल्या व खर्ची दाखविलेल्या साहित्याचे साठा रजिस्टर लिहीले नाही, तसेच रकानानिहाय विल्हेवाटी दाखवल्या नसून सरपंचाच्या स्वाक्षरीने खरेदीच्या नोंदी प्रमाणित केल्या नाहीत. त्यामुळे खरेदी दाखवलेल्या खर्चाचे प्रमाणकान्वये साहित्य ग्रामपंचायतला प्राप्त झाले व ग्रामपंचायत खर्चाचे प्रमाणकान्वये साहित्य प्रमाणित करता येत नाही.

3) संबंधित सचिवाने केलेल्या खर्चास ग्रामपंचायतीच्या मासिक सभेत जमा खर्चावर मंजूरी घेतली नाही किंवा जमा खर्च न लिहिता मोघम स्वरूपाची मंजूरी घेतली आहे. विना मंजूरीने केलेला खर्च लेखापरीक्षणात मान्य नसल्याने यांची संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून वसुली दर्शवावी.

4) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब तपासणी नियम 9अ अन्वये 500/- रुपयावरील प्रत्येक प्रदानाची रक्कम रेखांकित धनादेशाने अदा करावयाची असताना रोखीने अदा करून वित्तीय औचित्याच्या सुत्राचा भंग केला असून रोखीने अदा केल्याने रक्कमांच्या दुरुपयोग झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5.81 व्यापारी गाळे बांधकामासाठी मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च करणेबाबत.

ग्रामपंचायत दहिद बु., तालुका बुलडाणा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परीच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत दहिद बु. येथील व्यापारी गाळे बांधकामाचे अंदाजपत्रक व मोजमाप पुस्तिकेची पडताळणी केली असता त्यावर खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) कामाचे मुल्यांकन रुपये 2,14,092/- असतांना प्रत्यक्षात रुपये 4,70,575/- इतका खर्च करण्यात आल्याने मुल्यांकनापेक्षा रुपये 2,56,483/- जादा खर्च झाला.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1088/2512/उद्योग/6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये तथा महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक भाख्यंस/10932635/उद्योग/6, दिनांक 16/07/1993 रुपये 1,000/- वरील प्रत्येक खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठाधारकाकडून दरपत्रक मागविणे बंधनकारक असताना तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक विकास 1998/प्र.क्र.43/कराधान 1, दिनांक 05/0/1999 अन्वये दिनांक 19/04/1999 पासून शासनाने महाराष्ट्र कर कायदा 1999 चा नियम 17 च्या कलम 14 नुसार महाराष्ट्र कार्य कंत्राट अधिनियमांत कलम 6 ब नुसार रुपये 5,000/- पेक्षा जास्त किंमतीचे साहित्य संपूर्ण वर्षात खरेदी केल्यास 4 टक्के कार्य कंत्राट कराची रक्कम संबंधीताकडून वसूल करून शासन खाती भरणा करावयाची आहे, तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

4) तांत्रिक अभियंत्याने जिल्हा परिषद पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 166 प्रमाणे मोजमापे नोंदवून दिनांकीत स्वाक्षरी करणे आवश्यक होते. तसेच शेवटी गोषवारा न दिल्याने किती प्रमाणात कोणते साहित्य वापरले? कसे वापरले? किती खरेदी केले? याबाबत कोणत्याही नोंदवह्या नसल्याने पडताळणी करून खात्री करता आली नाही.

5.82 तांडा वस्ती सुधार योजनेअंतर्गत निमखेड येथील सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकामातील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत धामणगाव देशमुख, तालुका मोताळा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत धामणगाव देशमुख येथील सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकामातील अनियमितेबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) सदर बांधकामामध्ये मोजमाप पुस्तकानुसार 0.931 मे टन लोखंडी बार वापरले परंतु खरेदी 1.523 मे टनची करण्यात आली. शिल्लक 0.592 मे. टनची रक्कम रुपये 22,496/- वसूलपात्र आहे.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1088/2512/उद्योग/6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये तथा महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक भाख्यंस/10932635/उद्योग/6, दिनांक 16/07/1993, रुपये 1,000/- वरील प्रत्येक खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठाधारकाकडून दरपत्रक मागविणे बंधनकारक असताना तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. त्यामुळे बाजारभावाच्या तुलनेत रक्कम रुपये 16,200/- जादा प्रदान करावे लागल्याने संबंधीतांकडून अतिप्रदान रक्कम रुपये 16,200/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

3) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/206/ब्र.क्र.57/ख, दिनांक 15/12/2006 अन्वये सुधारीत दराने स्वामीत्वधनाची वसुली केल्याबाबतच्या महसुली पावत्या लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाल्या नाही.

4) प्राप्त अनुदानित रक्कमेतून निर्माण झालेल्या मालमत्तेच्या नोंदी नमुना नंबर 25 मध्ये घेवून सरपंचाच्या स्वाक्षरीने प्रमाणित केल्या नाहीत.

5) साहित्य पुरवठाधारकाकडून प्राप्ती कर कायदा 1961 चे कलम 194 (क) नूसार 2 टक्के प्राप्ती कर वसूल केलेला नाही.

6) बांधकाम विभागाचे शासन परिपत्रक दिनांक 09/01/1987 व शासन परिपत्रक सिमेंट 1099/प्र.क्र.56/35, दिनांक 30/06/2000 अन्वये साहित्याची प्रयोगशाळेतून चाचणी करणे बंधनकारक आहे.

वरील प्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेल्या नाहीत. वसूलपात्र रक्कम रुपये 38,696/- शासन खाती जमा करण्यात यावी.

5.83 तंटामुक्ती बक्षीस अनुदानातून केलेल्या नियमबाह्य खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत पिंप्री आंधळे, तालुका देऊळगाव राजा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत पिंप्री आंधळे, तालुका देऊळगाव राजा येथील तंटामुक्ती बक्षीस

अनुदानातुन रक्कम रुपये 1,21,996/- खर्च करणेत आली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तंमुग्रा/1008सीआर/2008/पोल-15, दिनांक 14/08/2008 चे परिशिष्ट 7 नूसार पुरस्कार रक्कमेतुन खर्चाच्या बाबी दिलेल्या आहेत त्यामध्ये स्वागत गेट बांधकाम हे काम समाविष्ट नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1088/2512/उद्योग/6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये तथा महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक भाख्यंस/10932635/उद्योग/6, दिनांक 16/07/1993 रुपये 1,000/- वरील प्रत्येक खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठाधारकांकडून दरपत्रक मागविणे बंधनकारक असताना तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

3) मुंबई ग्रामपंचायत हिशेब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5अ अन्वये रुपये 500/- वरील प्रदानाची रक्कम रेखांकीत धनादेशाने अदा करायची असताना तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

4) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 139 तथा ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक व्ही.पी.एम./2687/1813/3020/21, दिनांक 05/07/1979 मधील परिच्छेदाप्रमाणे क्रमांक 4(2) मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे सक्षम अधिकारी पंचायत दफ्तरांची तपासणी करून दोष दूर करावयास पाहीजेत तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. रक्कम रुपये 1,21,996/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

5.84 रोख पुस्तकात जादा खर्च दर्शवून ग्रामपंचायतीच्या रक्कमेचा परस्पर गैरव्यवहार करणेबाबत.

ग्रामपंचायत मुरंबा, तालुका नांदूरा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत मुरंबा, तालुका नांदूरा सन 2013-2014 ते 2014-2015

लेखापरीक्षण कालावधीत प्रमाणक क्रमांक 58, दिनांक 24/12/2014 नुसार रुपये 50,000/- इतका खर्च गजानन हरीचंद्र धनोकार यांना मुरुम, गिड्डी साहित्य त्यांचे स्वतःचे वाहनाने पोचविण्यासाठी प्रदानाची नोंद आहे. परंतु प्रत्यक्षात त्यांचे उपप्रमाणक पोच पावतीची तपासणी केली असता साहित्य पोहचविण्याचा खर्च रुपये 5,000/- इतका आहे.

मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5(1) तसेच कलम 57 (3)अ अन्वये ग्रामनिधीकरीता कमी रक्कमा जमा करीता ग्राम सचिव जबाबदार आहे.

महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक क.व्ही.पी.एम./2010/प्र.क्र.242/पंरा3, दिनांक 27/10/2010 अन्वये ग्रामपंचायतीचे आर्थिक व्यवहारावर पर्यवक्षणात्मक नियंत्रण गटविकास अधिकारी व विस्तार अधिकारी यांनी वेळीच पाहणी केली असती तर सदर अपहारास आळा घालता आला असता.

5.85 वसुल रक्कमा जमा न करता परस्पर गैरव्यवहार करून ग्रामपंचायतची हानी करणेबाबत.

ग्रामपंचायत वाकुड, तालुका खामगाव, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत वाकुड, तालुका खामगाव, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते

2012-2013 लेखापरीक्षण कालावधीतील लेखापरीक्षणावेळेस असे निदर्शनास आले की, कर वसुली पावती पुस्तकान्वये कर वसुलीच्या रक्कमा सचिवांनी तसेच ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांनी वसुल केल्या मात्र रोखवहीला रक्कम रुपये 68,991/- जमा न करता किंवा अंशतः जमा करून निधीची हानी केलेली आहे. यावर अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक नियम 1959 चे नियम 2 प्रमाणे पंचायतीला प्राप्त झालेल्या सर्व रक्कमा ताबडतोब ग्रामनिधीत जमा करण्यात येतील.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 पोट कलम 3 चे खंड (अ ते फ) नूसार पंचायतीच्या वतीने प्राप्त रक्कमा सचिवांनी स्वीकारायच्या असतात व प्राप्त झालेल्या सर्व रक्कमा आकस्मिक खर्चाची रक्कम वगळून ग्रामनिधीत जमा करावयाच्या असतात पण तश्याप्रकारची कार्यवाही न करता रक्कम रुपये 68,991/- स्वतःजवळ बाळगून निधीचा अपहार केलेला आहे.

3) ग्रामपंचायत अपहार प्रकरणी, अपहारीत रक्कमेवर दंडनीय व्याज वसूली तसेच शासनाच्या दिनांक 27/10/1957, दिनांक 04/07/1964, दिनांक 25/07/1989 व दिनांक 28/09/2006 च्या आदेशानुसार प्रशासकीय कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

5.86 ग्रामपंचायत अंगणवाडी बांधकामासाठी जमीन खरेदी व्यवहारात झालेल्या जादा प्रदानाबाबत.

ग्रामपंचायत शेलापूर खुर्द, तालुका मोताळा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत शेलापूर खुर्द, तालुका मोताळा, जिल्हा बुलडाणा सन 2010-2011

ते 2012-2013 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण करताना प्रमाणक क्रमांक 82, दिनांक 31/01/2011 रक्कम रुपये 50,000/- श्री. एकनाथ हरी एवतेकर यांचेकडून वार्ड क्रमांक 3, मिळकत क्रमांक 275 मधील पडीक जमीन प्रती चौरस मीटर रुपये 300/- प्रमाणे रीतसर खरेदी केली आहे. त्यावर आवश्यक मुद्रांक शुल्कावर खरेदी करून रजिस्ट्री करण्यात आली आहे. त्याच मुद्रांक शुल्कावर सदर जागा प्रती चौरस मीटर रुपये 300/- प्रमाणे खरेदी केल्याचा व्यवहार पार पडला आहे. सदर जागा ही 30.4 फुट x 17 फुट = 516 चौरस फुट आहे. म्हणजे एकुण 48.31 चौरस मीटर आहे. प्रती चौरस मीटर रुपये 300/- प्रमाणे रुपये 14,490/- होतात परंतु संबंधीत सचिवानी रुपये 50,000/- प्रदान केले आहे जादा प्रदान रुपये 35,510/- ची वसुली होणे आवश्यक आहे.

5.87 13 वित्त आयोग सिमेंट काँक्रीट रोड बांधकामामध्ये जादा दर लावून मुल्यांकन केल्याने झालेल्या ग्रामपंचायतीच्या नुकसानीबाबत.

ग्रामपंचायत हत्ता, तालुका लोणार, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत हत्ता, तालुका लोणार, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते

2014-2015 च्या लेखापरीक्षणात 13 वा वित्त आयोग सिमेंट काँक्रीट रोड बांधकामावर रक्कम रुपये 67,511/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) एकाच गावातील एकाच बाबीसाठी दर जिल्हा दरसुची सन 2012-2013 नुसार सारखे असणे आवश्यक असताना लीड स्टेटमेंट मध्ये बांधकाम साहित्य आणण्याचे अंतर वाढविल्याने दर वाढला.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1088/2512/उद्योग/6, दिनांक 02/01/1992 अन्वये तथा महाराष्ट्र शासन निर्णय क्रमांक भाख्यंस/10932635/उद्योग/6, दिनांक 16/07/1993 रुपये 1,000/- वरील प्रत्येक खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठा धारकांकडून दरपत्रक मागविणे बंधनकारक असताना तश्याप्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक विकास 1998/प्र.क्र.43/कराधान 1, दिनांक 05/0/1999 अन्वये दिनांक 19/04/1999 पासून शासनाने महाराष्ट्र कर कायदा 1999 चा नियम 17 च्या कलम 14 नुसार महाराष्ट्र कार्य कंत्राट अधिनियमांत कलम 6 ब नुसार रुपये 5,000/- पेक्षा जास्त किंमतीचे साहित्य संपूर्ण वर्षात खरेदी केल्यास 4 टक्के कार्य कंत्राट कराची रक्कम संबंधीताकडून वसूल करून शासन खाती भरणा करावयाची आहे, तश्या प्रकारची कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

4) तांत्रिक अभियंत्याने जिल्हा परिषद पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 166 प्रमाणे मोजमापे नोंदवून दिनांकीत स्वाक्षरी करणे आवश्यक होते. तसेच शेवटी गोषवारी न दिल्याने किती प्रमाणात कोणते साहित्य वापरले? कसे वापरले? किती खरेदी केले? याबाबत कोणत्याही नोंदवह्या नसल्याने पडताळणी करून खात्री करता आली नाही.

5.88 नमुना क्रमांक 9 मध्ये परस्पर डिमांड कमी करून निधीची हानी केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत आमगांव देवळी, तालुका हिंगणा, जिल्हा नागपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत आमगांव देवळी, सन 2012-2013 मध्ये दिनांक 31/03/2013

अखेर घरकर, वीजकर, आरोग्य रक्षण कर, सामान्य पाणी कर व खास पाणीकरापोटी थकीत रक्कम रुपये 1,14,273/- असताना सन 2013-2014 च्या सुरुवातीला थकीत रक्कम रुपये 1,01,796/- नमुना 9 मध्ये नोंदवून रक्कम रुपये 12,777/- ने ग्रामनिधीची हानी केलेली आहे. तसेच सन 2013-2014 मध्ये दिनांक 31/03/2014 अखेर घरकर, वीजकर, आरोग्य रक्षण कर, सामान्य पाणी कर व खास पाणीकरापोटी थकीत रक्कम 1,73,017/- असताना सन 2014-2015 च्या सुरुवातीला थकीत रक्कम रुपये 94,210/- नमुना 9 मध्ये नोंदवून रक्कम 78,807/- ने ग्रामनिधीची हानी केलेली आहे. असे एकूण रक्कम रुपये 91,284/- ग्रामनिधीची हानी झालेली आहे.

5.89 सरपंच यांचे नावे जलसुरक्षक मानधनाचे प्रदानातील अनियमिततेबाबत.

ग्रामपंचायत कोलीतमारा, तालुका पारशिवनी, जिल्हा नागपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 2) - ग्रामपंचायत कोलीतमारा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 च्या

लेखापरीक्षणाच्या वेळी सन 2014-2015 चे सामान्य निधीच्या रोख पुस्तकाची तपासणी करताना जलसुरक्षक मानधन प्रदानासंबंधी प्रमाणक क्रमांक 07, दिनांक 04/08/2014 अन्वये रुपये 7,700/- (पुनाराम उईके रुपये 3,850/-, सुखराम छोट्टे उईके रुपये 3,850/-) खर्च रोखपुस्तकाला नोंदविल्याचे दिसून आले. यावर लेखापरीक्षण अभिप्राय पुढीलप्रमाणे :

1) उपरोक्त प्रमाणकाचे लेखापरीक्षणवेळी असे दिसून आले की, सदर जलसुरक्षा मानधनाचे प्रदान हे पाणीपुरवठा कर्मचारी पुनाराम उईके (कोलीतमारा) व सुखराम उईके (घोटपेंढरी) येथील पाणीपुरवठा कर्मचाऱ्यांना सदर मानधन विभागून धनादेशाद्वारे दिल्याचे रोखपुस्तकात नोंदविल्याचे दिसून आले. परंतु सदर प्रदान हे संबंधितालाच प्राप्त झाल्याचे खात्री करण्याकरीता प्रत्यक्षात पाणीपुरवठा निधीचे बँकपासबुकाची तपासणी केली असता पासबुकात सदर प्रदान हे सरपंच यांचे नावे धनादेश क्रमांक 687 अन्वये प्रदान झाल्याचे दिसून आले.

2) सन 2014-2015 या आर्थिक वर्षाच्या लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायतीला रुपये 7,780/- अनुदान प्राप्त झाले असताना ग्रामपंचायतीने फक्त रुपये 7,700/- अनुदान प्रदान केले. महाराष्ट्र शासन, पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक डब्ल्युक्युएम 2010/प्र.क्र.98/पा.पु.12, दिनांक 30/03/2011 शासन निर्णयाचे उल्लंघन करून सदर कर्मचाऱ्यास जलसुरक्षक मानधन प्रदान न करता सरपंच यांचे नावे धनादेश दिले आहे. सदर अनियमिततेमुळे कर्मचाऱ्याचे नुकसान झालेले आहे. तरी संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून सदर रक्कम रुपये 7,700/- वसूल करावी.

5.90 कर आकारणी नमुना 8 नुसार वसुली न करणे व इतर अनियमितता.

ग्रामपंचायत फेटरी, तालुका नागपूर, जिल्हा नागपूर सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत फेटरी सन 2013-2014 ते 2014-2015 च्या लेखापरीक्षणाच्या

वेळी पावती क्रमांक 652, दिनांक 26/12/2014, रुपये 21,000/- व पावती क्रमांक 375, दिनांक 26/02/2014, रुपये 21,000/- नुसार कर वसूल केल्याबाबत रोखपुस्तकाला नोंद घेण्यात आली. सन 2010-2011 चे नमुना 8 कर आकारणी रजिस्टर तपासले असता मालमत्ता क्रमांक 335, अनुक्रमांक 350 नुसार रुपये 74,604/- ची कर आकारणी केल्याचे दिसून आले.

1) नमुना 9 तपासले असता पान क्रमांक 57 अनुक्रमांक 362 नुसार कर पावती रुपये 21,000/- कर मागणी करण्यात आले. (नमुना 9 मध्ये मागील थकबाकी नमुद नाही.) वरील प्रमाणे नमुना 8 नुसार सन 2010-2011 मध्ये रुपये 74,604/- कर आकारणी निश्चित असताना रुपये 21,000/- प्रमाणे वसूली केल्याने सन 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013, 2013-2014 व 2014-2015 या पाच वर्षांमध्ये रुपये 74,604 - रुपये 21,000 = रुपये 53,604 X 5 वर्ष = रुपये 2,68,020/- वसूलपात्र ठरते.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत कर व फी नियम 1960 चे नियम 17 अन्वये 4 वर्षांतून एकदा फेर कर आकारणी करण्याबाबत निर्देश असताना सन 2014-2015 मध्ये फेर कर आकारणी केल्याबाबत दस्तावेज नाही. तरी फेर कर आकारणी करून सन 2014-2015 पासून थकबाकी वसूल करण्यात यावी.

3) नमुना क्रमांक 8 मध्ये नमुद असलेले घर क्रमांक नमुना 9 मध्ये नमुद नसल्याने मागणी नुसार कर वसुली तपासता आली नाही. तरी मागणी आठ नुसार वसुल केल्याबाबत अंतर्गत तपासणी झाली नाही. तरी मागणी आठ नुसार वसुली केल्याबाबत तपासणी होणे आवश्यक आहे.

5.91 महात्मा गांधी तटांमुक्ती अभियान पुरस्काराच्या रक्कमेतून फर्निचर खरेदीतील अनियमितता.

ग्रामपंचायत बानोर, तालुका कुही, जिल्हा नागपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत बानोर सन 2013-2014 ते 2014-2015 च्या लेखापरीक्षणाच्या वेळी महात्मा गांधी तटांमुक्त अभियान योजनेतून प्रमाणक क्रमांक 01, दिनांक 29/03/2014, प्रमाणक क्रमांक 02, दिनांक 29/03/2014 व प्रमाणक क्रमांक 68, दिनांक 10/02/2014 अन्वये एकूण रुपये 20,000/- चे फर्निचर खरेदी, वाहतुक इत्यादीवर खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तंमुगा/1008/सीआर-43/2008/पोल-15, दिनांक 14/08/2008 मधील पुरस्कार रक्कमेच्या मार्गदर्शक सुचनांमध्ये फर्निचर खरेदी ही बाब नमुद नसल्याने शासन निर्णयानुसार कार्यवाही न झाल्याने निधीचे नुकसान झाले आहे.

5.92 दरकरारातील दरापेक्षा जास्त दराने सी.एफ.एल. लाईट खरेदी करण्याबाबत. (सामान्य निधी)

ग्रामपंचायत खुर्सापार, तालुका सावनेर, जिल्हा नागपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 3) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाच्या लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायत खुर्सापार यांनी दरकरारात नमुद दरापेक्षा ज्यादा दराने 23 वॅट सी.एल.एफ. लाईट व ब्रॅकेट खरेदी करून खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

प्रमाणक क्रमांक 53, दिनांक 29/09/2013, प्रमाणक क्रमांक 81, दिनांक 17/01/2014, प्रमाणक क्रमांक 03, दिनांक 02/04/2014, प्रमाणक क्रमांक 09, दिनांक 14/06/2014 व प्रमाणक क्रमांक 34, दिनांक 25/07/2014 नुसार दादाजी हार्डवेअर यांचे दरकरारातील मान्य दरापेक्षा (ठराव क्रमांक 8, दिनांक 30/04/2013) ज्यादा दराने 23 वॅट सी.एफ.एल. लाईट व ब्रॅकेट खरेदी केल्याने रुपये 5,500/- ज्यादा प्रदान झाले आहे.

5.93 लेखापरीक्षणास प्रमाणके / लेखे उपलब्ध नसल्याबाबत. (ग्रामनिधी)

ग्रामपंचायत म्हसाळा, तालुका वर्धा, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत म्हसाळा, तालुका वर्धा, जिल्हा वर्धा येथील ग्रामपंचायतीचे सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षण करत असताना एकूण रुपये 17,63,070/- रक्कमेची प्रमाणके लेखापरीक्षणाकरीता उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही.

5.94 मुल्यांकनाशिवाय / मुल्यांकनापेक्षा जास्त खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत गिरड, तालुका समुद्रपूर, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत गिरड, तालुका समुद्रपूर, जिल्हा वर्धा येथील सन 2015-2016 चे बांधकामाच्या खर्चाचे लेखापरीक्षणात मुल्यांकनाशिवाय एकूण रक्कम रुपये 28,217/- एवढा खर्च नोंदविलेला आहे. तसेच मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च रुपये 34,55,824/- लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही.

5.95 निनावी नोंदविलेला खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत विरुळ (आ), तालुका आर्वी, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 2) - ग्रामपंचायत विरुळ, तालुका आर्वी, जिल्हा वर्धा येथील सन 2015-2016 च्या रोख नोंदवहीची तपासणी केली असता एकूण रक्कम रुपये 29,005/- इतका खर्च लेखाशिर्षाशिवाय करण्यात आला असून रक्कम कोणास अदा केली नमुद न

करता मोघम स्वरूपात खर्च नोंदविलेला आहे. तरी संबंधीताकडून रक्कम रुपये 29,005/- वसूल करून शासन निधीत जमा करण्यात यावे.

5.96 वसूल केलेली रक्कम रोख पुस्तकात जमा न करणे / कमी जमा करणेबाबत.

ग्रामपंचायत सारवाडी, तालुका कारंजा, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत सारवाडी, तालुका कारंजा, जिल्हा वर्धा येथील सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणात वसूल केलेली रक्कम रुपये 21,500/- एवढी रोख पुस्तकात कमी जमा केल्याचे दिसून येते. तरी कमी जमा केलेली रक्कम रुपये 21,500/- संबंधीताकडून वसूल करून ग्रामनिधीस जमा करण्यात यावी.

5.97 रोकड किर्दमधील शिल्लक व बँकेतील शिल्लक यामध्ये तफावत आढळणेबाबत.

ग्रामपंचायत इंझाळा, तालुका हिंगणघाट, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 28) - ग्रामपंचायत इंझाळा, तालुका हिंगणघाट, जिल्हा वर्धा येथील सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षणात रोकड किर्दमधील शिल्लक व बँकेतील शिल्लक यामध्ये रक्कम रुपये 1,00,458/- एवढी तफावत आढळून आली आहे. बँक ताळमेळ घेणेची कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

5.98 माजी सचिव श्री.इलमे यांचेजवळ असलेल्या नियमबाह्य रोख रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत माटोरा, तालुका भंडारा, जिल्हा भंडारा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 5) - सन 2013-2014 व 2014-2015 या वित्तीय वर्षांचे ग्रामपंचायत माटोराचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीचे माजी सचिव श्री.इलमे यांचेजवळ रोख रक्कम रुपये 34,363.74/- असल्याचे दिनांक 31/03/2015 ला सामान्य निधीचा रोखपुस्तकातील गोषवारा तपासले असता आढळून आले. सदर रक्कम मागील अनेक वर्षांपासून श्री. इलमे यांचे नावे असल्याचे दिसून येते. सदर रक्कमेच्या वसुलीबाबत ग्रामपंचायतीने प्रयत्न केल्याचे लेखापरीक्षणास दिसून आले नाही. रक्कम वसुलीबाबत कार्यवाही करणे आवश्यक होते. याबाबत अर्धसमास पत्र क्रमांक 1, दिनांक 29/12/2015 अन्वये विचारणा केली असता खुलासा केलेला नाही.

5.99 पावती पुस्तकाव्दारे प्राप्त रक्कम निधीत जमा नसणे तसेच रोखपुस्तक नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत उमरझरी, तालुका साकोली, जिल्हा भंडारा, सन 2009-2010 ते 2011-2012 (परिच्छेद क्रमांक 1) - सन 2009-2010 व 2011-2012 या वित्तीय वर्षांचे ग्रामपंचायत उमरझरीचे लेखापरीक्षणाच्या वेळी जमेच्या पावती पुस्तकापैकी 90 टक्के पावती पुस्तके गटविकास अधिकारी यांनी प्रमाणित केलेले नाही. लेखापरीक्षणास सादर केलेल्या पावती पुस्तकाची तपासणी केली असता पावत्यांव्दारे प्राप्त झालेली रक्कम रुपये 1,80,908/- रोख पुस्तक लेखापरीक्षणास सादर केलेले नाही. तसेच निधीच्या बँक खात्यात जमा नसल्याचे निदर्शनास आले.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38(5) व कलम 57(3) (क) नुसार पंचायतीच्या वतीने मिळालेल्या सर्व रक्कमांबद्दल विहित केलेल्या रीतीने पावत्या देणे व त्या रक्कमा संबंधीत निधीत जमा करणे ही सचिवाची जबाबदारी आहे. तरी पण रक्कम रुपये 1,80,908/- सचिवाने निधीत जमा न करता अपहार केलेला आहे.

5.100 पावती पुस्तकाव्दारे प्राप्त रक्कम निधीत जमा नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत शिवनाळा, तालुका पवनी, जिल्हा भंडारा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 1) - सन 2013-2014 व 2014-2015 या वित्तीय वर्षांचे ग्रामपंचायत शिवनाळाचे लेखापरीक्षण केले असता ग्रामपंचायतीच्या जमेच्या पावती पुस्तकापैकी 90 टक्के पावती पुस्तके गटविकास अधिकारी यांनी प्रमाणित केले नसल्याचे लेखापरीक्षणाच्या वेळी दिसून आले. लेखापरीक्षणास सादर केलेल्या पावती पुस्तकाची

तपासणी केली असता पावत्यांद्वारे प्राप्त झालेली रक्कम रुपये 14,705/- रोखपुस्तकात जमा नसल्याचे निदर्शनास आले.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38(5) व कलम 57(3) (क) नुसार पंचायतीच्या वतीने मिळालेल्या सर्व रक्कमाबद्दल विहित केलेल्या रितीने पावत्या देणे व त्या रक्कमा संबंधीत निधीत जमा करणे आवश्यक असतांना रक्कम रुपये 14,705/- सचिवाने निधीत जमा न करता अपहार केलेला आहे.

5.101 पुरवठादारास देयकापेक्षा जादा रक्कमेचे नियमबाह्य शोधन करणेबाबत.

ग्रामपंचायत माटोरा, तालुका भंडारा, जिल्हा भंडारा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 6) - सन 2013-2014 व 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत माटोराचे लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायत माटोरा ते सितेपार डांबरीकरण रस्ता नुतनीकरण कामाचे साहित्याच्या रक्कमेच्या शोधनाबाबतचे प्रमाणक क्रमांक 11, दिनांक 18/04/2013 रुपये 5,17,550/- तपासले असता पुरवठादारास देयकापेक्षा जादा रक्कमेचे नियमबाह्य शोधन करण्यात आल्याचे दिसून आले.

वनवे ट्रेडर्स, शहापूर यांचे बिल क्रमांक 159, दिनांक 26/11/2012 रुपये 4,69,290/- चे असताना त्यांना धनादेश क्रमांक 809063, दिनांक 18/04/2013 रुपये 5,17,550/- चा दिलेला आहे. देयकापेक्षा रक्कम रुपये 48,260/- जादा रक्कमेचे नियमाबाह्यपणे शोधन करण्यात आलेले आहे.

5.102 उसणवार दिलेल्या रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत भिलेवाडा, तालुका भंडारा, जिल्हा भंडारा, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 10) - सन 2013-2014 व 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत भिलेवाडाचे सामान्य फंडाचे लेखापरीक्षण करीत असताना सदर पंचायतीने सामान्य फंडातून रुपये 47,250/- ग्रामिण रोजगार हमी योजनेस उसणवारीने दिल्याचे रोखपुस्तकात खर्च दर्शविला आहे. रोजगार हमी योजनेचे रोखपुस्तकाची जमा बाजूची तपासणी केली असता सदर जमा रक्कम दिनांक 30/04/2014 ला रुपये 47,250/- गटविकास अधिकारी, भंडारा यांचेकडून अनुदान स्वरूपात प्राप्त झाल्याची नोंद आहे. त्यामुळे सदर रोखपुस्तकाच्या नोंदविलेल्या जमा व खर्चाच्या नोंदीमध्ये व तारखेमध्ये तफावत दिसून येत आहे.

ग्रामिण रोजगार योजनेच्या जमा खर्च गोषवाऱ्यात सदर अनुदान सिमेंट पाईप खरेदी करीता प्राप्त झाल्याची नोंद आहे. जर सदर रक्कम गटविकास अधिकारी यांचेकडून अनुदान स्वरूपात प्राप्त झालेला आहे. सामान्य फंडातून महाराष्ट्र ग्रामिण रोजगार हमी योजनेस उसणवार देण्यासाठी काढण्यात आलेली रक्कम रुपये 47,250/- चा जमा व खर्च कुठे करण्यात आला याबाबतची नोंद तसेच सदर उसणवार रक्कम सामान्य फंडास परत केल्याची नोंद नाही.

5.103 बँकखात्यातून रक्कम काढून रोखवहीत व्यवहार नमुद न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत चिल्हाटी, तालुका गोरेगांव, जिल्हा गोंदिया, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायतीचे मागासक्षेत्र विकास अनुदान निधीचे खाते वैनगंगाकृष्णा ग्रामिण बँक गोरेगांव, खाते क्रमांक 11615 आहे. सदर खात्याचे लेखापरीक्षण केले असता आढळून आलेल्या उणिवांबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) बँक पासबुक व रोख नोंदवहीमधील तफावत रक्कमेपैकी रक्कम रुपये 55,500/- चा खर्च रोखवहीत नमुद असून उर्वरित रक्कम रुपये 4,41,450/- (रुपये 4,96,950 - 55,500) बँक खात्यात दिनांक 26/11/2013 रोजी भरणा काण्यात आली आहे. मात्र सदर व्यवहाराच्या नोंदी रोखवहीत नमुद करण्यात आलेली नाही.

2) रोखवहीत नमुद प्रमाणक क्रमांक 2, दिनांक 26/11/2013, रक्कम रुपये 4,00,000/- प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामिण विकास यंत्रणा गोंदिया यांना शाळा खोली बांधकाम निधी परत म्हणुन नोंद आहे. परंतु बँकखाते

पुस्तकात रक्कम रुपये 4,00,000/- चा धनादेश क्रमांक 6276, दिनांक 26/11/2013 वटलेला दिसुन येत नसुन रक्कम प्राप्त झाल्याबाबत प्रकल्प संचालक यांची पोच पावती प्रमाणकासह उपलब्ध नाही.

3) रोखवहीत सामान्य पावती क्रमांक 6, दिनांक 01/02/2014 रोजी रक्कम रुपये 4,00,000/- सिंमेट रस्ता काम म्हणुन नोंद आहे. मात्र बँक पासबुकात रक्कम जमेची नोंद दिसुन येत नाही.

5.104 बँक खात्यातुन रक्कम काढुन रोखवहीत व्यवहार नमुद न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत चिल्हाटी, तालुका गोरेगांव, जिल्हा गोंदिया, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीचे ग्रामिण पाणीपुरवठा निधीचे बँकखाते गोरेगांव डिस्ट्रीक सेंट्रल को.ऑ. बँक शाखा गोरेगांव खाते गोरेगांव क्रमांक 1 मधुन दिनांक 07/05/2013 रोजी रक्कम रुपये 7,000/- काढलेली आहे. मात्र त्यासंबंधी रोखवहीत त्या दिनांकास व्यवहार नमुद करण्यात आल्याचे दिसुन येत नाही. तसेच बँकखाते संबंधी धनादेश स्थळप्रती उपलब्ध झाली नाही. सदरबाबत खात्री पटवावी अन्यथा रक्कम रुपये 7,000/- संबंधीतांकडुन वसुल करुन निधीत जमा करावी.

5.105 बँकखात्यातुन रक्कम काढुन रोखवहीत व्यवहार नमुद न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत चिल्हाटी, तालुका गोरेगांव, जिल्हा गोंदिया सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायतीचे महात्मा गांधी तंटामुक्त निधीचे बँकखाते वैनगंगा कृष्णा ग्रामिण बँक गोरेगांव खाते क्रमांक 11614 असुन बँक ताळमेळामध्ये रक्कम रुपये 90,208/- तफावत आढळून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

बँक पासबुक व रोकड नोंदवही तफावत रक्कम रुपये 90,208/- बँकखात्यात दिनांक 26/05/2014 रोजी भरणा करण्यात आली आहे. मात्र सदर व्यवहार रोखवहीत नमुद करण्यात आलेला नाही. लेखापरिक्षणास उपलब्ध केलेल्या बँकपासबुकात दिनांक 30/11/2011 ते दिनांक 20/05/2014 याकालावधीत काढलेली रक्कम नोंदी दिसुन येत नाही.

सबब रक्कम रुपये 90,208/- चा तात्पुरत्या स्वरूपात गैर विनियोग झाला असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तरी याबाबत प्रत्यक्ष चौकशी करुन नुकसानीची रक्कम व्याजासह वसुल करुन नियमित भरण्यात यावी.

5.106 लेखापरिक्षणास प्रमाणके उपलब्ध नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत जब्बार टोला, तालुका गोंदिया, जिल्हा गोंदिया, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत जब्बार टोला सन 2012-2013 ते 2014-2015 च्या लेखापरिक्षणात महाराष्ट्र ग्रामपंचायत नियम 1961 मधील कलम 10 नुसार अर्धसमास पत्र क्रमांक 3, दिनांक 31/07/2015 अन्वये मागणी करुनही रक्कम रुपये 14,73,024/- प्रमाणके लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाली नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38(5) व कलम 62(4) नुसार लेखे सुरक्षित ठेवण्याची जबाबदारी संबंधीत ग्रामसेवकाची आहे. तसेच 38 (2/एक/क) नुसार दप्तर व्यवस्थित ठेवण्यास सरपंच सुध्दा जबाबदार आहे. तरी प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च रक्कम रुपये 14,73,024/- लेखापरिक्षणास मान्य करता येत नाही.

5.107 लेखापरिक्षणास अभिलेखे सादर न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत घटेगांव, तालुका सडक-अर्जुनी, जिल्हा गोंदिया, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 2) - ग्रामपंचायत घटेगाव सन 2012-2013 ते 2014-2015 च्या लेखापरिक्षणात महाराष्ट्र ग्रामपंचायत नियम 1961 मधील कलम 10 नुसार अर्धसमासपत्र क्रमांक 2, दिनांक 04/02/2016 अन्वये मागणी करुनही ग्रामनिधी व पाणीपुरवठा निधीचे सन 2014-2015 चे रोखपुस्तक, खर्चाची प्रमाणके, पावतीपुस्तके (नमुना 7 व 10), नमुना 22/19 नमुना 24 नमुना 6, अंदाजपत्रक, वार्षिक अहवाल, प्राक्कलन मोजमाप पुस्तके, कामपूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र इत्यादी अभिलेख लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

अभिलेखे सादर न केलेल्या कालावधीत (दिनांक 01/04/2014 ते 31/03/2015) बँक पासबुकातुन रक्कमा काढलेल्या आहेत. रुपये 9,62,333/- बँकेतुन रोख स्वरूपात काढण्यात आले असुन सदर कालावधीचा अभिलेख लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झाल्याने सदर रक्कमेचा गैरव्यवहार किंवा अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नसुन याबाबत योग्य ती चौकशी करुन चौकशी अंती अपहार झाल्याचे आढळल्यास अपहाराची रक्कम संबंधीतांकडून वसुल करुन निधीत जमा दाखवावी.

5.108 वसुल केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीत जमा न केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत खिरडी, तालुका कोरपना, जिल्हा चंद्रपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत खिरडी, पंचायत समिती कोरपना येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणाचे वेळी पाणी पुरवठा निधीचे रोख पुस्तक व जमा पावत्यांची तपासणी केली असता पावती क्रमांक 01 ते 67 ची एकूण जमा रक्कम रुपये 13,300/- रोख पुस्तकात व बँक पासबूकात जमा केल्याचे आढळून न आल्याने सदर रक्कमेचा संबंधिताने कायमस्वरूपी अपहार केल्याचे आढळून आले. तरी संबंधीतांकडून रक्कम रुपये 13,300/- वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.109 एका मजुराला एका दिवशी एकापेक्षा जास्त व वेगळ्या कामावर हजर दाखवून केलेल्या जादा शोधनाबाबत.

ग्रामपंचायत कोलगांव, तालुका राजुरा, जिल्हा चंद्रपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत कोलगाव, पंचायत समिती राजुरा येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणाचे वेळी ग्रामनिधी, पाणी पुरवठा, 13 वा वित्त आयोग, जिल्हा वार्षिक योजना, मागास क्षेत्र विकास योजनेचे रोख पुस्तक व प्रमाणकाची (नमुना-22) ची तपासणी केली असता एका मजुराला एका दिवशी एका पेक्षा जास्त कामावर हजर दाखवून त्याला रक्कम रुपये 11,700/- चे जादा मजुरीचे प्रदान दर्शविण्यात आल्याचे रोख पुस्तकावरून आढळून येते. तसेच काही मजुरी पत्रकात (नमुना-22) कामाचा तपशिल व कालावधी नमुद न करता रक्कम रुपये 8,700/- चे प्रदान करण्यात आल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून आले.

5.110 वसुल केलेल्या रक्कमा ग्रामनिधीत जमा न केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत बामणवाडा, तालुका राजुरा, जिल्हा चंद्रपूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत बामणवाडा, पंचायत समिती राजुरा येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणाचे वेळी सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीचे रोख पुस्तक व जमा पावत्यांची तपासणी केली असता कराच्या जमा पावत्यांद्वारे एकूण रक्कम रुपये 43,329/- वसुली रक्कमेपैकी रोख पुस्तकात रक्कम रुपये 33,802/- रक्कम जमा दर्शवून उर्वरीत रक्कम रुपये 9,527/- सदर निधीत जमा केल्याचे आढळून आले नाही. तरी संबंधीतांकडून रक्कम रुपये 9,527/- वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.111 शुभेच्छा जाहिरातीवरील नियमबाह्य खर्च करणेबाबत. (ग्रामनिधी/तंटामुक्त गांव योजना)

ग्रामपंचायत कुरुड, तालुका चामोर्शी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता, ग्रामपंचायतीने शुभेच्छा जाहिरातीवर एकुण रक्कम रुपये 8,000/- चा खर्च कॅश बुकात नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम- 45 व अनुसुची - एक मध्ये शुभेच्छा जाहिरातीवर खर्च करण्याबाबत नमुद नाही, तसेच वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक बिजीटी-2594/ प्र.क्र.148/अर्थसंकल्प-19, दिनांक 21/11/1994 व शासन परिपत्रक क्रमांक बिजीटी 2594/प्र.क्र.31/अर्थसंकल्प-19, दिनांक 12/04/1994 अन्वये शुभेच्छा पत्र छापणे / विकत घेणे व जाहिराती देणे यावर शासनाने पुर्णपणे बंदी घातली आहे. त्यामुळे शुभेच्छा जाहिरातीवर केलेला खर्च रक्कम रुपये 8,000/- संबंधीतांकडून वसुल करुन निधीत जमा करणे आवश्यक आहे.

5.112 मुल्यांकनाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत पेटतळा, तालुका चामोर्शी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतीचे सन 2015-2016 या लेखापरिक्षण कालावधीत 13 वा वित्त आयोग योजना अंतर्गत उपरोक्त बांधकामावर रक्कम रुपये 1,13,450/- खर्च केल्याचे अभिलेखे तपासणीवरून आढळून आले. सदर बांधकामाचे अंदाजपत्रक व मोजमाप पुस्तिका तपासणीला उपलब्ध झाली नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र लेखा संहिता 2011 चे नियम-51, 52 अन्वये सक्षम प्राधिकार्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 चे नियम- 59(1) नुसार नमुना 20 (क) मध्ये मोजमाप पुस्तिकेत तसेच महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक अमंल 2591/प्र.क्र.262/52 /जरोयो-5, दिनांक 18/10/1991 मधील मुद्दा क्रमांक 7 नुसार सर्व नोंदी वेळेच्या वेळी घेऊन मोजमाप पुस्तिका अद्यावत ठेवणे आवश्यक आहे.

3) सदर बांधकामाचे अंदाजपत्रक (प्राक्कलन) मोजमाप पुस्तिका, काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र तपासणीला उपलब्ध न झाल्यामुळे मुल्यांकनाशिवाय झालेला खर्च रक्कम रुपये 1,13,450/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.113 मजुरीचे दुबार प्रदान करणेबाबत.

ग्रामपंचायत अरसोडा, तालुका आरमोरी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 2) - पंचायतीने सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षणात तेरावा वित्त आयोग परफार्मस ग्रँट योजनेचे रोखपुस्तकात सिमेंट काँक्रीट रस्ता (तिर्थराज चौधरी ते पुंडलिक पगाडे) बांधकाम करणे व तेरावा वित्त आयोग बेसिक ग्रँट योजनेचे रोखपुस्तकात सिमेंट काँक्रीट रस्ता (तुकाराम माकडे ते श्री.पिलारे) बांधकामावर खालीलप्रमाणे मजुरी प्रदान केल्याचे दर्शवून रोखपुस्तकात खर्च नमुद केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) तेरावा वित्त आयोग परफार्मन्स ग्रँट योजनेचे प्रमाणक क्रमांक 07, दिनांक 29/06/2015 व तेरावा वित्त आयोग जनरल बेसिक ग्रँट निधीचे प्रमाणक क्रमांक 11, दिनांक 29/06/2015 नुसार या दोन्ही कामावर श्री. विठ्ठल रूषीजी मीसार यांना दिनांक 07/05/2015 ते 22/05/2015 (एकुण 16 दिवस) व श्री. रामकृष्ण श्रावण बांडे यांना दिनांक 06/05/2015 ते 21/05/2015 (एकुण 16 दिवस) या कालावधीत कामावर दर्शविल्यामुळे 32 (16+16) दिवसाचे एकुण रुपये 400/- प्रमाणे एकुण रुपये 12,800/- जादा प्रदान झालेले आहे.

2) एकच व्यक्ती एकाच कालावधीत वेगवेगळा कामावर पूर्ण दिवस काम करणे शक्य नाही. त्यामुळे वरील प्रमाणे जादा प्रदान मजुरी रुपये 12,800/- संबंधीताकडून वसूल करून ग्रामनिधीत जमा करावे.

5.114 बांधकामाच्या मुल्यांकनातुन स्वामीत्व धनाची कपात केलेली रक्कम भरणा न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत जांभुळखेडा, तालुका कुरखेडा, जिल्हा गडचिरोली, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतीचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे एकत्रीत निधीचे लेखापरिक्षणात असे निदर्शनास आले की, 13 वा वित्त आयोगांतर्गत मोजमाप पुस्तकात संबंधीत बांधकामावर वापरलेल्या गौणखनिज (रेती, गिट्टी, मुरुम) रॉयल्टीची रक्कम तसेच आयकर, विक्रिकर, विमा व कामगार उपकर इत्यादीची रक्कम रुपये 9,992/- कपात केलेली असून सदर रक्कम चलानव्दारे शासन महसुली खाते व संबंधीत विभागात जमा करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे भरणा केल्याचे आढळून आले नाही. तरी सदर रक्कमा शासनाचे खाती जमा करणे आवश्यक आहे.

5.115 प्रमाणकाशिवाय खर्च नोंदविणेबाबत.

ग्रामपंचायत पूलखल, तालुका गडचिरोली, जिल्हा गडचिरोली, (परीच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत पूलखल, पंचायत समिती गडचिरोलीचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात रुपये 4,32,687/- प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून देणेबाबत वारंवार मौखिक व अर्धसमास पत्र क्रमांक 02, दिनांक 31/03/2017 नुसार मागणी करून सुध्दा लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील तरतूदीनुसार आणि महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता, 2011 चे नियम 24 (ग) नुसार प्रमाणके पंचायत कार्यालयात सरपंच आणि सचिव सयुक्तपणे स्वतःचे अभिरक्षेत ठेवलेले नाहीत. म्हणजेच वरील प्रमाणकाने खर्च केला याबाबत लेखापरीक्षणास खात्री करता आली नाही.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता, 2011 चे नियम 24(2)(ख) नुसार रोकडवहीतून रोखीने प्रदान करण्यात येवू नये असे नमूद आहे. तसेच नियम 24 (1) चे उल्लंघन करून काही रक्कमा रोखीने प्रदान केलेले आहे.

3) वरील तक्त्यातील प्रमाणके दफ्तरी उपलब्ध नसल्यामुळे प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च रुपये 4,32,687/- मान्य नाही. तरी रुपये 4,32,687/- वसूल करून संबंधीत निधीत जमा करावे.

5.116 विकास कामे / योजनांतर्गत खर्चातील अनियमितताबाबत. (मुरूम रस्ता (13 वित्त आयोग) कामातील अनियमितता).

ग्रामपंचायत सांजखेडा, तालुका औरंगाबाद, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 11) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षात ग्रामपंचायत सांजखेडा यांनी 13 वा वित्त आयोगांतर्गत केलेल्या मुरूम रस्ता या कामावर रक्कम रुपये 1,10,000/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुरूम रस्ता कामाचे मोजमाप पुस्तिका क्रमांक 9485 मधील पृष्ठ क्रमांक 10 व 11 नुसार मुल्यांकन नोंदविण्यात आले असून पृष्ठ क्रमांक 10 वर कठीण मुरूम पसरविणे याबाबीची परीगणना 261 घनमीटर येत असताना ती 281 घनमीटर अशी दर्शविलेली आहे. त्यामुळे 20 घनमीटरचे रुपये 348.43 प्रती घनमीटर दराने रुपये 6,969/- मुरूम पुरविणे व रुपये 27.27 घनमीटर या दराने मुरूम पसरविण्यासाठी रुपये 545/- असे एकुण रुपये 7,514/- जास्तीची अदाई झालेली आहे. जादा अदाई रक्कम रुपये 7,514/- वसूल करून शासन सदरी भरणा करणे आवश्यक आहे.

2) दरपृथःकणात कठीण मुरूम पुरविणे याबाबीच्या दरात रुपये 141.34 प्रती घनमीटर रॉयल्टीचा समावेश करण्यात आला आहे. तथापि 281 घनमीटर मुरूम पुरविला असल्याने रुपये 141.34 या दराने 281 घनमीटर रुपये 39,717/- एवढी रॉयल्टी कपात करून शासनखाती भरणा करणे आवश्यक होते. तथापि रॉयल्टीची कुठलीही रक्कम शासन खाती भरणा केलेली नाही. तसेच अंदाजपत्रकात रॉयल्टी या बाबीखाली दर्शविलेली रक्कम कामावर खर्च केलेली आहे. सदर बाब नियमबाह्य आहे. तसेच ग्रामपंचायतीने मुरूम रस्ता कामावर केलेला खर्च रुपये 1,10,000/- केलेला असून मुल्यांकन रुपये 1,00,057/- इतके आहे. सदर कामावर रुपये 9,943/- मुल्यांकनापेक्षा जास्तीचा खर्च झालेला असल्याने सदर रक्कम वसुलपात्र ठरते. तरी चुकीची परिगणना केल्यामुळे रुपये 7,514/-, रॉयल्टीची रक्कम रुपये 39,717/- व जास्तीची अदाई रुपये 9,943/- अशी एकुण रक्कम रुपये 57,174/- वसुली करून संबंधीत लेखाशिर्षाखाली भरणा करणे आवश्यक आहे.

5.117 विकास कामे/योजनांतर्गत केलेल्या खर्चाबाबत (दर पृथकरणात सिमेंट वाहतुकीचे दराचा (लीड) समावेश केल्यामुळे झालेल्या अतिप्रदानाबाबत)

ग्रामपंचायत अंधारी, तालुका सिल्लोड, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 15) - सन 2015-16 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत अंधारीचे लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायतीने विविध योजनांतर्गत केलेल्या विकास कामावर रक्कम रुपये 57,59,595/- एवढा खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाच्या लेखापरीक्षणाच्यावेळी 10 विकास कामाचे अंदाजपत्रकातील दरपृथःकरणात सिमेंट पुरवठा सिल्लोड येथून आणण्याचे दर्शवून 30 किलोमीटर वाहतुकीचे दराचा (Lead Charge) त्यात समावेश करण्यात आला आहे. ग्रामपंचायतीचे लेखापरीक्षण करताना असे निदर्शनास आले की, अंधारी येथील मे. महेश ट्रेडर्स हे अंबूजा सिमेंटचे अधिकृत विक्रेते आहेत. त्यामुळे दरपृथःकरण करताना दरपृथःकरणात दिलेले वाहतुकीचे भाडे (Lead Charge) नियमबाह्य घेतलेले आहेत. त्यामुळे एकुण कामाच्या सिमेंट वाहतुकीसाठी दिलेल्या दराची रक्कम रुपये 46,691/- वसुलपात्र ठरत असल्याने ती वसुली करून 13 वा वित्त आयोग व BRGF च्या लेखाशिर्षात भरणा करावी.

(2) स्मशानभूमी सुशोभीकरण या विकास कामात बाब क्रमांक 4 सिमेंट काँक्रीट पुरविणे व पसरविणे याबाबीचे दर दरपृथःकरणानुसार रुपये 3949.09 प्रती घनमीटर दर असताना रुपये 4,365/- प्रती घनमीटर दर दर्शविल्याने रुपये 415.91 या जास्तीच्या दराने 60.04 घनमीटरचे रुपये 24,971/- ची जादा अदाई झालेली असुन ती वसुल होणे आवश्यक आहे. तसेच सिमेंट रोडच्या कामात बाब क्रमांक 4 सिमेंट काँक्रीट पुरविणे व पसरविणे याबाबीचे दर दरपृथःकरणानुसार 3949.09 प्रती घनमीटर दर असताना रुपये 4307.22 प्रती घनमीटर दर दर्शविल्याने 358.13 दराने 32.81 घनमीटर चे रुपये 11,750/- ची जादा अदाई झालेली आहे. वरील प्रमाणे एकुण रुपये 83,412/- ची वसुली शासनखाती भरणा होणे आवश्यक आहे.

5.118 विकास कामे / योजनांतर्गत केलेल्या खर्चाबाबत (13 वा वित्त आयोग व विविध योजनांतर्गत बांधकामावरील खर्चाबाबत.)

ग्रामपंचायत शिरोडी बु., तालुका फुलंब्री, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 12) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत शिरोडी बु.चे लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायतीने विविध योजनांतर्गत केलेल्या विकास कामावर रक्कम रुपये 17,16,825/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सन 2015-2016 मध्ये ग्रामपंचायतीने 13 वा वित्त आयोग, मागास क्षेत्र विकास जिल्हा वार्षिक योजनेतून विविध कामावर रुपये 17,16,825/- खर्च केलेला असुन सदरील कामाचे मुल्यांकन नोंदविलेली मोजमाप पुस्तिका, अंदाजपत्रक, प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मान्यता इत्यादी लेखापरीक्षणात मागणी करुनही दर्शविलेले नसल्याने रोखवहीत नोंदविलेल्या खर्चाप्रमाणे विकास कामे पुर्ण झाले असल्याची खात्री लेखापरीक्षणात करता आली नाही. मुल्यांकन दर्शवून खात्री पटवावी अन्यथा संबंधीताकडून सदरील रक्कम वसुल करुन शासन खाती भरणा करावी.

2) महाराष्ट्र शासन, शासन परिपत्रक क्रमांक 2009/प्र.क्र.123/प्र.रा.7, दिनांक 21/01/2010 व सम क्रमांकाचे परिपत्रक दिनांक 08/02/2011 व महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-10/9/प्र.क्र.277/इमारती-2, दिनांक 25/01/2010 मधील परिच्छेद क्रमांक 2 नुसार बांधकाम कामगार कल्याण उपकर नियम 1998 अंतर्गत उपकर वसुल करण्याबाबत निर्देशित केलेले आहे. त्यानुसार 1 टक्के कामगार कल्याण उपकर वसुल करुन कामगार कल्याण मंडळाच्या बँक खात्यावर भरणा करणे व 1 टक्के कामगार विमा निधी कपात करुन विमा संचालक महाराष्ट्र शासन यांचेकडे भरणा करणे आवश्यक आहे. तथापि अशी कार्यवाही झालेली नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/साहित्य/1099/ प्र.क्र.56, दिनांक 03/06/2006 नुसार उपरोक्त कामावर वापरलेले साहित्य दर्जेदार असलेबाबतचे बांधकाम विभागाचे गुणनियंत्रक विभागामार्फत चाचणी अहवाल प्राप्त करुन घेतलेला नाही. त्यामुळे विहित दर्जा असलेले साहित्याचा वापर बांधकामावर केला असल्याची खात्री लेखापरीक्षणात झालेली नाही.

5.119 सुरुवातीची शिल्लक कमी दर्शवुन केलेल्या अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत हातमाळी, तालुका औरंगाबाद, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत हातमाळी, तालुका औरंगाबाद, जिल्हा औरंगाबाद यांनी वित्तीय वर्ष सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षणात रुपये 5,250/- अपहार केला असल्याचे दिसुन आले याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीचे रोख वहीची दिनांक 07/10/2017 रोजी ग्रामनिधी किर्दला एकुण जमा रुपये 30,809/- दर्शविली आहे. सदर दिनांकास रुपये 8,500/- खर्च वजा जाता रुपये 22,309/- अखेर शिल्लक दर्शविले आहे. तथापि दिनांक 14/10/2015 (दिनांक 08/10/2015 ते दिनांक 13/10/2015 दरम्यान व्यवहार नाही.) रुपये 22,309/- ऐवजी रुपये 17,059/- सुरुवातीची शिल्लक दर्शवुन संबंधितांनी रुपये 5,250/- चा अपहार केला आहे. तरी अपहाराची सदर रक्कम संबंधीताकडून वसुल करुन संबंधितावर ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक दिनांक 04/01/2017 नुसार कार्यवाही करावी.

5.120 विकास कामे / योजनेतर्गत केलेल्या बांधकाम खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत सावखेडा हादगाव, तालुका भोकरदन, जिल्हा जालना, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत सावखेडा हादगाव लेखापरीक्षण केले असता, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) विकास कामांच्या रक्कम रुपये 46,33,800/- या कामांना मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाजपत्रक तयार करून तंत्र शाखेने परिनिरीक्षण केले नाही. तसेच सक्षम प्राधिका-यांची व तांत्रिक मान्यता न घेता कामाचा आराखडा, प्राक्कलन, व प्राक्कलीत मुल्याबाबत आभिलेखे उपलब्ध न केल्याने प्राक्कलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवता आली नाही.

2) शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात आलेल्या कामावरील वाळू, खडी, मुरुम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून चाचणी करण्यात न आल्याचे आढळून आले. मोजमाप पुस्तिका अद्ययावत न ठेवल्याने कामाच्या मुल्याकंनाबाबत खात्री करता आली नाही.

3) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपजा/2000/प्र.क्र.837/पंरा837/ पंरा 8(35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी ठेकेदाराने कामावरील मंजूरांचा विमा उतरविण्यात आला नाही.

4) शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/2006/प्र.क्र.57ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार दर प्रति घनमीटर रुपये 70.67 प्रमाणे गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करण्यात आल्याचे आढळून आले नाही.

5) विकास कामे ही शासनाच्या / ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केली असलेबाबतचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाही. तसेच ग्रामपंचायतीने सदरील विकास कामे, फलके, जनतेच्या नजरेस पडेल अशाप्रकारे लावणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

5.121 साहित्य खरेदीतील अनियमितता.

ग्रामपंचायत नसडगांव, तालुका जालना, जिल्हा जालना, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 12) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत नसडगांव लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने रुपये 50,000/- किंवा त्यापेक्षा जास्त खरेदी करावयाची असेल, अशावेळी वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द करून निविदेव्दारे, तुलनात्मक प्रमाणात कमी दराचा वस्तूंची खरेदी करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) ग्रामपंचायतीने ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 2013/275/प्र.क्र.172, दिनांक 19/10/2011 नुसार साहित्य खरेदी व सेवा पुरवठा शासनाच्या सक्षम यंत्रणेकडून विहित कार्यपध्दती अनुसरून तांत्रिक तपासणी करून घेण्यात यावी. सदरील तपासणीच्या आधारे कार्यवाही करण्याचे दर्शविण्यात आले परंतु ग्रामपंचायतीने रुपये 1,09,950/- खर्च उक्त कार्यवाही न करता केला आहे.

5.122 पाणी पुरवठा समितीकडे निधी वर्ग रक्कम करणेबाबत.

ग्रामपंचायत झापेवाडी, तालुका शिरूर, जिल्हा बीड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 38) - ग्रामपंचायत झापेवाडी, तालुका शिरूर, जिल्हा बीड यांच्या सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान रक्कम रुपये 2,64,845/- इतके अनुदान प्राप्त झाले, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने भारत निर्माण अंतर्गत समिती गठण करून ग्रामपंचायतीच्या मासिक सभेत ठरावाने मान्यता घेवून भारत निर्माण योजनेतर्गत खाते उघडणे आवश्यक होते व नंतर रक्कम वर्ग करणे आवश्यक होती, परंतु अशी कार्यवाही केलेली नाही.

5.123 बांधकामे ठेक्याने देण्याबाबत अनियमितता व ग्रामपंचायतीने केलेल्या बांधकामाबाबत. (ग्रामनिधी / 13 वा वित्त आयोग / दलित वस्ती सुधार योजना)

ग्रामपंचायत राक्षसभुवन, तालुका शिरूर, जिल्हा बीड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत राक्षसभुवन, तालुका शिरूर, जिल्हा बीड यांच्या सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षण करित असताना ग्रामनिधी, 13 वा वित्त आयोग, दलित वस्ती सुधार योजने यातील एकुण 07 कामांवर रक्कम रुपये 13,19,585/- खर्च केला आहे, याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 चे नियम 56(1) नुसार रक्कम रुपये 50,000/- पेक्षा अधिक खर्चाच्या प्रत्येक बांधकामासाठी निविदा मागवून विकास काम करणे आवश्यक असताना नियमबाह्यपणे निविदा न मागवताच सर्व कामे दिल्याचे दिसते. ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्रक्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्था अंतर्गत रुपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी / सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे. तरी अशी कार्यवाही केल्याचे निदर्शनास आले नाही.

2) आयकर, मुल्यवर्धित कर, गौणखनिज स्वामित्वधन, कामगार कल्याण उपकर नियमानुसार कपात केलेला नाही.

3) काम सुरु होण्यापूर्वी कामावर वापरण्यात येणा-या वाळू, खडी, मुरुम यांची चाचणी करणे आवश्यक आहे, तरी अशी कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

4) अनुक्रमांक 01 ते 07 चे कामांच्या प्रशासकीय मान्यता, अनुक्रमांक 3 वगळता इतर कामांची तांत्रिक मान्यता व अनुक्रमांक 1,2,5 चे मोजमाप मुल्यांकन लेखापरीक्षणास उपलब्ध करण्यात आले नाहीत.

5) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम 168 कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणी करणे आवश्यक आहे, तथापि, कार्यकारी अभियंता यांनी अशी तपासणी केलेली नाही.

6) पालखी मार्ग रस्त्यावर रक्कम रुपये 1,79,000/- खर्च झाला आहे. परंतु सदर कामाचे मुल्यांकन रक्कम रुपये 1,70,240/- झाले आहे. म्हणजेच रक्कम रुपये 8,760/- मुल्यांकनापेक्षा जादाचा खर्च झाला आहे.

5.124 महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहीम अनुदानाबाबत.

ग्रामपंचायत वाघोरा, तालुका माजलगाव, जिल्हा बीड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 36) - ग्रामपंचायत वाघोरा, तालुका माजलगाव, जिल्हा बीड यांच्या सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान ग्रामपंचायतीने महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहीम अनुदानाबाबत अभिलेखे न दर्शविलेबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तंमुगा-1008/सीआर/43/2008/पोल 15, दिनांक 14/08/2008 अन्वये महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहीम अंतर्गत तंटामुक्त झालेल्या गावांना लोकसंख्येच्या आधारावर शासनाच्या वतीने पुरस्काराची रक्कम प्रदान करण्यात येते. सदर रक्कमेच्या विनियोगाबाबत उपरोक्त शासन निर्णयातील परिशिष्ट 7 मध्ये शासनाने दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार तपासणी करण्यात यावी. परंतु याबाबतचे अभिलेखे अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 26/10/2016 अन्वये मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून दिलेले नाहीत.

5.125 मोबाईल मनोरे व अन्य मनोरे यावर कर आकारणी करणेबाबत.

ग्रामपंचायत कोळगाव, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 28) - ग्रामपंचायत कोळगाव, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड यांच्या सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान ग्रामपंचायतीने मोबाईल मनोरे व अन्य मनोरे यावर कर आकारणी बाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, पत्र क्रमांक व्हीपीएम-2606/प्र.क्र.4223/पं.रा4(22), दिनांक 09/01/2006 अन्वये मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम कलम 124 व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत कर व फी नियम 1960 नुसार मोबाईल टॉवरवर आरसीसी स्ट्रक्चर नुसार कर आकारणी 80 पैशापासून वेगवेगळ्या प्रकारासाठी 400 पैसेपर्यंत प्रति फुटासाठी

दर लागू असुन त्याप्रमाणे कर आकारणी करुन वसुल करणे आवश्यक होते, परंतु सदर प्रमाणे वसुली झालेबाबतचे लेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

5.126 दलित वस्ती सुधार योजनेचे अभिलेखे सादर न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत धारवंटा, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत धारवंटा, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड यांच्या सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान ग्रामपंचायतीने दलित वस्ती सुधार योजनेचे अभिलेखे सादर न केलेबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने दलित वस्ती सुधार योजनेचा निधी ग्रामसेवक व गटविकास अधिकारी यांचे संयुक्त खातेतूनच खर्च करावयाचा असतो, परंतु दलित वस्ती सुधार योजनाचा निधी ग्रामनिधीकडे वर्ग करुन खर्च करण्यात आल्याचे दिसुन येते. अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 18/02/2017 अन्वये मागणी करुनही दलित वस्ती सुधार योजनेचे नमुना नंबर 05 रोख किर्द व बँक पासबुक लेखापरीक्षणास उपलब्ध केले नाहीत. त्यामुळे सदर खर्चाची सत्यता पडताळता आली नाही.

5.127 शासनाकडून प्राप्त निधीतुन केलेल्या विविध विकास कामाबाबत.

ग्रामपंचायत फरकंडा, तालुका पालम, जिल्हा परभणी, सन 2010-2011 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत फरकंडा, तालुका पालम, जिल्हा परभणी, येथे सन 2010-2011 ते 2013-2014 या वित्तीय वर्षात ग्रामपंचायतीस शासनाकडून / जिल्हा परिषदेकडून रक्कम रुपये 22,34,108/- अनुदाने प्राप्त झाले असुन त्या अनुदानातुन विविध कामावर रक्कम रुपये 22,34,108/- खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45(6)(घ) नुसार व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय (पुरक/शुध्दीपत्रक) क्रमांक बाविआ-2005/प्र.क्र.390/वित्त-4, दिनांक 05/01/2006 नुसार पंचायतीने विकास योजनेवर कोणताही खर्च करणेसाठी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षणाच्यावेळी ग्रामसभेच्या इतिवृत्तांची नोंदवही न दर्शविल्यामुळे याबाबत खात्री होऊ शकली नाही.

2) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपअ-2000/प्र.क्र.156/पं.रा.8, दिनांक 29/01/2004 नुसार व अधिनियमातील तरतुदी नुसार निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेच्या नोंदी स्थावर मालमतेची नोंदवही नमुना नंबर 25 व रस्ते नोंदवही नमुना नंबर 26 मध्ये घेणे आवश्यक आहे. तथापि उपरोक्त प्रमाणे निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेची नोंद संबंधीत नोंदवहीत घेतल्याचे दर्शविले नाही.

3) उपरोक्त कामाची प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मंजूरी, प्राक्कलने इत्यादी अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे सदरील कामांना प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी असल्याबाबत तसेच मंजुर प्राक्कलनाप्रमाणेच कामे झालेबाबत लेखापरीक्षणास खात्री पटू शकली नाही.

4) उपरोक्त बाब क्रमांक 1, 3 ते 19 या कामाची मोजमाप पुस्तिका, अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे सदरील कामांना प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी असल्याबाबत तसेच मंजुर प्राक्कलनाप्रमाणेच कामे झालेबाबत लेखापरीक्षणास खात्री पटू शकली नाही. प्रशासकीय मान्यता व तांत्रिक मंजूरी दर्शवुन खात्री पटवावी.

5) उपरोक्त कामे ग्रामपंचायतीच्या मालकीच्या जागेवरच केलेबाबत नमुना नंबर 27 जमिनीची नोंदवही मध्ये नोंद दर्शविली नाही. नोंदवही दर्शवुन याबाबत खात्री पटवावी.

6) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) तसेच महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1093, दिनांक 16/07/1993 नुसार रुपये 1,000/- पेक्षा जास्त रक्कमेची खरेदी दरपत्रके मागवुन व दराचा तुलनात्मक विचार करुन तसेच साहित्याच्या दर्जाचा विचार करुन करावयास पाहिजे. परंतु उपरोक्त नमुद खरेदी दरपत्रकाशिवाय केलेली आहे. दरपत्रकाशिवाय खरेदी केल्यामुळे

स्पर्धात्मक दराचा फायदा झाला, असे म्हणता येणार नाही. पर्यायाने सदरील खरेदीत ग्रामपंचायतीचे अर्थिक नुकासान झाले असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

7) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) प्रमाणे रक्कम रुपये 500/- वरील देय रक्कमांचे प्रदान धनादेशाव्दारे करणे आवश्यक असताना रोखीने प्रदान केले आहे. सदरील आर्थिक अनियमिततेबाबत खुलासा करावा तसेच रुपये 500/- वरील प्रदाने रोखीने करण्याचे कटाक्षाने टाळावे.

लेखापरीक्षणात सदरील कामाच्या मोजमाप पुस्तीकांची तपासणी केली असता त्यात काही कामाच्या गौण खनिज स्वामित्व धन (रॉयल्टी) ची परीगणना केली आहे. तथापि सदरील रक्कमा संबंधीत खाती भरणा केल्याचा (धनादेश काढल्याचा) खर्च नोंदविलेला नाही. तरी सर्व कामांतील सदरील रक्कमा संबंधीत खाती भरणा करावा.

5.128 बँक पासबुकातुन रक्कमा उचल करुन खर्च न नोंदविता संशयित अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत कुपटा, तालुका सेलु, जिल्हा परभणी, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत कुपटा, तालुका सेलुचे सन 2012-2013 ते 2013-2014 चे लेखापरीक्षणात सादर केलेल्या ग्रामनिधी व तेरावा वित्त आयोग सामान्य किर्द नमुना नंबर पाच व बँक खात्यांची तपासणी केली असता रक्कम रुपये 7,90,610/- बँक खात्यातुन रक्कमा आहरीत केल्याचे व हात शिल्लकेतुन बँक भरणा अथवा खर्च न नोंदविल्याचे दिसुन आले.

लेखापरीक्षणात सादर केलेल्या बँक पासबुकांची तपासणी केली असता वरीलप्रमाणे बँक खात्यातुन रक्कमा उचल केल्याचे दिसुन आले. तथापि, सदरील रक्कमा कशासाठी व कोणास अदा केल्या याबाबत, किर्दवर काहीही उल्लेख केलेला नाही. तसेच सदरील खर्चाचे प्रित्यर्थ कोणतेही प्रमाणके, खर्चास मंजुरी इत्यादी सादर केले नाहीत. लेखापरीक्षणात अर्धसमासपत्र क्रमांक 02, दिनांक 12/08/2015 अन्वये याबाबत खुलासा मागविला असता सदरील रक्कमाबाबतचे सादरचे अभिलेखे पदभारात मिळाले नसल्याबाबत खुलासा केला आहे. तसेच महाराष्ट्र ग्रामपंचायत हिशोब तपासणी नियम 1958 चे कलम 57(3) प्रमाणे ग्रामनिधीच्या अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. सबब सदरील रक्कम रुपये 7,90,610/- चा तत्कालीन ग्रामसेवक श्री.एस.बी.तोटेवाड यांनी अपहार केल्याचा संशय आहे. तरी सदरील रक्कम रुपये 7,90,610/- संबंधीताकडुन वसुल करुन ग्रामनिधी, दलित वस्ती सुधार योजना व तेरावा वित्त आयोग निधीचे बँक खाती भरणा करावी.

5.129 शासनाकडुन प्राप्त निधीतुन केलेल्या विविध विकास कामांबाबत.

ग्रामपंचायत हट्टा, तालुका सेलु, जिल्हा परभणी, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत हट्टा, तालुका सेलु, जिल्हा परभणी येथे सन 2012-2013 ते 2013-2014 या वित्तीय वर्षात ग्रामपंचायतीस शासनाकडुन / जिल्हा परिषदेकडुन रक्कम रुपये 7,67,300/- अनुदाने प्राप्त झाली असुन त्या अनुदानातुन विविध कामांवर खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45(6)(घ) नुसार व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय (पुरक/शुध्दीपत्रक) क्रमांक बाविआ-2005/प्र.क्र.390/वित्त-4, दिनांक 05/01/2006 नुसार पंचायतीने विकास योजनेवर कोणताही खर्च करणेसाठी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षणाच्यावेळी ग्रामसभेच्या इतिवृत्तांची नोंदवही न दर्शविल्यामुळे याबाबत खात्री होऊ शकली नाही. ग्रामपंचायतीने अशी मान्यता न घेताच कामे पुर्ण केल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

2) उपरोक्त कामाची प्रशासकीय मान्यता, तांत्रिक मंजुरी, प्राक्कलने इत्यादी अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली नाहीत. त्यामुळे सदरील कामांना प्रशासकीय व तांत्रिक मंजुरी असल्याबाबत तसेच मंजुर प्राक्कलनाप्रमाणेच कामे झालेबाबत लेखापरीक्षणास खात्री पटू शकली नाही. प्रशासकीय मान्यता व तांत्रिक मंजुरी दर्शवुन खात्री पटवावी.

3) झालेल्या कामाच्या मोजमापाच्या नोंदी मोजमाप पुस्तिकेत घेवून देयकाचे प्रदान करणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षणाच्यावेळी अनुक्रमांक 1 ते 12 च्या कामाची मोजमाप पुस्तिका उपलब्ध करून देण्यात न आल्याने सदर काम मंजूर प्राकलनाप्रमाणे व प्राक्कलनातील विनिर्देशानुसार झाल्या बाबत खात्री करता आली नाही.

4) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपअ-2000/प्र.क्र.156/पं.रा.-8, दिनांक 29/01/2004 नुसार व अधिनियमातील तरतुदी नुसार निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेची नोंदीवही नमुना नंबर 25 व रस्ते नोंदवही नमुना नंबर 26 मध्ये घेणे आवश्यक आहे. तथापि उपरोक्त प्रमाणे निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेची नोंद संबंधीत नोंदवही घेतल्याचे दर्शविले नाही.

5) उपरोक्त कामे ग्रामपंचायतीच्या मालकीच्या जागेवरच केलेबाबत नमुना नंबर 27 जमिनीची नोंदवही मध्ये नोंद दर्शविली नाही.

6) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) तसेच महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1093, दिनांक 16/07/1993 नुसार रक्कम रुपये 1,000/- पेक्षा जास्त रक्कमेची खरेदी दरपत्रके मागवून व दराचा तुलनात्मक विचार करून तसेच साहित्याच्या दर्जाचा विचार करून करावयास पाहिजे. परंतु उपरोक्त नमुद खरेदी दरपत्रकाशिवाय केलेली आहे. दरपत्रकाशिवाय खरेदी केल्यामुळे स्पर्धात्मक दराचा फायदा झाला असे म्हणता येणार नाही. पर्यायाने सदरील खरेदीत ग्रामपंचायतीचे अधिक नुकसान झाले असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

7) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) प्रमाणे रक्कम रुपये 500/- वरील देय रकमांचे प्रदान धनादेशाद्वारे करणे आवश्यक असताना रोखीने प्रदान केले आहे.

5.130 दिनांक 01/11/2013 ते दिनांक 31/03/2014 या कालावधीची ग्रामनिधीची सामान्य किर्द, कराची पावती-पुस्तके, प्रमाणके लेखापरीक्षणात न दर्शविणेबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळगांव (का) तांडा, तालुका जिंतुर, जिल्हा परभणी, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत पिंपळगांव काजळे तांडा, तालुका जिंतुरच्या सन 2012-2013 ते 2013-2014 च्या लेखापरीक्षणात दिनांक 01/11/2013 ते 31/03/2014 या कालावधीची ग्रामनिधीची सामान्य किर्द कर वसुलीची पावती-पुस्तके, प्रमाणके व त्याअनुषंगिक अभिलेखे उपलब्ध झाली नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) बँकेत अनुदानाची जमा झालेली रक्कम रुपये 17,0,869/-आहे. व बँकेतून काढलेली रक्कम रुपये 1,71,919/- आहे. परंतु याबाबतची सामान्य किर्द, प्रमाणके व त्या अनुषंगिक इतर अभिलेखे लेखापरीक्षणात सादर केलेली नाहीत. त्यामुळे बँक पासबुकात जमा असलेल्या अनुदानाच्या रक्कमा व वेळोवेळी बँकेतून काढलेल्या रक्कमा कोणत्या कामाकरीता होत्या हे समजु शकले नाही.

2) उक्त कालावधीची किर्द, कर वसुलीची पावती-पुस्तके, प्रमाणके लेखापरीक्षणात अर्धसमास पत्र क्रमांक 1, दिनांक 22/09/2015 रोजी लेखी मागणी करूनही उपलब्ध झाली नाहीत.

3) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) अन्वये ग्रामपंचायतीच्या जमा-खर्चाचा हिशोब विहित नोंदवहीत ठेवणे व त्या अद्ययावत करणे ही जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) अन्वये पंचायतीच्या नावे वेळोवेळी मिळणा-या रक्कमा व इतर रकमांच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक व सरपंच यांची आहे. परंतु सदरील प्रकरणी त्यांनी आपली जबाबदारी व्यवस्थितरित्या पार पाडलेचे दिसून येत नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक APT/2011/ प्र.क्र.142/आस्था-9, दिनांक 03/05/2011 अन्वये ग्रामसेवकांनी त्यांचा पदभार सांभाळतांना त्यांच्या अखत्यारीत सर्व कागदपत्रे, नोंदवह्या व इतर अभिलेखे अद्ययावत ठेवून त्याबाबत विस्तार अधिकारी (पंचायत) यांचे प्रमाणपत्र प्रत्येक तिमाहीच्या शेवटी घेवून ते अभिलेख्यात ठेवावे. असे स्पष्ट निर्देश असताना अशी कार्यवाही न झाल्याने सदर अनियमितता झालेचे दिसून येते.

5) सदरील कालावधीत करवसुलीतील करवसुलीचा आढावा घेवून तसेच बँक पासबुकातील जमा-उचल रक्कमां बाबतचा आढावा घेवून संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करून ग्रामनिधीची रक्कम रुपये 3,300/- वसूल करून ग्रामनिधी बँक खाते जमा करावी.

6) ग्रामनिधी खातेमध्ये विकास कामाचे रुपये 1,68,619/- जमा झाले असून त्यापैकी रक्कम रुपये 1,68,619/- बँकेतून उचल केलेले आहेत. परंतु सदर रक्कमे बाबतची किर्द, प्रमाणके व मुल्यांकनाबाबतची अभिलेखे लेखापरीक्षणात दर्शविली नाहीत. त्यामुळे सदरील रक्कम कोणत्या कामाकरीता होती, हे समजु शकले नाही.

5.131 सि सि रोड बांधकाम किर्द न दर्शविणेबाबत.

ग्रामपंचायत रावराजूर, तालुका पालम, जिल्हा परभणी, सन 2011-2012 ते 2013-2014 (परीच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत रावराजूर, तालुका पालमचे सन 2011-2012 ते 2013-2014 चे लेखापरीक्षणात सादर केलेल्या ग्रामनिधी, सामान्य किर्द, नमुना नंबर 5 व पीडीसीसी बँक शाखा रावराजूर खाते क्रमांक 008611155003541 ची तपासणी केली असता बँक पासबुकातून दिनांक 03/06/2011 रोजी रुपये 1,03,000/- व दिनांक 27/07/2011 रोजी रुपये 03,75,900/- आहरण केल्याचे दिसून आले. तथापि, किर्दवर सदरील रक्कमा अनुक्रमे रुपये 1,05,000/- व रुपये 3,71,000/- अशा दर्शविल्या आहेत व सदरील रक्कमा सि सि रोड बांधकाम किर्दवर वर्ग केल्याचा सामान्य किर्दवर उल्लेख केलेला आहे. तथापि, सदरील रक्कमा ज्या किर्दवर वर्ग केल्याबाबत नमूद केले आहे, ती किर्द लेखापरीक्षणात सादर केलेली नाही. तसेच सदरील खर्चाबाबतची प्रमाणके, नोंदवही अथवा मोजमापपुस्तिका लेखापरीक्षणात सादर केलेली नाही. त्यामुळे सदर खर्चाबाबत लेखापरीक्षणात खात्री करता आली नाही.

त्यामुळे सदरील रक्कम रुपये 4,78,900/- चा गैरव्यहार झाल्याचा संशय वाटतो. तरी याबाबत सर्वकष चौकशी करून खुलासा करावा व खर्चाबाबत सदरील किर्द दर्शवून खात्री पटवावी, अन्यथा सदरील रक्कम रुपये 4,78,900/- संबंधीत ग्रामसेवक श्री. बी. वाय. सय्यद यांचेकडून वसूल करून अनूपालन दर्शवावे.

5.132 प्रमाणके लेखापरीक्षणास न दर्शविलेबाबत.

ग्रामपंचायत पुसेगाव, तालुका सेनगाव, जिल्हा हिंगोली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परीच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायतीने लेखापरीक्षण वर्षात एकूण रक्कम रुपये 1,75,392/- ची खर्चाची प्रमाणके लेखापरीक्षणास दर्शविले नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने लेखापरीक्षण वर्षामध्ये विविध बाबीवर केलेल्या खर्चाची प्रमाणके उपलब्ध करून दिली नाहीत. अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 16/09/2015 अन्वये लेखी मागणी करण्यात आलेली असून सदरील प्रमाणकांचे लेखापरीक्षण होवू शकले नाही. तसेच पाणी पुरवठ्यावर रक्कम खर्च दर्शविण्यात आली आहे. सदरील खर्चाची मोजमाप पुस्तिका किंवा नमुना नंबर 23 लेखापरीक्षणास उपलब्ध करण्यात आले नाही.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3) (अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त प्रमाणे नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीचा संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही.

3) संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करण्यात येवून रक्कम रुपये 1,75,392/- वसूल करण्यात यावी.

5.133 ग्रामनिधीतून खर्च तपशिलाशिवाय रक्कम प्रदान करणेबाबत.

ग्रामपंचायत पुसेगाव, तालुका सेनगाव, जिल्हा हिंगोली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परीच्छेद क्रमांक 14) - ग्रामपंचायतीने लेखापरीक्षण वर्षात रक्कम रुपये 75,500/- दिल्याचे आढळून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदरील रक्कमा कोणत्या कारणासाठी दिलेल्या आहेत त्या बाबतची नोंद नमुना नंबर 5 वर नाही. तसेच दिलेल्या रक्कमांची नोंद अनामतीची नोंद नमुना नंबर 20 मध्ये घेण्यात आलेली नाही. तसेच ग्रामनिधीचा वापर लोकोपयोगी कार्याकरिता आवश्यक असून सदरील रक्कमेतून कोणतेही काम केल्याचे दिसून येत नाही.

2) लेखापरीक्षण पूर्ण होईपावेतो सदरील रक्कमेचे समायोजन करण्यात आले नसून अनामत येणे बाकी आहे. दिलेल्या अनामतीचा वापर झाल्यानंतर त्याबाबत खर्चाची प्रमाणके देयके सादर करणे आवश्यक होते. परंतु त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही. दिलेल्या रक्कमांचा विनियोग न करता गैरव्यवहार झाला असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5.134 अभिलेखे लेखापरीक्षणास सादर न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत वाकोडी, तालुका कळमनुरी, जिल्हा हिंगोली, सन 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायतीस लेखापरीक्षण वर्ष 2013-2014 चे अभिलेखे अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 05/10/2015 अन्वये लेखी मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेले नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) 13 वा वित्त आयोगातून, दलित वस्ती सुधार योजना, शौचालय अनुदान व ग्रामनिधी योजनेतून केलेल्या कामाच्या मोजमाप पुस्तिका, संचिका, प्राक्कलने, प्रमाणके इत्यादी लेखापरीक्षणास अर्धसमास पत्रान्वये मागणी करूनही उपलब्ध झाले नाहीत.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3) (अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त प्रमाणे नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीचा संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. याबाबत ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक लेखाप/2007/प्र.क्र.712/वित्त-4, दिनांक 24/09/2008 व दिनांक 18/02/2014 मधील सूचनांनुसार अभिलेखे उपलब्ध न होणेबाबत सर्व संबंधीतांवर दंडात्मक कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

5.135 रोख पुस्तकात निनावे खर्च नोंदवलेल्या रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत गारगोटवाडी, तालुका भोकर, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8 (अ)) - ग्रामनिधी सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी रोखपुस्तक पान क्रमांक 62, दिनांक 26/06/2015 रोजी रुपये 6,200/- इतका खर्च निनावे स्वरूपात नोंदवून रोखपुस्तकातील अखेर शिल्लक रुपये 6,200/- ने घटविली आहे.

याबाबत मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब तपासणी 1959 चे नियम 5(1) अन्वये नमुना क्रमांक 3 ते 27 मध्ये अभिलेखे ठेवण्याची जबाबदारी संबंधीत ग्रामसेवक / ग्रामविकास अधिकारी यांची आहे. तसेच ग्रामपंचायत अधिनियमाचे कलम 62(4) अन्वये ग्रामपंचायतीचे लेखे/अभिलेखे अदयावत ठेवण्याची जबाबदारी सुध्दा संबंधीत ग्रामसेवक यांची आहे.

कर्तव्यात कसूर करून गंभीर वित्तीय अनियमितता करण्याची उद्दिष्ट कोणते याबाबत समर्पक खुलासा करावा. रोखपुस्तकाचे निनावे खर्च नोंदवणे व नोंदवलेल्या त्या खर्चाचे प्रमाणके / अनुषंगिक अभिलेखे ग्रामपंचायतीचे दप्तरी/अभिरक्षेत न ठेवणे ही बाब गंभीर स्वरूपाची असून संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम वसूलीची कार्यवाही होणे आवश्यक आहे. संबंधीताकडून रक्कम रुपये 6,200/- वसूल करून ग्रामनिधी रोखपुस्तक तथा बँक भरणा पावतीसह अनुपालन सादर करावे.

5.136 रोख पुस्तक (नमुना नंबर 5) तथा अनुषंगिक अभिलेखे अद्ययावत नसतांना बँकेतून केलेल्या नियमबाह्य आहरण रक्कमांचे वसूलीबाबत.

ग्रामपंचायत पांगरी, तालुका लोहा, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामनिधी अंतर्गत योजनांचे सन 2015-2016 चे लेखापरीक्षणात ग्रामपंचायतीने तेरावा वित्त आयोग निधीचे रोखपुस्तक नमुना नंबर 5 तथा खर्चाचे अनुषंगिक अभिलेखे अद्ययावत न ठेवता (उदा. नंबर 5,15, मोजमाप पुस्तिका, प्राक्कलने, साठा नोंदवह्या) केवळ बँकेतून रक्कमांचे नियमबाह्य आहरण (Withdrawal) केल्याचे निदर्शनास आले.

13 वा वित्त आयोग निधीचे दिनांक 05/06/2015 ते 29/09/2015 या कालावधीतील रोखपुस्तक तथा अनुषंगिक अभिलेखे अद्ययावत न ठेवता उपरोक्त कालावधीत रक्कम रुपये 1,98,200/- चे बँक खाते क्रमांक 0491100324 देना बँक शाखा लोहा येथुन नियमबाह्य आहरण केल्याचे निदर्शनास आले. आहरण रक्कमा कोणत्या विकासकामांसाठी आहरित करण्यात आल्या याची अभिलेखे अद्ययावत नसल्याने तपासणी करता आली नाही.

याबाबत मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1959 चे नियम 62(4) व कलम 5(1) अन्वये ग्रामपंचायतीचे आवश्यक अभिलेखे अद्ययावत ठेवणे व त्याची निगा राखणे याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत ग्रामसेवक यांची आहे. परंतु त्याप्रमाणे कार्यवाही केली नाही.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 चे नियम 19(7) (2,3,6,7,10)23,24(ख) व 25(2) अन्वये रोखपुस्तक नमुना नंबर 05 तसेच नियम 21,22 (2,3,4,5,6) 25(1)] 32(5), 33 (2,3,4) (च), 36 (2),38(1), 66 (1) नुसार दैनिक रोख पुस्तक ठेवणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही केली नाही.

13 वा वित्त आयोग निधीचे आहरण रक्कमांबाबतचे आवश्यक अभिलेखे अद्ययावत न ठेवल्याने आहरण रक्कमांचा संबंधीताकडून गैरव्यवहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. याबाबत योग्य ती प्रशासकीय चौकशी करून व जबाबदारी निश्चित करावी.

5.137 निनावी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत वाई, तालुका मुदखेड, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामनिधी अंतर्गत सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणात ग्रामनिधीची किर्द तपासली असता किर्दवर खालीलप्रमाणे निनावी खर्च नोंदविलेला आहे. परंतु नोंदविलेल्या खर्चाव्दारे कोणते साहित्य खरेदी करण्यात आले अथवा कोणत्या बाबीवर खर्च करण्यात आला तसेच कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणते साहित्य खरेदी केले याबाबत कुठल्याही प्रकारची सुस्पष्ट नोंद किर्दवर करण्यात आली नाही. तसेच नमुना नंबर 15 न ठेवल्याने किर्दमध्ये नोंदविलेल्या निनावे खर्चाव्दारे कोणत्या बाबीवर खर्च करण्यात आला व त्या खर्चाचे पृष्ठार्थ नमुना नंबर 15 मधील योग्य त्या नोंदी व प्रमाणके पडताळता आली नाहीत. यावरून स्पष्ट होते की, उपरोक्त नोंदविलेल्या रक्कमेचा विनियोग पंचायतीच्या कामाकरीता न करता, अथवा पंचायतीच्या दैनंदिन उपयोगाच्या साहित्याची खरेदी न करता किर्दीतील शिल्लकेत घट करण्याच्या उद्देशाने निनावे खर्च नोंदवून ग्रामनिधी अंतर्गत मोजमाप पुस्तिका न दर्शविल्यामुळे काम न करताच खोटे खर्च नोंदवून रक्कमेचा अपहार केल्याचे स्पष्ट होते. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 (3) नुसार निधीची सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी घेतल्या नसल्याचे दिसून येते. तरी शिल्लकेत घट करण्याच्या उद्देशाने नोंदविलेल्या निनावे खर्चाबाबत संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम रुपये 8,050/- संबंधितावर वसूल करून सदर रक्कम ग्रामनिधी बँक खाते मध्ये जमा करावी.

5.138 ग्रामनिधीमधील निनावी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत नागठाणा बु., तालुका उमरी, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत नागठाणा बु. च्या लेखापरीक्षणात ग्रामनिधीची किर्द तपासली असता किर्दवर निनावी खर्च नोंदविला आहे. परंतु नोंदविलेल्या खर्चाव्दारे कोणते साहित्य खरेदी करण्यात आले अथवा कोणत्या बाबीवर खर्च करण्यात आला तसेच कोणत्या पुरवठादारांकडून कोणते साहित्य खरेदी केले याबाबत कुठल्याही प्रकारची सुस्पष्ट नोंद किर्दवर करण्यात आली नाही. तसेच नमुना नंबर 15 न ठेवल्याने किर्दमध्ये नोंदविलेल्या निनावी खर्चाव्दारे कोणत्या बाबीवर

खर्च करण्यात आला व त्या पृष्ठार्थ नमुना नंबर 15 मधील योग्य त्या नोंदी व प्रमाणके पडताळता आली नाहीत यावरून स्पष्ट होते की, उपरोक्त नोंदविलेल्या रक्कमेचा विनियोग पंचायतीच्या कामाकरीता न करता अथवा पंचायतीच्या दैनंदिन उपयोगाच्या साहित्याची खरेदी न करता किर्दमधील शिल्लकेत घट करण्याच्या उद्देशाने निनावी खर्च नोंदवून ग्रामनिधी अंतर्गत मोजमाप पुस्तिका न दर्शविल्यामुळे काम न करताच खोटे खर्च नोंदवून रक्कमेचे अपहार केल्याचे स्पष्ट होते. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 (3) नुसार निधीची सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. परंतु ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी घेतल्या नसल्याचे दिसून येते. तरी शिल्लकेत घट करण्याच्या उद्देशाने नोंदविलेल्या निनावे खर्चाबाबत संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम रुपये 7,99,393/- संबंधितावर वसूल करून सदर रक्कम ग्रामनिधी बँक खाते मध्ये जमा करून अनुपालन दर्शवावे.

5.139 प्रमाणकाशिवाय खर्च नोंदविणेबाबत.

ग्रामपंचायत रत्नापुर, तालुका कळंब, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2012-13 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायतीने नोंदविलेल्या खर्चाबाबतची प्रमाणके अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 30/07/15 अन्वये मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून न दिल्यामुळे प्रत्यक्षात खर्च हा ग्रामपंचायतीच्या कामासाठीच करण्यात आला आहे काय याबाबत पडताळणी करता आली नाही. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार पंचायतीने नमुना नंबर 15 चे वर्गीकरण व मंजूरी नोंदवहीमध्ये सर्व प्रमाणके नोंदवून त्यावर खर्च नोंदविणे आवश्यक आहे. तसेच प्रत्येक नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायत सभेची मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. परंतु प्रमाणके नमुना नंबर 15 मध्ये नोंदविलेली नसल्यामुळे याबाबत पडताळणी करता आली नाही.

5.140 निनावी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत रत्नापूर, तालुका कळंब, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2012-2013 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायतीचे किर्दवर रक्कम रुपये 2,52,164/- खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. परंतु खर्चाबाबतचा कोणताच तपशील किर्दवर दर्शविण्यात आलेला नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

रोजकिर्दला कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणती खरेदी करण्यात आली अथवा कोणत्या व्यक्तीकडून काय काम करून घेण्यात आले याबाबत कोणतीच नोंद किर्दवर करण्यात आलेली नाही, अथवा खरेदी केलेल्या साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 वर घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा कोणत्या कामावर करण्यात आला आहे याबाबत लेखापरीक्षणात पडताळणी करण्यात आली नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)(अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीने संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत नमुना नंबर 6 व 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च प्राधिकृत केलेला नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून सदर रक्कमेचा अपहार केल्याचे दिसून येते.

संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्ययावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे, अशी बाब केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशीअंती संबंधीत ग्रामसेवक यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून निनावे खर्च नोंदवून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 2,52,164/- व्याजासह वसूल करावी व ग्रामनिधीत जमा करून पुर्तता दर्शवावी.

5.141 बँक उचल रक्कम किर्द जमा / नोंद घेतले नसलेबाबत व खर्च केलेली रक्कम वसुल करणेबाबत.

ग्रामपंचायत मसला (खुर्द), तालुका तुळजापुर, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायत मसला (खुर्द) चे सन 2010-2011 ते 2012-2013 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात बँक खातेमधुन रक्कम रुपये 2,03,950/- उचल करून, किर्दीला नोंद न घेता खर्च केल्याचे बँक पासबुकातील शिल्लक रकमेवरून दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त दर्शविल्याप्रमाणे ग्रामनिधी बँक खात्यातुन उचल केलेली रक्कम रोखवहीत जमा घेवुन खर्च आलेला नाही. बँक पासबुकानुसार उचल केलेली रक्कम शिल्लकेतुन कमी दर्शविण्यात आलेली आहे. त्यामुळे सदर कालावधीत रक्कम उचलण्यात येवुन खर्च करण्यात आली आहे हे स्पष्ट होते. परंतु त्याची रोखवहीमध्ये नोंद न घेता खर्च करण्यात आला आहे. त्यामुळे या रक्कमा उचलण्यात आल्याचे दिसून येते व ज्याची नोंद रोखवहीमध्ये आढळुन येत नाही अथवा त्याचा खर्चही नोंदविण्यात आलेला नाही.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)(अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे.

3) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात ग्रामपंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीचा संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत प्रमाणके ठेवलेले नाहीत. नमुना नंबर 06 व नमुना नंबर 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवुन खर्च हा प्राधिकृत केलेला नाही. तसेच कोणत्या कामावर अथवा कोणत्या कारणांसाठी खर्च केलेला आहे, याची नोंद किर्दीवर घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून रक्कमेचा हानी / अपहार केल्याचे दिसून येते.

4) संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्ययावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे, व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे अशा बाबी केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशी करून संबंधीत ग्रामसेवक यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून सदर उचल केलेल्या रक्कमेबाबत योग्य त्याअभिलेख्याव्दारे लेखापरीक्षणाची खात्री पटवावी अन्यथा बँक उचल करून खर्च करून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 2,03,950/- संबंधीत ग्रामसेवकांकडुन व्याजासह वसुल करावी व ग्रामनिधी जमा करून लेखापरीक्षणास अनुपालन सादर करावे.

5.142 किर्द वर्ग दर्शविलेली रक्कम प्रत्यक्षात त्या-त्या किर्दवर जमा नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत मसला (खुर्द), तालुका तुळजापुर, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2010-2011 ते 2012-2013 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत मसला (खुर्द) चे सन 2010-2011 ते 2012-2013 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी किर्दमधुन दुस-या किर्दवर / खात्यावर रक्कम जमा केल्याचे आढळुन आले नाही. त्यामुळे केवळ किर्द वर्ग दर्शवुन सदर रक्कम रुपये 5,94,500/- लेख्याबाहेर ठेवुन त्याचा अपहार करण्यात आल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त दर्शविल्याप्रमाणे ग्रामनिधीतुन दुस-या योजनेच्या किर्दीवर रक्कम वर्ग करून खर्च नोंदविला आहे. परंतु अर्धसमासपत्रांन्वये मागणी करूनही ग्रामनिधी किर्दी वरून दुस-या किर्दीवर रक्कम वर्ग केल्याची उपकिर्द / पोटकिर्द लेखापरीक्षणास दर्शविली नाही. त्यामुळे रक्कमेचा खर्च नोंदवुन शिल्लकेतुन रक्कम कमी करण्यात आली आहे. तसेच सदरील रक्कम लेख्याबाहेर ठेवुन सदर रक्कमेचा संशयीत हानी / अपहार केल्याचे दिसून येते.

2) ग्रामसेवकाने धनादेश पुस्तिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध न केल्यामुळे सदरील धनादेशाव्दारे उचल केलेली रक्कम किर्द वर्ग संबंधीत व्यक्तीच्या नांवे प्रदान केल्याबाबत लेखापरीक्षणात खात्री पटत नाही. तरी योग्य अभिलेखेव्दारे लेखापरीक्षणाची खात्री पटवावी.

3) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57 (3) (अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे.

4) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात ग्रामपंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीचा संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत प्रमाणके ठेवलेले नाहीत. नमुना नंबर 06 व नमुना नंबर 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च हा प्राधिकृत केलेला नाही. तसेच कोणत्या कामावर अथवा कोणत्या कारणासाठी खर्च केलेला आहे, याची नोंद किर्दवर घेण्यात आली नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून रक्कमेचा हानी / अपहार केल्याचे दिसून येते.

5) संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्ययावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे अशा बाबी केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशी करून संबंधीत ग्रामसेवक यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून सदर उचल केलेल्या रक्कमेबाबत योग्य त्या अभिलेख्याद्वारे लेखापरीक्षणाची खात्री पटवावी. अन्यथा बँक उचल करून, खर्च करून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 5,94,500/- संबंधीत ग्रामसेवकांकडून व्याजासह वसूल करावी व ग्रामनिधी जमा करून लेखापरीक्षणास अनुपालन सादर करावे.

5.143 निनावी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत आरणी, तालुका उस्मानाबाद, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2011-2012 व 2012-2013 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायतीने किर्दवर रक्कम रुपये 9,00,000/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे.

उपरोक्त प्रमाणे किर्दवर रक्कम खर्च दर्शविली आहे. परंतु कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणती खरेदी करण्यात आली अथवा कोणत्या व्यक्तीकडून काय काम करून घेण्यात आले याबाबत कोणतीच नोंद किर्दवर करण्यात आलेली नाही, अथवा खरेदी करण्यात आलेल्या साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 वर घेण्यात आलेली नाही.

त्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा कोणत्या कामावर करण्यात आला आहे याबाबत लेखापरीक्षणात पडताळणी करता आले नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)अ नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रक्कमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीने संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत नमुना नंबर 6 व 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च प्राधिकृत केलेला नाही त्यामुळे शिल्लकेतून घट करून सदर रक्कमेचा अपहार केल्याचे दिसून येते. संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्ययावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे अशी बाब केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशी अंती संबंधीत ग्रामसेवक यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून निनावी खर्च नोंदवून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 9,00,000/- वसूल करून व्याजासह वसूल करावी व ग्रामनिधीत जमा करून पुर्तता दर्शवावी.

5.144 मुल्यांकनाशिवाय केलेल्या नियमबाह्य खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत दवणगाव, तालुका रेणापूर, जिल्हा लातूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत दवणगाव, तालुका रेणापूर, जिल्हा लातूर येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण करताना दोन बांधकामावर मुल्यांकनाशिवाय नियमबाह्य खर्च दर्शविल्याचे दिसून येते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) अर्धसमाप्त पत्र क्रमांक 01, दिनांक 14/07/2015 अन्वये संबंधीत ग्रामसेवक यांचेकडे वरील बांधकामाच्या मोजमाप पुस्तिका, अंदाजपत्रक, कामपुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र व इतर आवश्यक दस्तावेज यांची मागणी केली असता संबंधीत ग्रामसेवकाने लेखे सादर केलेले नाहीत.

2) सदर बांधकामावर दर्शविलेल्या खर्चाची लेखापरिक्षणात सत्यता पडताळता आली नाही. तरी सरपंच/ग्रामसेवकावर संयुक्तीक जबाबदारी निश्चित करून नियमबाह्य केलेला खर्च रुपये 3,23,809/- वसूल करून शासन खाती भरणा करणे आवश्यक आहे.

5.145 ग्रामपंचायतीने हाती घेतलेल्या विकास कामाबाबत.

ग्रामपंचायत हसलगण, तालुका औसा, जिल्हा लातूर सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 7) - पंचायतीने लेखापरिक्षण कालावधीत कामावर खर्च रक्कम रुपये 19,81,800/- केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त कामाचे प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यतेचे लेखे पंचायतीने उपलब्ध करून दिले नाहीत. त्यामुळे विहित नियमात सदर काम झाल्याचे लेखापरिक्षणास खात्री करता आली नाही.

2) साहित्य खरेदी करतांना धनादेशाने अदाई न करता व दरपत्रके न मागविता खरेदी केली आहे. त्याच प्रमाणे साहित्य खरेदीची प्रमाणके सी.एस.टी.व बी.एस.टी. क्रमांक नसल्याचे दिसून आले. त्यामुळे शासनाचे विक्रीकर उत्पन्नाचे नुकसान झाले असल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

3) काम विहित कालावधीत व योग्यरित्या पूर्ण झाल्याबाबतचे काम पुर्णत्वाचा दाखला पंचायतीने लेखापरिक्षणास प्राप्त करून दिले नाही. तसेच उपरोक्त बांधकामाचे मोजमाप पुस्तिका पहावयास न मिळाल्याने कामाचे किती मुल्यांकन झाले याची सत्यता पडताळणी करता आली नाही.

4) कामावर वापरलेले साहित्य खडी, सिमेंट, सळई, वाळू याचा चाचणी अहवाल नसल्यामुळे साहित्य दर्जेदार असल्याची खात्री करता आली नाही.

5) साठा नोंदवही बाबत - पंचायतीने साहित्य खरेदी नंतर सदरील साहित्य साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 ला नोंद घेवूनच त्या साहित्याचा विनियोग करणे आवश्यक होते. अशा प्रकारे लेखापरिक्षण वर्षात केलेल्या साहित्याची साठा नोंदवहीत नोंदी घेतल्या नाहीत. त्यामुळे खरेदी केलेले साहित्य खरेदीची व विनियोगाची खात्री करता आली नाही.

6) उपरोक्त बांधकाम पुर्ण झालेल्या कामाच्या नोंदी नमुना नंबर 26/25 वर घेण्यात आलेल्या नाहीत.

7) सदर कामात खरेदी साहित्याचा मुल्यवर्धीत कर शासन परिपत्रक दिनांक 03/03/2006 प्रमाणे कपात झाल्याची खात्री करता आली नाही व अनुक्रमांक 01 ते 09 कामा बाबत मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाही.

8) वरील कामामध्ये वापरलेले गौण खनिजाचे स्वामीत्व धन कपात करून शासन खाती भरणा झाल्याची लेख्याआधारे खात्री पटवावी.

5.146 दलित वस्ती सुधार योजने अंतर्गत नोंदविलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत रमजानपूर, तालुका लातूर, जिल्हा लातूर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत रमजानपूर, तालुका लातूर, जिल्हा लातूरचे लेखापरिक्षणामध्ये दलित वस्ती सुधार योजने अंतर्गत रुपये 6,60,000/- अनुदान प्राप्त झाले असून रुपये 6,50,000/- चा खर्च उपकिर्द ठेवून रस्ता बांधकामावर नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदरील कामाचा आराखडा, प्राक्कलन व प्राक्कलीत मुल्य, प्रशासकिय मान्यता व तांत्रिक मान्यतेचे अभिलेखे, ज्या जागेवर बांधकाम झाले त्या ठिकाणी यापुर्वी कोणत्याही योजनेतून कोणतेही बांधकाम झाले नसले बाबत. अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 20/07/2015 अन्वये मागणी करूनही अभिलेखे लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून न दिल्याने, सदर काम हे आराखडा प्राक्कलीत मुल्यांचे मर्यादेतच केले असल्याची खात्री लेखापरिक्षणास करता आली नाही.

2) ग्रामपंचायतीने योजने अंतर्गत हाती घेतलेल्या कामावर एकूण रक्कम रुपये 6,50,000/- इतका खर्च नोंदविला आहे. परंतु कामाचे मुल्यांकनाची नोंद असलेली मोजमाप पुस्तिका, कामाची दुरुस्ती आवश्यक असल्याबाबत

तांत्रिक अधिका-याचा सक्षम पाहणी अहवाल नमुना नंबर 23 मध्ये कामाचे अंदाजपत्रक, इत्यादी अभिलेखे अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 20/07/2015 अन्वये मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून न दिल्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा प्रत्यक्षात उपरोक्त कामावरच केलेला आहे काय ? कामाचे मुल्यांकन किती झाले ? केलेला खर्च योग्य आहे काय ? याबाबत पडताळणी करता आली नाही. मोजमाप पुस्तिकाआधारे खर्चाबाबत व मुल्यांकनाबाबत सत्यता पडताळणी करावी अन्यथा एकूण खर्च रुपये 6,50,000/- संबंधीताकडून वसूल करून निधीमध्ये जमा करावी.

3) मोजमाप पुस्तक लेखापरीक्षणास उपलब्ध न केल्यामुळे योजनेअंतर्गत कोणती कामे हाती घेण्यात आली होती त्याचे मुल्यांकन किती झाले. सदर उचल केलेली रक्कम त्याच कामावर खर्च करण्यात आली आहे काय याबाबत कोणत्याही प्रकारची पडताळणी लेखापरीक्षणात करता आली नाही.

4) साहित्य खरेदी करताना धनादेशाने प्रदान न करता व दरपत्रके न मागविता खरेदी केलेली आहे. त्याचप्रमाणे साहित्य खरेदीच्या प्रमाणकावर सी.एस.टी. व बी.एस.टी. क्रमांक नसल्याचे दिसून आले. त्यामुळे शासनाचे व्हॅट कराचे नुकसान झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. संबंधीताकडून व्हॅट कराची रक्कम वसूल करून शासन खाती भरणे करणे आवश्यक आहे.

5.147 ग्रामपंचायतीतील इतर अनियमितता.

अ.क्र.	नियमबाह्य बाबींचे स्वरूप	जिल्हा परिषदेचे नाव	पंचायत समितीचेनाव	ग्रामपंचायतीचे नाव	लेखापरीक्षण अहवालातील परिच्छेद क्रमांक व लेखापरीक्षण अहवाल वर्ष	रक्कम रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	खर्च प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झाल्याबाबत	ठाणे	मुरबाड	महाज	8 2015-2016	199500
2		ठाणे	मुरबाड	शिवळे	4 2015-2016	147266
3		रायगड	उरण	नवघर	4 2015-2016	567595
4		रायगड	सुधागड-पाली	नवघर	3 2015-2016	69000
5		रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबेड खुर्द	13 2015-2016	210200
6		रत्नागिरी	चिपळुण	कापरे	14 2015-2016	12100
7		नाशिक	मालेगाव	चोंडी	2 2012-2013 ते 2013-2014	647750

8		नाशिक	मालेगाव	रोंझाणे	1 2013-2014 ते 2014-2015	561329
9		धुळे	शिरपूर	अंतुर्ली	9 2015-2016	50330
10		जळगांव	पाचोरा	भातखंडे	23 2014-2015	163825
11		जळगांव	चोपडा	हातेड बु.	6 2014-2015	252891
12		अहमदनगर	पाथर्डी	तीनखडी	10 2012-2013	15450
13		पुणे	दोंड	कुसेगाव	5 2010-2011 ते 2011-2012	257917
14		सातारा	पाटण	पाटण	11 2015-2016	6015870
15		सातारा	सातारा	शाहूपुरी	13 2015-2016	290392
16		सातारा	सातारा	कोडोली	13 2015-2016	5230490
17		सातारा	पाटण	आंबुळे	10 2015-2016	851240
18		सातारा	पाटण	हुंबरवाडी	9 2015-2016	436497
19		सातारा	पाटण	शिंदेवाडी	10 2015-2016	108295
20		सातारा	कराड	हिंगनोळे	7 2015-2016	2232375
21		सातारा	फलटण	निंभोरे	11 2015-2016	790885
22		सातारा	कोरेगाव	बोबडेवाडी	41 2015-2016	811948
23		सांगली	पलूस	पलूस	9 2012-2013 ते 2013-2014	773228
24		सांगली	मिरज	मालगाव	9 2014-2015	17800
25		कोल्हापूर	गडहिंगलज	उंबरवाडी	3 2012-2013 ते 2013-2014	49291

26		कोल्हापूर	शाहु वाडी	येळाणे	12 2012-2013 ते 2013-2014	94363
27		अमरावती	मोर्शी	खेड	7 2013-2014 ते 2014-2015	401773
28		अकोला	अकोट	खैरखेड	8 2013-2014 ते 2014-2015	235473
29		अकोला	बार्शीटाकळी	कोथळी	5 2013-2014 ते 2014-2015	751828
30		अकोला	तेल्हारा	अडसुळ	7 2013-2014 ते 2014-2015	1405610
31		अकोला	बाळापूर	निंभा	1 2013-2014 ते 2014-2015	416590
32		अकोला	बाळापूर	नकाशी	2 2013-2014 ते 2014-2015	379700
33		अकोला	बाळापूर	मोरगाव सादीजन	2 2013-2014 ते 2014-2015	1215260
34		अकोला	अकोला	गुडधी	6 2013-2014 ते 2014-2015	1746504
35		वाशिम	मालेगाव	मुंगळा	11 2007-2008 ते 2009-2010	1190
36		वाशिम	मंगरुळपीर	बोरव्हा खु.	3 2013-2014 ते 2014-2015	601149
37		वाशिम	रिसोड	हराळ	3 2010-2011 ते 2012-2013	33160
38		वाशिम	मंगरुळपीर	पारवा	7 2010-2011 ते 2012-2013	73600

39		वाशिम	कारंजा	वाई कारंजा	2 2010-2011 ते 2012-2013	185490
40		वाशिम	मानोरा	कुपटा	5 2011-2012	531100
41		यवतमाळ	नेर	उत्तरवाठोना	4 2010-2011 ते 2012-2013	998019
42		यवतमाळ	बाभुळगाव	आलेगाव	3 2010-2011 ते 2012-2013	1099775
43		यवतमाळ	बाभुळगाव	चिमणाबागापूर	2 2010-2011 ते 2012-2013	654061
44		बुलडाणा	खामगाव	बोरजवळा	3 2010-2011 ते 2012-2013	28299
45		बुलडाणा	लोणार	वढव	5 2013-2014 ते 2014-2015	25000
46		नागपूर	उमरेड	धुरखेडा	2 2012-2013 ते 2014-2015	3119975
47		नागपूर	कामठी	आवंढी	5 2013-2014 ते 2014-2015	131980
48		नागपूर	पारशिवनी	हिंगणाबारा	5 2013-2014 ते 2014-2015	359769
49		वर्धा	सेलु	सुरगाव	4 2015-2016	61570
50		वर्धा	समुद्रपूर	वायगांव (ह)	6 2015-2016	357497
51		भंडारा	भंडारा	भित्तेवाडा	3 2013-2014 ते 2014-2015	1713473
52		भंडारा	पवनी	शिवनाळा	6 2013-2014 ते 2014-2015	1718000

53		चंद्रपूर	कोरपना	उपरवाही	3 2013-2014 ते 2014-2015	135000
54		चंद्रपूर	पोंभुर्णा	चेकहल्लीबोडी	3 2014-2015	100000
55		चंद्रपूर	चिमूर	केसलाबोडी	2 2013-2014 ते 2014-2015	38849
56		चंद्रपूर	चिमूर	तळोधी (नाईक)	7 2013-2014 ते 2014-2015	88487
57		चंद्रपूर	सावली	उसेगाव	6 2013-2014 ते 2014-2015	758673
58		चंद्रपूर	वरोरा	मोखाळा	2 2013-2014 ते 2014-2015	21200
59		गडचिरोली	चामोर्शी	वाकडी	2 2015-2016	61470
60		गडचिरोली	चामोर्शी	वाकडी	5 2015-2016	252830
61		बीड	वडवणी	काडीवडगाव	8 2015-2016	78500
62		नांदेड	नांदेड	राहेगांव	5 2015-2016	377675
63	अभिलेखे लेखापरीक्षणार्थ उपलब्ध नसलेबाबत.	नाशिक	पेठ	मांगोणे	1 2012-2013 ते 2013-2014	48000
64		नाशिक	मालेगाव	दुंधे	1 2013-2014	37500
65		अहमदनगर	श्रीरामपूर	पढेगाव	30 2014-2015	—
66		कोल्हापूर	राधानगरी	धामनवाडी	7 2012-2013 ते 2013-2014	0
67		अमरावती	चांदुर रेल्वे	घुईखेड	3 2013-2014 ते 2014-2015	1910000

68		अमरावती	चांदुर रेल्वे	आमला	11 2013-2014 ते 2014-2015	0
69		अकोला	बाळापूर	जोगलखेड	5 2013-2014 ते 2014-2015	165400
70		अकोला	बाळापूर	जोगलखेड	6 2013-2014 ते 2014-2015	499350
71		अकोला	अकोला	अमानतपूर ताकोडा	10 2013-2014 ते 2014-2015	2202751
72		वाशिम	मालेगाव	शिरपूर जैन	4 2010-2011 ते 2012-2013	0
73		यवतमाळ	राळेगाव	वालधुर	2 2010-2011 ते 2012-2013	484000
74		यवतमाळ	दारव्हा	हातोला	16 2010-2011 ते 2012-2013	0
75		यवतमाळ	राळेगाव	रीधोरा	4 2010-2011 ते 2012-2013	82131
76		यवतमाळ	राळेगाव	वरूड	4 2010-2011 ते 2012-2013	322728
77		बुलडाणा	खामगाव	पी.राजा	2 2010-2011 ते 2012-2013	0
78		वर्धा	देवळी	वाबगांव	18 2015-2016	—
79		वर्धा	समुद्रपूर	कांदळी	34 2015-2016	0
80		भंडारा	भंडारा	माटोरा	7 2013-2014 ते 2014-2015	3036519
81		भंडारा	साकोली	उमरझरी	5 2007-2008 ते 2014-2015	4036122

82		गडचिरोली	चामोर्शी	वरुर	4 2015-2016	29670
83		गडचिरोली	आरमोरी	वडधा	6 2015-2016	1613500
84		जालना	जालना	रामनगर	13 2015-2016	885690
85		जालना	अंबड	हसनापूर	13 2015-2016	21600
86		जालना	जाफ्राबाद	माहोरा	16 2015-2016	1560686
87		जालना	जालना	काकडा	13 2015-2016	986600
88		जालना	परतूर	सातोना बु.	12 2015-2016	1790300
89		जालना	जाफ्राबाद	टैभुर्णी	13 2015-2016	5993986
90		जालना	परतूर	वाटुर	11 2015-2016	1615775
91		जालना	परतूर	शेलगाव	11 2015-2016	998900
92		जालना	घनसावंगी	मंगरुळ	11 2015-2016	1421086
93		जालना	घनसावंगी	आंतरवाली टैभी	13 2015-2016	2564020
94		जालना	मंठा	ढोकसाळ	13 2015-2016	521482
95		जालना	घनसावंगी	भेंडाळा	13 2015-2016	163000
96		जालना	परतूर	मावपाटोदा	13 2015-2016	194400
97		जालना	भोकरदन	वालसा खालसा	13 2015-2016	419000
98		जालना	अंबड	वसंतनगर	13 2015-2016	497100
99		जालना	जालना	रोहनवाडी	13 2015-2016	1140625
100		जालना	बदनापूर	दाभाडी	13 2015-2016	3994829
101		जालना	अंबड	गोंदी	13 2015-2016	641415

102		जालना	अंबड	शहागड	14 2015-2016	2432860
103		जालना	बदनापूर	ढोकसाळ	13 2015-2016	330900
104		जालना	जालना	आंतरवाला	13 2015-2016	250300
105		बीड	पाटोदा	पांचग्री	20 2015-2016	277000
106		बीड	वडवणी	देवगांव	11 2015-2016	0
107		परभणी	गंगाखेड	शंकरवाडी	10 2013-2014	363243
108		परभणी	पालम	पेठशिवणी	9 2012-2013 ते 2013-2014	1567500
109		परभणी	सेलू	मालेटाकळी	5 2013-2014	1098600
110		परभणी	सेलू	राधेधामणगांव	14 2010-2011	306500
111		परभणी	गंगाखेड	मानकादेवी	10 2012-2013 ते 2013-2014	1398161
112		हिंगोली	सेनगाव	पुसेगाव	8 2012-2013 ते 2013-2014	0
113		हिंगोली	कळमनुरी	बेलथर	5 2012-2013 ते 2013-2014	0
114		हिंगोली	कळमनुरी	मसोड	30 2010-2011 ते 2013-2014	0
115		हिंगोली	कळमनुरी	चिंचोर्डे	8 2013-2014	0
116		नांदेड	हदगांव	पेवा	21 2015-2016	0
117		नांदेड	कंधार	नारनाळी	23 2015-2016	0
118		उस्मानाबाद	उमरगा	येणेगूर	17 2015-2016	0

119		उस्मानाबाद	वाशी	तेरखेडा	16 2015-2016	0
120		उस्मानाबाद	कळंब	शिराढोण	23 2015-2016	0
121		उस्मानाबाद	तुळजापूर	तमालवाडी	18 2015-2016	2035246
122		उस्मानाबाद	उमरगा	आलूर	10 2015-2016	4178126
123		उस्मानाबाद	भूम	माणकेश्वर	24 2015-2016	0
124		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	पाडोळी	17 2015-2016	0
125	प्रमाणके / उपप्रमाणकाशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.	ठाणे	अंबरनाथ	पोसरी	7 2015-2016	3312828
126		ठाणे	मुरबाड	खोपीवली	12 2015-2016	464483
127		रायगड	खालापूर	सावरोली	21 2015-2016	34900
128		रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबेड खुर्द	14 2015-2016	78284
129		रत्नागिरी	रत्नागिरी	गणपतीपुळे	22 2015-2016	37150
130		रत्नागिरी	चिपळुण	टेरव	15 2015-2016	354691
131		सिंधुदूर्ग	मालवण	गोळवण	12 2015-2016	45260
132		अहमदनगर	पाथर्डी	तीनखडी	9 2012-2013	22000
133		पुणे	दौंड	नानगाव	11 2012-2013 ते 2013-2014	92816
134		सांगली	मिरज	माळवाडी	5 2014-2015	10264
135		सांगली	वाळवा	काळमवाडी	3 2007-2008 ते 2013-2014	1078640

136		सांगली	कवठेमहाकाळ	आगळगाव	9 2012-2013 ते 2013-2014	8043
137		सांगली	कवठेमहाकाळ	कुची	15 2012-2013 ते 2013-2014	225299
138		सांगली	जत	कागनरी	2 2010-2011 ते 2013-2014	20502
139		कोल्हापूर	शाहु वाडी	आंबा	6 2012-2013 ते 2013-2014	59125
140		कोल्हापूर	करवीर	कुई	5 2012-2013 ते 2013-2014	964639
141		कोल्हापूर	राधानगरी	चंद्रे	5 2010-2011 ते 2011-2012	469029
142		कोल्हापूर	राधानगरी	ढेंगेवाडी	3 2012-2013 ते 2013-2014	85991
143		अमरावती	तिवसा	शेंदुरजनाबाजार	4 2013-2014 ते 2014-2015	40298
144		अमरावती	चांदुर बाजार	घाटलाडकी	5 2013-2014 ते 2014-2015	85250
145		अमरावती	नांदगाव खंडेश्वर	पापळ	7 2013-2014 ते 2014-2015	37938
146		वाशिम	मंगरुळपीर	पिंप्री अवगन	3 2010-2011 ते 2014-2015	17375
147		वाशिम	मानोरा	सिंगडोह	17 2011-2012	13223
148		यवतमाळ	बाभुळगाव	वाटखेड बु.	3 2010-2011 ते 2012-2013	258893

149		यवतमाळ	बाभुळगाव	मितणापूर	6 2010-2011 ते 2012-2013	697230
150		यवतमाळ	आर्णि	जांब	5 2010-2011 ते 2012-2013	27044
151		बुलडाणा	खामगाव	पी.राजा	5 2010-2011 ते 2012-2013	86033
152		बुलडाणा	लोणार	भानापूर	4 2013-2014 ते 2014-2015	225
153		बुलडाणा	खामगाव	झोडगा	6 2010-2011 ते 2012-2013	728408
154		नागपूर	नागपूर	चिंचोली	2 2013-2014 ते 2014-2015	225360
155		नागपूर	नागपूर	वलनी	3 2013-2014 ते 2014-2015	290634
156		नागपूर	रामटेक	किरणापूर	4 2013-2014 ते 2014-2015	92172
157		नागपूर	भिवापूर	पुल्लर	2 2013-2014 ते 2014-2015	30350
158		नागपूर	नरखेड	मदना	3 2013-2014 ते 2014-2015	41235
159		नागपूर	सावनेर	गडेगाव	2 2013-2014 ते 2014-2015	29702
160		नागपूर	रामटेक	हिवराबाजार	2 2010-2011 ते 2012-2013	374264
161		भंडारा	पवनी	विरली खंदार	2 2013-2014 ते 2014-2015	193154

162		भंडारा	भंडारा	पलाडी	7 2013-2014 ते 2014-2015	327730
163		भंडारा	पवनी	शिवनाळा	2 2013-2014 ते 2014-2015	83850
164		चंद्रपूर	नागभिड	गंगासागरहेटी	8 2013-2014 ते 2014-2015	55760
165		चंद्रपूर	सावली	घोडेवाही	1 2007-2008 ते 2008-2009 व 2013-2014 ते 2014-2015	78770
166		गडचिरोली	आरमोरी	मोहझरी	19 2015-2016	102900
167	दरपत्रक / निविदा / ई-टेंडरींग न मागविता केलेली खरेदी	ठाणे	शहापूर	आटगाव	4 2015-2016	2361774
168		ठाणे	शहापूर	आटगाव	8 2015-2016	938278
169		ठाणे	शहापूर	वरस्कोळ	8 2015-2016	279058
170		ठाणे	शहापूर	माळ	8 2015-2016	172100
171		ठाणे	शहापूर	कासार-खुर्द	5 2015-2016	547838
172		ठाणे	शहापूर	आवरे	9 2015-2016	170650
173		ठाणे	मुरबाड	म्हसा	3 2015-2016	733097
174		ठाणे	मुरबाड	म्हसा	6 2015-2016	397800
175		ठाणे	मुरबाड	कुडवली	14 2015-2016	323932
176		ठाणे	मुरबाड	शिवळे	5 2015-2016	108160
177		ठाणे	भिवंडी	कांबे	5 2015-2016	298148

178		रायगड	उरण	नवघर	5 2015-2016	1030871
179		रायगड	अलिबाग	चेंदरे	6 2015-2016	818225
180		रायगड	खालापूर	सावरोली	4 2015-2016	1150840
181		रायगड	पनवेल	वारदोली	7 2015-2016	489036
182		रायगड	अलिबाग	थळ	5 2015-2016	253604
183		रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबेड खुर्द	7 2015-2016	377867
184		रत्नागिरी	संगमेश्वर	आंबेड खुर्द	8 2015-2016	45000
185		रत्नागिरी	दापोली	पालगड	15 2015-2016	96495
186		रत्नागिरी	रत्नागिरी	सोमेश्वर	10 2015-2016	29557
187		रत्नागिरी	चिपळुण	टेरव	21 2015-2016	24400
188		रत्नागिरी	रत्नागिरी	मालगुंड	14 2015-2016	877000
189		सिंधुदूर्ग	देवगड	हडपीड	7 2015-2016	32896
190		सिंधुदूर्ग	देवगड	नाद	10 2015-2016	10790
191		सिंधुदूर्ग	कुडाळ	पणदुर	8 2015-2016	4750
192		नाशिक	बागलान	पठावेदिगर	10 2013-2014	268242
193		नाशिक	बागलान	अराई	18 2013-2014	63824
194		नाशिक	बागलान	गोळवाड	12 2013-2014	285191
195		नाशिक	मालेगाव	जाटपाडे	12 2013-2014 ते 2014-2015	156650
196		नाशिक	मालेगाव	टिंगरी	8 2014-2015	24726

197		नाशिक	मालेगाव	वडगाव	5 2014-2015	194610
198		नाशिक	मालेगाव	एरंडगाव	11 2012-2013 ते 2013-2014	72380
199		नाशिक	मालेगाव	दापुरे	3 2013-2014 ते 2014-2015	49058
200		नाशिक	मालेगाव	देवघट	6 2013-2014	29542
201		नाशिक	मालेगाव	पाडळदे	6 2012-2013 ते 2013-2014	61335
202		धुळे	धुळे	नरव्हाळ	6 2015-2016	78260
203		धुळे	धुळे	सायने	11 2015-2016	1455493
204		धुळे	शिरपूर	अंतुर्ली	14 2015-2016	155600
205		धुळे	साक्री	गरताड	21(10) 2015-2016	574900
206		धुळे	साक्री	ककाणी भडगांव	21(10) 2015-2016	840400
207		नंदुरबार	नंदुरबार	राकसवाडे	11 2015-2016	67000
208		अहमदनगर	नेवासे	जळके	8 2013-2014	31220
209		अहमदनगर	नेवासे	मक्तापूर	10 2011-2013 ते 2013-2014	62885
210		अहमदनगर	कर्जत	निंबोडी	21 2012-2013 ते 2013-2014	13674
211		अहमदनगर	पाथर्डी	जांभळी	12 2012-2013 ते 2013-2014	70614
212		अहमदनगर	पाथर्डी	तीनखडी	3 2012-2013	538478

213		अहमदनगर	कोपरगाव	वेळापूर	10 2012-2013 ते 2013-2014	68743
214		अहमदनगर	राहता	नांदुर्खी खु.	21 2012-2013 ते 2013-2014	54809
215		अहमदनगर	राहता	गोगलगाव	10 2013-2014	134554
216		अहमदनगर	श्रीरामपूर	कमालपूर	8 2010-2011 ते 2013-2014	96865
217		अहमदनगर	संगमनेर	रायतेवाडी	18 2012-2013 ते 2013-2014	34048
218		पुणे	आंबेगाव	चास	7 2012-2013 ते 2013-2014	1414051
219		पुणे	इंदापूर	काटी	4 2012-2013 ते 2013-2014	303621
220		पुणे	इंदापूर	खोरोची	4 2012-2013 ते 2013-2014	167815
221		पुणे	आंबेगाव	धोंडमाळ	2 2012-2013 ते 2013-2014	214678
222		पुणे	आंबेगाव	चांडोली	4 2012-2013 ते 2013-2014	2721196
223		पुणे	जुन्नर	तळेराण	2 2012-2013 ते 2013-2014	364664
224		पुणे	आंबेगाव	शिनोली	7 2012-2013 ते 2013-2014	4179461
225		सांगली	शिराळा	बिऊर	9 2012-2013 ते 2013-2014	119752
226		सांगली	मिरज	माळवाडी	11 2014-2015	176889

227		सांगली	मिरज	तानंग	6 2014-2015	73741
228		सांगली	शिराळा	कोकरुड	5 2012-2013 ते 2013-2014	135117
229		कोल्हापूर	हातकणंगले	कबनुर	44 2012-2013 ते 2013-2014	246000
230		सोलापूर	उत्तर सोलापूर	हगलूर	11 2014-2015	26403
231		सोलापूर	मोहोळ	मसलेचौधरी	7 2013-2014	96856
232		सोलापूर	अक्कलकोट	बासलेगाव	5 2012-2013 ते 2013-2014	72551
233		सोलापूर	दक्षिण सोलापूर	बरुर	4 2012-2013 ते 2013-2014	38419
234		सोलापूर	मंगळवेढा	देगाव	4 2012-2013 ते 2013-2014	32239
235		अमरावती	चांदुर बाजार	घाटलाडकी	15 2013-2014 ते 2014-2015	186627
236		अमरावती	अमरावती	कठोरा	14 2013-2014 ते 2014-2015	18400
237		अमरावती	अमरावती	नांदुरा (बु.)	8 2013-2014 ते 2014-2015	48198
238		अमरावती	अमरावती	यावली शहिद	18 2013-2014 ते 2014-2015	140254
239		अमरावती	तिवसा	शेंदुरजनाबाजार	16 2013-2014 ते 2014-2015	180262
240		वाशिम	रिसोड	नंधाना	8 2013-2014 ते 2014-2015	13171

241		वाशिम	वाशिम	अनसिंग	4 2010-2011 ते 2012-2013	127545
242		यवतमाळ	आर्णि	उमरी का	15 2010-2011 ते 2012-2013	16340
243		यवतमाळ	कळंब	हु शनापूर	9 2010-2011 ते 2012-2013	42810
244		बुलडाणा	चिखली	सोमठाणा	5 2013-2014 ते 2014-2015	7170
245		बुलडाणा	खामगाव	खुटपुरी	10 2010-2011 ते 2012-2013	23615
246		बुलडाणा	लोणार	भानापूर	13 2013-2014 ते 2014-2015	14700
247		नागपूर	पारशिवनी	डोरली	5 2012-2013	1642263
248		वर्धा	सेलु	हिंगणी	6 2015-2016	513032
249		वर्धा	कारंजा	किन्हाळा	6 2015-2015	40500
250		चंद्रपूर	ब्रम्हपूरी	झिलबोडी	2 2013-2014 ते 20014-2015	23001
251		चंद्रपूर	नागभिड	किटाळीभोर	10 2012-2013 ते 2014-2015	8823
252		चंद्रपूर	सावली	गायडोंगरी	11 2013-2014 ते 2014-2015	29597
253		चंद्रपूर	वरोरा	दादापूर	8 2013-2014 ते 2014-2015	184200
254		गडचिरोली	चामोर्शी	वरूर	16 2015-2016	52440
255		औरंगाबाद	कन्नड	जेहुर	12 2015-2016	1714297

256		औरंगाबाद	कन्नड	मकरणपूर	13 2015-2016	995016
257		औरंगाबाद	फुलंब्री	विरमगाव	13 2015-2016	1239530
258		औरंगाबाद	सिल्लोड	म्हसला (बु.)	12 2015-2016	753700
259		औरंगाबाद	फुलंब्री	धानोरा	10 2015-2016	341000
260		जालना	अंबड	वडीगोद्री	12 2015-2016	400100
261		जालना	भोकरदन	जवखेडा बु.	12 2015-2016	195540
262		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	सिरला	3 2013-2014	265933
263		हिंगोली	हिंगोली	मालवाडी	2 2012-2013 ते 2013-2014	424259
264		हिंगोली	सेनगाव	पुसेगाव	2 2012-2013 ते 2013-2014	244828
265		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	उंडेगाव	3 2013-2014	137800
266		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	तपोवन	3 2013-2014	264000
267		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	आसोला	3 2013-2014	1374390
268		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	सिध्देश्वर	3 2012-2013 ते 2013-2014	560022
269		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	लक्ष्मण नाईक तांडा	3 2012-2013 ते 2013-2014	749790
270		नांदेड	नांदेड	कोटेकल्लुर	5 2015-2016	247500
271		नांदेड	हदगांव	लिंगापूर	4 2015-2016	17891
272		नांदेड	कंधार	आलेगाव	5 2015-2016	282188
273		उस्मानाबाद	वाशी	तेरखेडा	6 2015-2016	0

274		उस्मानाबाद	लोहारा	जेवळी	9 2015-2016	1997561
275		उस्मानाबाद	भूम	ईट	7 2015-2016	1552063
276		उस्मानाबाद	उमरगा	आलूर	9 2015-2016	824367
277		उस्मानाबाद	कळंब	शिराढोण	7 2015-2016	2149348
278		उस्मानाबाद	भूम	माणकेश्वर	7 2015-2016	1016607
279		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	पाडोळी	3 2015-2016	0
280		लातूर	चाकूर	बनसावरगाव	4 2013-2014	323271
281	मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च केल्याबाबत.	ठाणे	अंबरनाथ	पोसरी	9 2015-2016	2085463
282		ठाणे	कल्याण	पळसोली	7 2015-2016	27028
283		रायगड	पेण	वडखळ	4 2015-2016	62121
284		रायगड	खालापूर	सावरोली	3 2015-2016	3198501
285		रत्नागिरी	रत्नागिरी	गणपतीपुळे	18 2015-2016	1246412
286		रत्नागिरी	चिपळुण	कापरे	13 2015-2016	13100
287		रत्नागिरी	रत्नागिरी	मालगुंड	15 2015-2016	3093746
288		जळगांव	चोपडा	वडीं	20 2007-2008 ते 2014-2015	57916
289		अहमदनगर	पाथर्डी	तीनखडी	2 2012-2013	1900682
290		अहमदनगर	श्रीरामपूर	पढेगाव	35 2014-2015	2302385
291		पुणे	दौंड	कुसेगाव	7 2010-2011 ते 2011-2012	157800

292		सातारा	पाटण	पाटण	14 2015-2016	2216304
293		सातारा	सातारा	शाहू पुरी	15 2015-2016	797002
294		सातारा	सातारा	कोडोली	16 2015-2016	10789280
295		सातारा	पाटण	आंबुळे	11 2015-2016	191400
296		सातारा	पाटण	हुंबरवाडी	12 2015-2016	210000
297		सातारा	पाटण	शिंदेवाडी	12 2015-2016	107030
298		सातारा	कराड	हिग्नोळे	10 2015-2016	1863000
299		सातारा	फलटण	निंभोरे	15 2015-2016	683735
300		सांगली	पलूस	पलूस	8 2012-2013 ते 2013-2014	409016
301		सांगली	मिरज	माधवनगर	5 2012-2013 ते 2014-2015	160911
302		सांगली	मिरज	मालगाव	7 2014-2015	15400
303		सांगली	वाळवा	काळमवाडी	6 2007-2008 ते 2013-2014	370696
304		अमरावती	चांदुर रेल्वे	घुईखेड	4 2013-2014 ते 2014-2015	453226
305		अमरावती	अमरावती	पोहरा	1 2013-2014 ते 2014-2015	3290
306		अमरावती	मोर्शी	खेड	11 2013-2014 ते 2014-2015	24406
307		अमरावती	मोर्शी	खेड	13 2013-2014 ते 2014-2015	83960

308		अकोला	बार्शीटाकळी	टेंभी	3 2013-2014 ते 2014-2015	1737
309		अकोला	तेल्हारा	बाभुळगाव	6 2013-2014 ते 2014-2015	13000
310		अकोला	बार्शीटाकळी	पुनोती बु.	8 2013-2014 ते 2014-2015	6571
311		अकोला	अकोला	वैराट राजापूर	3 2013-2014 ते 2014-2015	17749
312		वाशिम	वाशिम	टो	4 2010-2011	142791
313		वाशिम	मालेगाव	मालेगाव	22 2010-2011 ते 2012-2013	1070188
314		वाशिम	मानोरा	सिंगडोह	11 2011-2012 ते 2014-2015	57950
315		यवतमाळ	दारव्हा	नायगाव	2 2010-2011 ते 2012-2013	3800
316		यवतमाळ	बाभुळगाव	कोल्ही	5 2013-2014	45763
317		बुलडाणा	चिखली	सावंगीगवळी	14 2013-2014 ते 2014-2015	70371
318		बुलडाणा	लोणार	हत्ता	3 2013-2014 ते 2014-2015	165322
319		बुलडाणा	लोणार	कारेगाव	3 2013-2014 ते 2014-2015	5479
320		नागपूर	नरखेड	मदना	5 2013-2014 ते 2014-2015	43176
321		वर्धा	देवळी	वाटखेडा	7 2015-2016	42373

322		भंडारा	भंडारा	दिघोरी (आम.)	3 2013-2014 ते 2014-2015	18680
323		भंडारा	भंडारा	दिघोरी (आम.)	4 2013-2014 ते 2014-2015	20362
324		भंडारा	भंडारा	सावरी	2 2007-2008 ते 31/10/2011	3239130
325		भंडारा	भंडारा	मानेगाव (बा.)	4 2013-2014 ते 2014-2015	71640
326		भंडारा	पवनी	कोरंभी	3 2013-2014 ते 2014-2015	16100
327		चंद्रपूर	ब्रम्हपूरी	गोगाव	4 2013-2014 ते 2014-2015	4921
328		चंद्रपूर	राजुरा	हरदोना	9 2012-2013 ते 2014-2015	9600
329		चंद्रपूर	नागभिड	नवखळा	3 2013-2014 ते 2014-2015	51485
330		गडचिरोली	चामोर्शी	वरूर	5 2015-2016	15626
331		गडचिरोली	एटापल्ली	जारावंडी	8 2015-2016	985
332		गडचिरोली	एटापल्ली	गट्टा	8 2015-2016	1850
333		बीड	केज	जाधवजवळा	13 2015-2016	6239
334	वसुल रक्कमा ग्रामनिधीत जमा न केल्याबाबत.	ठाणे	भिवंडी	कशेली	14 2015-2016	43184
335		रायगड	पेण	वडखळ	25 2015-2016	42651
336		रायगड	अलिबाग	खंडाळे	12 2015-2016	22429

337		रत्नागिरी	दापोली	पालगड	12 2015-2016	5780
338		रत्नागिरी	रत्नागिरी	वेळवंड	19 2015-2016	17000
339		रत्नागिरी	रत्नागिरी	मालगुंड	10 2015-2016	720
340		सिंधुदुर्ग	वेंगुर्ले	शिरोडा	17 2015-2016	10599
341		धुळे	शिरपूर	अंतुर्ली	10 2015-2016	2669
342		धुळे	शिरपूर	जैतपूर	5 2015-2016	33375
343		अहमदनगर	कर्जत	निंबोडी	15 2012-2013 ते 2013-2014	9272
344		पुणे	जुन्नर	पिंपळवंडी	9 2012-2013 ते 2013-2014	78405
345		सातारा	सातारा	कोडोली	8 2015-2016	25590
346		सांगली	मिरज	शिपूर	6 2014-2015	37400
347		सांगली	मिरज	संतोषवाडी	4 2014-2015	10289
348		सांगली	वाळवा	कार्वे	7 2012-2013 ते 2013-2014	26712
349		कोल्हापूर	पन्हाळा	कोडोली	1 2012-2013 ते 2013-2014	7892
350		कोल्हापूर	शाहुवाडी	सरुड	13 2010-2011 ते 2011-2012	9716
351		अमरावती	मोर्शी	खेड	6 2013-2014 ते 2014-2015	13820
352		अमरावती	चांदुर बाजार	घाटलाडकी	3 2013-2014 ते 2014-2015	12595

353		अकोला	बाळापूर	बहादुरा	3 2013-2014 ते 2014-2015	9685
354		अकोला	अकोट	बळेगाव	8 2013-2014 ते 2014-2015	16000
355		अकोला	अकोट	टाकळी (खुर्द)	2 2013-2014 ते 2014-2015	16560
356		अकोला	अकोट	पारळा	1 2013-2014 ते 2014-2015	35533
357		अकोला	बाळापूर	गायगाव	3 2013-2014 ते 2014-2015	4038
358		अकोला	बाळापूर	भरतपूर	3 2013-2014 ते 2014-2015	2025
359		वाशिम	मालेगाव	मुंगळा	10 2007-2008 ते 2009-2010	34387
360		वाशिम	कारंजा	खेर्डा (कारंजा)	1 2010-2011 ते 2012-2013	7010
361		वाशिम	रिसोड	अंचल	5 2013-2014 ते 2014-2015	0
362		वाशिम	मंगरूळपीर	पिंपळखुटा	3 2010-2011 ते 2012-2013	2090
363		वाशिम	मानोरा	कुपटा	13 2010-2011 ते 2012-2013	58450
364		यवतमाळ	राळेगाव	नागठाना	3 2010-2011 ते 2012-2013	2389
365		यवतमाळ	राळेगाव	पळसकुंड	6 2010-2011 ते 2012-2013	4615

366		यवतमाळ	आर्णि	उमरीइजारा	2 2010-2011 ते 2012-2013	8922
367		यवतमाळ	आर्णि	उमरी का	2 2010-2011 ते 2012-2013	3434
368		बुलडाणा	चिखली	इसरुळ	3 2013-2014 ते 2014-2015	1000
369		बुलडाणा	चिखली	अंत्रिकोळी	3 2013-2014 ते 2014-2015	659
370		बुलडाणा	खामगाव	झोडगा	5 2010-2011 ते 2012-2013	1000
371		नागपूर	नागपूर	वेळाहरीशचंद्र	11 2013-2014 ते 2014-2015	35432
372		नागपूर	कामठी	बिडगांव	1 2013-2014 ते 2014-2015	229832
373		नागपूर	हिंगणा	मांडवधोराड	3 2013-2014 ते 2014-2015	1130
374		नागपूर	कामठी	तरोडी बुज	10 2013-2014 ते 2014-2015	153537
375		नागपूर	रामटेक	किरणापूर	2 2013-2014 ते 2014-2015	14995
376		नागपूर	भिवापूर	पुल्लर	9 2013-2014 ते 2014-2015	5000
377		नागपूर	नरखेड	मदना	2 2013-2014 ते 2014-2015	7212
378		नागपूर	सावनेर	गडेगाव	11 2013-2014 ते 2014-2015	1990

379		नागपूर	पारशिवनी	हिंगणाबारा	4 2013-2014 ते 2014-2015	2376
380		नागपूर	भिवापूर	भगवानपूर	5 2013-2014 ते 2014-2015	7190
381		वर्धा	कारंजा	सावल	3 2015-2016	13808
382		वर्धा	वर्धा	वरुड	5 2015-2016	3188
383		भंडारा	साकोली	उमरझरी	2 2007-2008 ते 2012-2015	12990
384		भंडारा	पवनी	विरली खंदार	1 2013-2014 ते 2014-2015	7203
385		चंद्रपूर	राजूरा	सास्ती	10	18175
386		चंद्रपूर	कोरपना	नांदा	2 2007-2008 ते 2014-2015	168512
387		चंद्रपूर	चिमूर	केसलाबोडी	3 2014-2015	6500
388		चंद्रपूर	वरोरा	खेमजई	2 2013-2014 ते 2014-2015	5945
389		गडचिरोली	आरमोरी	नरचुली	8 2015-2016	9819
390		गडचिरोली	चामोर्शी	वाकडी	4 2015-2016	785
391		गडचिरोली	आरमोरी	वडधा	2 2015-2016	12200
392		गडचिरोली	आरमोरी	नरचुली	2 2015-2016	3374
393		गडचिरोली	एटापल्ली	गट्टा	9 2015-2016	297
394		गडचिरोली	एटापल्ली	जारावंडी	9 2015-2016	4000
395		हिंगोली	ओंढा-नागनाथ	उंडेगाव	8 2013-2014	0

396		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	तपोवन	8 2013-2014	0
397		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	आसोला	8 2013-2014	0
398		हिंगोली	औंढा-नागनाथ	सिध्देश्वर	8 2012-2013 ते 2013-2014	0
399		नांदेड	लोहा	धानोरा शे.	10 2015-2016	7233
400		लातूर	अहमदपूर	वायगाव	6 2013-2014 ते 2014-2015	0
401		लातूर	निलंगा	हसोरी (खु.)	6 2012-2013 ते 2014-2015	0
402	रोखीने अदायगी	ठाणे	शहापूर	खुटघर	6 2015-2016	7135
403		रायगड	उरण	नवघर	3 2015-2016	180397
404		रायगड	खालापूर	सावरोली	29 2015-2016	275140
405		रायगड	सुधागड-पाली	नवघर	2 2015-2016	35850
406		सिंधुदूर्ग	देवगड	नाद	6 2015-2016	-----
407		धुळे	धुळे	मांडळ	9 2015-2016	192000
408		धुळे	धुळे	बोरसुले	9 2015-2016	39975
409		धुळे	धुळे	लोहगड	9 2015-2016	7000
410		धुळे	धुळे	नरव्हाळ	8 2015-2016	45850
411		धुळे	धुळे	सायने	10 2015-2016	25420
412		धुळे	शिरपूर	अंतुर्ली	8 2015-2016	75600
413		धुळे	साक्री	गरताड	8 2015-2016	38425

414		धुळे	साक्री	ककाणी भडगांव	8 2015-2016	66600
415		अहमदनगर	राहता	नांदुर्खी खु.	3 2012-2013 ते 2013-2014	47687
416		पुणे	इंदापूर	काटी	5 2012-2013 ते 2013-2014	51330
417		पुणे	दौंड	नानगाव	9 2012-2013 ते 2013-2014	47854
418		सातारा	पाटण	पाटण	13 2015-2016	1358910
419		सांगली	शिराळा	बिऊर	6 2012-2013 ते 2013-2014	15615
420		सांगली	मिरज	मालगाव	8 2014-2015	9103
421		कोल्हापूर	करवीर	आंबेवाडी	7 2012-2013 ते 2013-2014	21147
422		कोल्हापूर	राधानगरी	कौलव	11 2012-2013 ते 2013-2014	349700
423		वाशिम	कारंजा	म्हसला	11 2010-2011 ते 2012-2013	19756
424		यवतमाळ	आर्णि	खेड	16 2010-2011 ते 2012-2013	45139
425		बुलडाणा	चिखली	इसरुळ	14 2013-2014 ते 2014-2015	15500
426		बुलडाणा	खामगाव	पी.राजा	25 2010-2011 ते 2012-2013	36395
427		वर्धा	हिंगणघाट	पवनी	5 2015-2016	36800
428		वर्धा	वर्धा	म्हसाळा	21 2015-2016	804075

429		गडचिरोली	आरमोरी	मोहझरी	17 2015-2016	123685
430		गडचिरोली	गडचिरोली	पोर्ला	17 2015-2016	11180
431		बीड	पाटोदा	पांचग्री	21 2015-2016	1,22,000
432		बीड	परळी	तडोळी	17 2015-2016	0
433		नांदेड	कंधार	कोटबाजार	12 2015-2016	465856
434		उस्मानाबाद	उमरगा	आलूर	8 2015-2016	863797
435	आकारणी केलेल्या करांच्या रक्कमा वसूल न केल्याबाबत.	पालघर	डहाणू	तवा	3 2015-2016	405861
436		पालघर	वाडा	गौरापूर	17 2015-2016	19184
437		रायगड	खालापूर	सावरली	37 2015-2016	5731392
438		रायगड	तळा	उसरखुर्द	29 2015-2016	137076
439		रायगड	महाड	बिरवाडी	26 2015-2016	15735518
440		रायगड	महाड	बिरवाडी	27 2015-2016	1972791
441		रायगड	कर्जत	नेरळ	13 2015-2016	503238
442		सिंधुदूर्ग	देवगड	हडपीड	10 2015-2016	129090
443		सिंधुदूर्ग	देवगड	हडपीड	11 2015-2016	-----
444		सिंधुदूर्ग	मालवण	गोळवण	4 2015-2016	130716
445		सिंधुदूर्ग	दोडमार्ग	आयी	5 2015-2016	185793
446		सिंधुदूर्ग	कुडाळ	पणदुर	14 2015-2016	147160
447		सिंधुदूर्ग	कुडाळ	पणदुर	15 2015-2016	5766

448		सिंधुदूर्ग	कुडाळ	हिलोक	6 2015-2016	75111
449		सिंधुदूर्ग	वेंगुर्ले	शिरोडा	7 2015-2016	1304888
450		सिंधुदूर्ग	वेंगुर्ले	शिरोडा	8 2015-2016	852451
451		सिंधुदूर्ग	वेंगुर्ले	खानोली	5 2015-2016	515
452		सिंधुदूर्ग	वेंगुर्ले	खानोली	6 2015-2016	111809
453		धुळे	शिरपूर	जैतपूर	3 2015-2016	229751
454		नंदुरबार	नंदुरबार	सैताने	9 2015-2016	170260
455		अहमदनगर	नेवासे	मक्तापूर	2 2012-2013 ते 2013-2014	—
456		सांगली	शिराळा	वाकुर्डे खुर्द	13 2012-2013 ते 2013-2014	115597
457		सांगली	शिराळा	लादेवाडी	13 2012-2013 ते 2013-2014	227240
458		बुलडाणा	खामगाव	खुटपुरी	13 2010-2011 ते 2012-2013	0
459		बुलडाणा	चिखली	कोनडखुर्द	12 2013-2014 ते 2014-2015	0
460		बुलडाणा	चिखली	अंत्रीकोळी	19 2013-2014 ते 2014-2015	0
461		नागपूर	नागपूर	फेटरी	11 2013-2014 ते 2014-2015	268020
462		वर्धा	समुद्रपूर	हिवरा	12 2015-2016	0
463	रोखवहीतील उणिवा / अनियमिततांबाबत.	अहमदनगर	संगमनेर	रायतेवाडी	3 2012-2013 ते 2013-2014	892

464		कोल्हापूर	कागल	एकोडी	5 2012-2013 ते 2013-2014	23518
465		कोल्हापूर	हातकणंगले	टोप	13 2010-2011 ते 2011-2012	138328
466		कोल्हापूर	गडहिंगलज	सरोळी	14 2012-2013 ते 2013-2014	129593
467		कोल्हापूर	चंदगड	शिनोळी बु.	32 2012-2013 ते 2013-2014	83645
468		अमरावती	अमरावती	माहु ली जहांगीर	20 2013-2014 ते 2014-2015	0
469		अमरावती	तिवसा	शेंदुरजनाबाजार	11 2013-2014 ते 2014-2015	10104
470		अकोला	पातूर	आलेगाव	3 2013-2014 ते 2014-2015	10683
471		अकोला	अकोला	गोरेगाव	2 2013-2014 ते 2014-2015	4600
472		वाशिम	रिसोड	नंधाना	7 2013-2014	11426
473		वाशिम	मंगरूळपीर	पिंपळखुटा	4 2010-2011 ते 2012-2013	1800
474		यवतमाळ	राळेगाव	धानोरा	18 2010-2011 ते 2012-2013	0
475		बुलडाणा	चिखली	करवंड	8 2013-2014 ते 2014-2015	0
476		बुलडाणा	खामगाव	पी.राजा	35 2010-2011 ते 2012-2013	0

477		बुलडाणा	लोणार	भानापूर	11 2013-2014 ते 2014-2015	0
478		नागपूर	रामटेक	हिवराबाजार	3 2010-2011 ते 2012-2013	70641
479		नागपूर	रामटेक	हिवराबाजार	4 2010-2011 ते 2012-2013	20522
480		नागपूर	पारशिवनी	कोलीतमारा	7 2013-2014 ते 2014-2015	52810
481		वर्धा	आष्टी	नवीन आष्टी	8 2015-2016	0
482		गडचिरोली	एटापल्ली	जारावंडी	14 2015-2016	0
483		बीड	पाटोदा	काकडहिरा	12 2015-2016	154200
484		बीड	केज	युसुफवडगाव	17 2015-2016	2115937
485		बीड	पाटोदा	पारगाव घुमरा	12 2015-2016	525700
486		हिंगोली	हिंगोली	लिंबाळा	22 2010-2011 ते 2013-2014	0
487		हिंगोली	कळमनुरी	वाकोडी	20 2013-2014	0
488		हिंगोली	कळमनुरी	चिचोर्डी	21 2012-2013 ते 2013-2014	0
489		हिंगोली	कळमनुरी	तरोडा	21 2012-2013 ते 2013-2014	0
490		लातूर	अहमदपूर	सोरा	24 2012-2013 ते 2014-2015	0
491		लातूर	चाकूर	बोळेगाव	12 2012-2013 ते 2014-2015	0

492		लातूर	शिरूर अनंतपाळ	रापका	18 2014-2015	
493	पावती पुस्तकांमधील अनियमिततांबाबत.	सिंधुदूर्ग	कुडाळ	हिलोक	15 2015-2016	-----
494		पुणे	इंदापूर	नरसिंहपूर	14 2012-2013 ते 2013-2014	0
495		पुणे	इंदापूर	पिंपरी	17 2012-2013 ते 2013-2014	0
496		कोल्हापूर	हातकणंगले	वाटार तर्फ वडगांव	19 2013-2014	0
497		अमरावती	मोर्शी	खेड	24 2013-2014 ते 2014-2015	0
498		अमरावती	तिवसा	शेंदुरजनाबाजार	22 2013-2014 ते 2014-2015	0
499		यवतमाळ	दारव्हा	होतोला	18 2010-2011 ते 2012-2013	0
500		बुलडाणा	चिखली	करवंड	9 2013-2014 ते 2014-2015	0
501		बुलडाणा	खामगाव	बोरजवळा	16 2010-2011 ते 2012-2013	0
502		बुलडाणा	लोणार	टिटवी	19 2013-2014 ते 2014-2015	0
503		वर्धा	समुद्रपूर	शेडगाव	22 2015-2016	0
504		वर्धा	कारंजा	गवंडी	13 2015-2016	0
505		वर्धा	देवळी	सिरपूर	14 2015-2016	0
506		गडचिरोली	आरमोरी	नरचुली	4 2015-2016	0

507		गडचिरोली	चामोर्शी	वरुर	13 2015-2016	0
508		गडचिरोली	गडचिरोली	पोर्ला	31 2015-2016	0
509		उस्मानाबाद	भूम	ईट	34 2015-2016	0
510		लातूर	शिरूर अनंतपाळ	यरोळ	20	0

5.148 ग्रामपंचायतीमधील इतर नियमबाह्य बाबी

महाराष्ट्रातील प्रधान ग्रामपंचायतीचे बाबतीत विशिष्ट व्यवहारासंबंधी सांख्यिकी माहिती ही ग्रा.पं. 1 ते 9 नमुन्यात सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा यांचेमार्फत जिल्हा परिषदेकडून उपलब्ध करून घेऊन या अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

5.149 विविक्षित प्रयोजनासाठी मंजूर केलेले अनुदान त्याच प्रयोजनासाठी न वापरता इतर प्रयोजनासाठी वापरणे.

विविक्षित कार्य पार पाडण्यासाठी ग्रामपंचायतींना शासनातर्फे अनुदान मंजूर केले जाते. परंतु सदर अनुदानाच्या रकमा मंजूर प्रयोजनार्थ न वापरता अन्य बाबींवर वापरल्याचे निदर्शनास आले. उदारणार्थ, सन 2015-16 या वित्तीय वर्षात लेखापरीक्षण केलेल्या 13 ग्रामपंचायतींना रुपये 35,06,066/- एवढी रक्कम मंजूर करण्यात आली होती. या मंजूर रकमेपैकी रुपये 20,53,066/- एवढी रक्कम मंजूर प्रयोजनार्थ न वापरता अन्य बाबींवर वापरल्याचे आढळून आले.

5.150 मंजूर प्रयोजना व्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी कर्जाची रक्कम वापरणे/ शिल्लक कर्जाची रक्कम परत न करणे.

मंजूर प्रयोजनाव्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी कर्जाची रक्कम वापरणेबाबतची प्रकरणे निरंक असून शिल्लक कर्जाची रक्कम परत न करण्याबाबत देखिल प्रकरणे निरंक आहेत.

5.151 सरपंच व ग्रामसेवक यांनी ग्रामनिधीपैकी कायम स्वरूपाची आगाऊ रक्कम विहित मर्यादेच्या पलिकडे रोख हाती ठेवणेबाबत.

सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षामध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 125 ग्रामपंचायतींच्या एकूण 147 कर्मचा-यांनी रुपये 41,24,851/- एवढी रक्कम नियमबाह्यपणे स्वतःजवळ ठेवल्याचे निदर्शनास आले. मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे नियम क्रमांक 3 मधील तरतुदीनुसार सदर बाब नियमबाह्य आहे.

5.152 सरपंच ग्रामसेवक व ठेकेदार यांच्या कडून वसूल व्हावयाच्या अग्रिम धनाच्या शिल्लकेबाबत.

ग्रामपंचायतीचे सरपंच ग्रामसेवक, ठेकेदार यांचेकडे मोठ्या प्रमाणात ग्रामनिधीची रक्कम अग्रिम स्वरूपात ब-याच कालावधीपासून समायोजनाअभावी थकित असल्याचे निदर्शनास आले. सन 2015-2016 मध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 47 ग्रामपंचायतीमध्ये सन 2007-2008 पासून वेळोवेळी निरनिराळ्या कारणांसाठी देण्यात आलेली रुपये 55,17,887/- अग्रिम रक्कम समायोजनाअभावी थकित असल्याचे आढळून आले. याबाबत सविस्तर आक्षेप संबंधित ग्रामपंचायतीच्या लेखापरीक्षण अहवालात समाविष्ट करण्यात आले आहे. सदर रक्कम फार काळ ग्रामनिधीबाहेर राहिल्याने संबंधित ग्रामपंचायतींना थकित रक्कमेवरील व्याजाच्या रकमेला मुकावे लागले आहे.

5.153 लोकवर्गणी रक्कम वसूल न करणे.

जिल्हा परिषदांकडून सामुहिक विकास योजना स्थानिक विकास योजना वगैरे योजनांतर्गत कामासाठी ग्रामपंचायतींना सहाय्यक अनुदान देण्यात येते. अशा कामावरील काही टक्के खर्च स्थानिक लोकांकडून रोख रकमेत, वस्त्ररूपाने अगर श्रमदानाने मिळणा-या अंशदानातून भागवावयाचा असतो. लोकवर्गणी रक्कम वसूल न करण्याची प्रकरणे निरंक आहेत.

5.154 अहवाल वर्षात ग्रामपंचायतीमध्ये झालेला नियमबाहय खर्च.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील तरतुदीनुसार अंदाजपत्रकात तरतुद नसताना खर्च करणे, अंदाजपत्रकातील तरतुदीपेक्षा जादा खर्च करणे, सक्षम अधिका-याची मंजूरी नसताना खर्च करणे, अनुज्ञेय बाबींव्यतिरिक्त खर्च करणे, दरपत्रकाशिवाय खरेदी करणे इत्यादी प्रकारच्या नियमबाहय खर्चाच्या बाबी लेखापरीक्षणात निदर्शनास येतात. सन 2015-2016 मध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 10938 ग्रामपंचायतीमध्ये सन 2007-08 ते 2014-2015 मध्ये एकूण रक्कम रुपये 511,01,26,577/- एवढी ग्रामनिधीची रक्कम नियमबाहय खर्च केल्याचे आढळून आले आहे.

5.155 सन 2015-2016 अहवाल वर्षात उघडकिस आलेल्या ग्रामनिधीचा अपहार दुर्विनियोग व नुकसानीची प्रकरणे.

सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षात लेखापरीक्षण केलेल्या 1420 ग्रामपंचायतीमध्ये घरपट्टी, बाजारकर वगैरे रकमा जमा न करणे, पावतीपुस्तक न ठेवता रकमा वसूल करणे, जमा रकमा व व्याज ग्रामनिधीत जमा न करणे अथवा कमी जमा करणे अशा प्रकारे एकूण रुपये 46,06,36,005/- एवढ्या रकमेचा अपहार अथवा दुर्विनियोग व नुकसानीस 1890 ग्रामपंचायत सरपंच, ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामसेवक, माजी सरपंच व ठेकेदार जबाबदार असलेचे आढळून आले. याबाबत लेखापरीक्षण अहवालात 3688 आक्षेप नोंदविण्यात आले असून योग्यती कार्यवाही करण्याचे संबंधित ग्रामपंचायतींना व जिल्हा परिषदांना सुचविण्यात आले आहे.

5.156 ग्रामपंचायतीच्या दुर्विनियोगाची प्रलंबित प्रकरणे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (लेखापरीक्षा) नियम 1961 च्या नियम 19 अन्वये शोधून काढलेली लबाडीची किंवा अपहाराची किंवा कोणत्याही संशयास्पद परिस्थितीवरून वाजवी काढलेली प्रकरणे संबंधित सरपंच, जिल्हाधिकारी व संबंधित जिल्हा परिषदेला गोपनीयरित्या कळविली जातात. सदर तरतुद प्रामुख्याने अपराधी व्यक्तींचा वेळेवर मागोवा घेऊन त्यांच्याविरुद्ध त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी.

लेखापरीक्षा विभागाने याबाबत विशेष अहवाल सादर केले असतानाही खाली दिलेल्या तपशीलाप्रमाणे अशा प्रकारची प्रकरणे मोठ्या प्रमाणावर थकित होती.

31 मार्च 2015 रोजी प्रलंबित असलेली		2015-2016 मधील नव्याने उघडकिस आलेली		एकूण	
प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम
1.	2.	3.	4.	5.	6.
34617	2579839352	3686	473479406	38303	3053318758
सन 2015-2016 मध्ये निकालात काढलेली			31 मार्च 2016 अखेर शिल्लक असलेली		
प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम
7.	8.	9.	10.		
1345	242701789	36958	2810616969		

विचाराधिन असलेली		खटला दाखल केलेली		वर्गीकरण न केलेली	
प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम
11.	12.	13.	14.	15.	16.
6669	899127704	179	28723085	3937	390818512